

Förbundet Kommunist om KFml(r)

Innehåll

Introduktion.....	1
De principfastas ständiga vacklan. KFML(r)s utveckling	3
Arbetsplatspolitiken facket och ”socialfascismen”	41
<i>Klasskampen</i> : Splittringens ideologer.....	53
Sekterismens ideolog: Svar till <i>Klasskampen</i>	65
Vart går KFMLr?	73

Introduktion

Förbundet Kommunist (FK) genomgick flera faser/perioder där deras verksamhet och prioriteringar varierade ganska så avsevärt.

Under de första åren av sin existens lade FK stor vikt vid att avgränsa sig mot mao-stalinisterna, först MLK (Marxist-leninistiska Kampförbundet) som man bröt med 1970 och KFML (Kommunistiska Förbundet Marxist-Leninisterna). 1971-74 riktade man huvudsakligen strålkastarljuset mot ”revolutionärerna” i KFML(r), dvs utbrytarna ur KFML. Vi har här samlat de texter om r-arna som publicerades i FK:s teoretiska tidskrift *Kommunist* (det gäller numren 3, 4-5 och 15), förutom ett specialnummer (nr 6-7) som dokumenterade en FK-inspirerad opposition i r-arnas dåvarande ”ungdomsförbund”, Clarté(ml), vilket vi publicerar separat.¹ Vi har inte tagit med några artiklar från övrig FK-press, inte heller *Kommunist*-artiklar som handlar om andra frågor, men som innehåller polemik mot ”r-arna”. I samlingen ingår även en FK-kritisk artikel från r-arnas teoretiska tidskrift *Klasskampen* (”Splittringens ideologer”) som besvaras i en *Kommunist*-artikel.

Viktigaste artikeln är otvivelaktigt den första, ”De principfastas ständiga vacklan...”, som både behandlar hur r-arna växte fram ur KFML och kritiskt granskar r-arnas politik.

Vid en noggrann läsning av artiklarna framgår det klart (särskilt i den sista artikeln) att FK inte håller en konsekvent linje, utan modifierar sin egen politik efterhand. Till en början är FK t ex mycket inspirerad av r-arnas antifackliga linje, som man senare avgränsar sig från.

Trots detta så måste det slås fast att FK i sin *polemik* mot r-arna i huvudsak hade rätt, även om de ofta intog en ”teoreticistisk” hållning som inte var ägnad att göra intryck på medlemmar och sympatisörer till en arbetarromantisk organisation som dåtidens KFml(r). Detta framgår tydligt i de nedan återgivna texterna.

Anmärkingar om texterna:

Första gången som det sker en hänvisning till en text som finns publicerade på marxistarkivet, så anges detta med en länk till denna (i en not). Däremot så görs inga referenser mellan de olika artiklar som återges i denna samling (OBS det betyder att sidhänvisningarna inte gäller).

Förkortningen KK står för *Klasskampen* (r-arnas teoretiska tidskrift)

¹ Se Extranummer av tidskriften *Kommunist*: [Uppgörelsen med Clarté\(ml\). En dokumentation](#)

Lästips (om r:s tidiga historia och politik)

[Utanför systemet, vänstern i Sverige 1968-78](#). Antologi om ”68-vänstern”, innehåller ett speciellt kapitel om r.

[Söndrade vi stå...](#), broschyr om Kfml(r):s politik (från 1974)

[\(r\)adikalismen - kommunismens barnsjukdom](#). Skrift utgiven av Kommunistisk Ungdom 1973.

[Tidskriften Fjärde internationalen om Kfml\(r\)](#), artiklar från åren 73-81.

R-texter och- dokument:

[Dokument från en splittring - KFML, KFMLr.](#)

[KFML\(r\):s första år,](#)

[KFML\(r\) åren 1972-73: Med sekterismen i högsätet](#)

[”R-arna” om fascism och ”socialfascism” - artikelsamling](#)

De principfastas ständiga vacklan. KFML(r)s utveckling

Ur *Kommunist* 3 (1971)

Det började vid gruvarbetarstrejken. Arbetarklassens begynnande uppvaknande ställde KFML inför ett svårt prov – och provet bestods dåligt. I försöken att driva politik tog sig KFMLs högeropportunistiska klara och tydliga uttryck, som t ex när man vägrade avslöja Ture Rantatalos klasssamarbetslinje under förevändning att det skulle ”spräcka kampenheten”. I protest mot sådana osminkade uttryck för högeropportunisten började en opposition växa fram inom KFML.

Under tiden som följde fortsatte KFMLs högerlinje att demonstreras i fråga efter fråga. I Röd Front förra året och i valet, där KFML inte förmådde mer än att upprepa de fraser vi år efter år hört till leda från Hermansson och hans partikamrater, osv. Motsättningarna fördjupades, och i höstas klövs KFML och Clarté i två delar. Oppositionen bröt sig ut och bildade KFML(r) och Clarté(ml).²

I den här artikeln kommer vi att göra en grundlig genomgång av splittringen i KFML och den politik, teori och organisation KFML(r)/Clarté(ml) står för. Oppositionen i KFML formerades i protest mot KFMLs alltmer degenererade högeropportunistiska – KFMLs förankring i den stalinistiska traditionen.

KFMLs anknytning till den stalinistiska traditionen ledde till ett övertagande av denna traditions djupgående avvikelser på teorins, politikens och organisationens område. Ett viktigt kännetecken på stalinismen – och därmed också på KFML – är den *politiska spontanismen*. Och med spontanism menar vi då inte, att KFML ständigt skulle kasta sig in i en oöverlagd politisk aktivitet. KFMLs politik var förvisso överlagd, dess politiska avvikelser systematiska. Men den stalinistiska traditionens avvikelser på det teoretiska området har omöjliggjort för KFML att göra några konkreta analyser av läget i Sverige och världen, och därmed att utforma ens början till en revolutionär strategi.

Utan förutsättningarna för en revolutionär strategi blev KFMLs politik just spontanistisk. En spontanistisk politik som hela tiden pendlar mellan två element: högeropportunisten som följer av en underkastelse under massornas spontana medvetenhet, och vänstersektarismen, när denna politik legitimeras med ett abstrakt proklamerande av ”marxismens allmänna principer”.

Hos KFML tog det högeropportunistiska elementet alltmer överhanden, och den utvecklingen har fortsatt i KFML(s). KFML(r) tillkom i protest mot högervändningen. Men huvudtendensen är att KFML(r) inte förmått göra upp med de grundläggande avvikelser hos KFML, som var grunden för högerlinjen. Man har inte gjort upp med den stalinistiska traditionen, utan anknyter tvärtom medvetet till den.

Trots de goda föresatserna har KFML(r) därför inte lyckats fullfölja de oerhört progressiva tendenserna i brytningen. Man har i allmänhet inte lyckats att mot högeropportunisten ställa en verkligt revolutionär politik, utan istället inskränker sig brytningen politiskt ofta till en starkare betoning av det vänstersektaristiska elementet i KFML-traditionen.

Det finns emellertid också en annan tendens inom KFML(r), och särskilt inom Clarté(ml). Det är en tendens att gå vidare fram mot en grundlig uppgörelse med de djupgående avvikelserna inom KFML.

Ett praktiskt uttryck för denna progressiva tendens såg vi före Första Maj. Då övergav KFML(r)s stockholmsavdelning den organisatoriska sektarism som annars kännetecknar

² I det följande avses med KFML, KFML före brytningen och KFML(r) resp. KFML(s) de båda delarna efter brytningen. Clarté, Clarté(s) och Clarté(ml) inbegrips i resp. KFML där ej annat anges.

KFML(r) och ställde upp i den framgångsrika aktionsenhet för ett revolutionärt Röd Fronttåg som Förbundet KOMMUNIST tagit initiativet till, och där också RMF och spartakisterna ingick.

Det är den progressiva tendensen vi vill anknyta till och utveckla vidare – bl a är det ett av den här artikelns syften. För det är bara genom en grundlig uppgörelse med KFMLs teoretiska, politiska och organisatoriska avvikelser som KFML(r) verkligen får förutsättningar att lyckas med sin föresats – att ställa ett revolutionärt politiskt alternativ till KFML/KFML(s)s degenererade högeropportunist.

Förutom på erfarenheter av KFML(r)s praktik har vi byggt artikeln på det material KFML(r) publicerat. Det är inte entydigt, lika lite som KFML(r) är någon enhetlig organisation. Men det går inte att, som *Proletären* ifråga om synen på den palestinska revolutionen, slingra sig undan kritiken genom att säga att de flesta artiklar är signerade. Vi har i varje fråga tagit fasta på huvudtendensen hos KFML(r), samtidigt som vi också pekat på motsättningar, oklarheter och motstridiga tendenser.

Vi har lagt upp artikeln på följande sätt: Först tar vi upp motsättningarna på politikens område, och då särskilt de motsättningar som gav upphov till brytningen. KFML(r)s brytning började ju som en brytning främst på politikens område, och är det också fortfarande. Sedan går vi vidare och undersöker i vilken grad KFML(r) gjort upp med KFMLs avvikelser på teorins och organisationens område. Vi behandlar KFML(r)s syn på den vetenskapliga socialismen, och vilka konsekvenser den får. Slutligen visar vi hur KFML(r), liksom det gamla KFML och KFML(s), är förankrat i den stalinistiska traditionen, och varför denna förankring måste brytas upp om kampen mot högeropportunisten skall kunna föras med den revolutionära politikens skarpa vapen.

Oppositionen växer fram

Gruvarbetarstrejken har i dom svenska revolutionära organisationerna givit upphov till djupa motsättningar. Det var kring den frågan och vid den tidpunkten oppositionen i gamla VUF började ta form, för att senare utvecklas till Förbundet KOMMUNIST. Även i KFML fanns motsättningar.

Vi karaktäriserade i nr 1 av *Kommunist*³ KFML och MLKs politik som en ekonomistisk vacklan. Denna vacklan mellan en kommunistisk och en tradeunionistisk politik är kännetecknande likväl för dagens ekonomister som för de ekonomister Lenin i början av 1900-talet polemiserade mot. I gruvarbetarstrejken rådde full enighet om behovet av förbättringar, men den djupaste oenighet om vilka metoder man skulle ta till. Denna oenighet som bottnar i den ideologiska och politiska splittringen bland gruvarbetarna tog sig bl a uttryck i avböjanden av erbjudanden om sympatistrejker, benägenhet att acceptera medverkan från LO-byråkrater i förhandlingarna osv, vilket försvagade gruvarbetarnas kamp.

Trots KFMLs säkert uppriktiga vilja att bekämpa klassarbetarna, kom politiken, pga deras oförståelse av den politiska medvetenhet som var vägledande för kampen, att underordnas de minst medvetnas, reformisternas och socialdemokraternas ”enighet” i och för kampen. Genom att inte ta kamp mot klassarbetspolitiken under hänvisning till kampenigheten förstärkte de i själva verket reformisternas grepp över arbetarna. (Läs i *Kommunist* nr 1 där dessa frågor utvecklas vidare) Från och med gruvarbetarstrejken börjar inom KFML och Clarté en opposition, koncentrerad fr.a. i Göteborg, växa fram. Skiljaktiga uppfattningar redovisas i fråga efter fråga som KFML sysslar med under den följande perioden. Efter valet splittras KFML i två delar, (s) och (r). Från början talade oppositionen inom KFML, när de reagerade mot oförmågan att ta kamp mot klassarbetspolitiken, om att ”det är naturligt att vi i början av det uppvaknande som arbetarklassen nu har i vårt land, begår

³ På marxistarkivet : [Kommunist nr 1](#) – Red

misstag, när vi går ut för att delta i den kamp som arbetarna spontant börjar föra.” (Frank Baude, brev till AU, 9/3-70)

På detta stadium polemiserade man mot varandra från *i huvudsak* samma (om än inte entydiga) utgångspunkter. De båda linjerna representerade två tendenser i en och samma teoretiska struktur och tillsammans representerade de stalinismens vacklan mellan å ena sidan högeropportunistisk och å andra sidan vänster sektarism. Ett tecken på detta är ju också att Nils Holmberg och Edvin Berglund vid denna tidpunkt delade oppositionens kritik, först då kritiken utvecklades mot förbundsledningen ställde de upp på dennas sida.

I fortsättningen, särskilt under och efter valrörelsen, hårdnar kritiken från oppositionen och man tolkar nu om ledningens högeropportunistiska linje. Denna förändring var frukten av två samtidigt pågående utvecklingsprocesser.

1. Motsättningar kom upp i fråga efter fråga, Röd Front, DFFG och valet, stöd till ev. polisstrejk, avtalen med MLK i valrörelsen osv, vilket självklart tillspetsade positionerna. Oppositionen resonerade som så ”Ett fel som förekommer en gång kan vara en tillfällighet, ett fel som förekommer två gånger kan ev vara två tillfälligheter, men ett fel som förekommer 3,4,5 ggr är en linje av fel.”

2. KFMLs agitation och propaganda genomgår en process av mer renodling och konsekvent anpassning till de minst medvetnas nivå. I t ex sina flygblad hade KFML propagerat för en tradeunionistisk politik och sedan avslutat det hela med en klyscha om att vi i längden endast kan lösa problemen genom den socialistiska revolutionen och proletariats diktatur. Huvudinnehållet var fritt från perspektiv på vart kampen syftade. I stället för att råda bot på denna felaktighet strök man nu det enda som hade med socialism att göra, låt vara i dogmatisk form. ”Trollformler av typen 'men endast under ledning av ett kommunistiskt parti... ..proletariats diktatur' osv i slutet av varje flygblad bör absolut förbjudas” (*Clartéisten*).

Den högeropportunistiska politik som KFML förde under valet hade varit helt omöjlig att föra bara för ett par år sedan. I det snabba spontana uppsvinget i arbetarklassen ställdes man inför en valsituation, antingen att trappa ner agitationen för att söka ta ledningen över den spontana kampen (som bättre socialdemokrater), eller att tumma på enigheten för att söka ändra på kampens innehåll. Just här utkristalliserade sig de två tendenserna, förbundsledningen respektive oppositionen. Likväl är det fortfarande frågan om två tendenser inom samma stalinistiska struktur, en minimalistisk och en maximalistisk.

Senare i den här artikeln ska vi diskutera den senare tendensens djup och riktning i förhållande till frågan om ”återupprättande” eller ”brytning” med KFML-traditionen. Betydelsen av KFML(r)s utbrytning måste dock politiskt bedömas som mycket stor eftersom den inträffar i själva högeropportunistens starkaste näste, KFML. Vidare representeras den progressiva tendensen, (r), av lokalorganisationer med erfarenhet av kamp inom olika sektorer, bl a Gruvarbetarstrejken (Gällivare) och Taktäckarstrejken (Göteborg). Tidigare splittringar orsakade av högeropportunisten, Clarté-Lunds i jan -70 och Förbundet Kommunisterna i aug-70, har emellertid gått längre i det teoretiska brottet. Som vi avser visa är en teoretisk uppgörelse med stalinismen oundgängligen nödvändig. Den stalinistiska teoretiska strukturen kännetecknas av en vacklan som leder till spontanitet i politiken och som inte går att *bryta* med endast genom en kritik av dess högeropportunistiska uttryck.

Att bedöma den spontana kampen

En bristande förståelse för karaktären på arbetarklassens spontana kamp leder ofelbart till ett knäfall för arbetarnas spontana medvetenhet. Man förstår inte att vi i *motsättning* till det spontana perspektivet måste ställa ett revolutionärt perspektiv, och på detta sätt ändra den spontana kampens tradeunionistiska (borgerliga) karaktär till en revolutionär (socialistisk) kamp. Arbetarna för spontant en kamp mot kapitalisterna men ifrågasätter inte spontant

kapitalets dominans över arbetet. De olika kampuppgifterna blir mål i sig och inte led i en mer långsiktig strategi.

”Den spontana arbetarrörelsen i sig själv är i stånd att skapa (och skapar oundvikligen) en tradeunionism och arbetarklassens tradeunionistiska politik är just en borgerlig politik från arbetarklassens sida.” (Lenin: Vad bör göras? *Valda verk* I:1, sid 256) Det är kommunisternas uppgift att via arbetarklassens mest medvetna skikt, det kommunistiska partiet, ställa det revolutionära perspektivet för kampen mot det perspektiv som spontant växer fram i kampen som sådan.

Det var på detta sätt vi i *Kommunist* nr 1 utvecklade de erfarenheter vi dragit då kampen i VUF stod kring dessa frågor. Motsättningarna som kom upp i KFML hade en av sina väsentligaste grunder just i uppfattningen om arbetarklassens spontana kamp. Diskussionen om analysen av gruvarbetarstrejken kom först igång i KFMLs avdelningsstyrelse i Stockholm och kom också i stor utsträckning att stanna där. Lars Hedman var den förste som tog upp en kritik av förbundets politiska linje vid ett tillfälle då förbundsstyrelsen inom KFML tydligen var enig om den politiska handlingslinjen: ”Så länge arbetarna i Norrbotten strejkade anslöt jag mej till den linje förbundet förde”. (Frank Baude 9/3 1970)

En av de punkter som Lars Hedman tog upp i sin kritik av KFMLs linje var en formulering i ett utåtriktat flygblad där man skrev: ”De allt vanligare 'vilda' strejkerna visar att allt fler arbetare börjar ta upp kampen mot det kapitalistiska samhället”. Lars Hedman kommenterade: ”den spontana strejkkampen som ägt rum i vårt land har varit och är ett försvar mot kapitalets offensiv. Arbetarnas försvarskamp står under ledning av de människor som spontant växer fram under kampen och dessa människor är färgade av borgerligt tänkande. Kampen står under borgerlig ledning. En sådan kamp kan aldrig vara något 'angrepp' eller någon 'attack' mot det kapitalistiska samhället'. Jag har hävdad att kampen utgör en embryo-form av kamp mot det 'kapitalistiska samhället'. Jag har hävdad att om vi ej för ut vår teori och medvetandegör kampen stärks de borgerliga illusionerna som redan finns bland jobbarna.”

Olle Edqvist, nuvarande ordförande i KFML Stockholm, kommentera LH:s linje i ett ojusterat protokoll, skrivet av Olle själv: ”Lasse har fel när han trycker på försvaret av arbetarklassen mot monopolkapitalets angrepp. Det är inte läget nu, det är inte 1937. Tvärtom, arbetarklassen börjar nu gå till angrepp. Angrepp är bästa försvaret. Vi bör stödja angreppet mot en strategiskt svag fiende.”

Lasse Hedman svarar helt riktigt på detta fantastiska påstående: ”Realiteten i dagens kamp i Malmfälten, och på andra ställen är inte ett 'angrepp' eller motangrepp eller att jobbarna tar upp kampen 'mot det kapitalistiska samhället'. Jobbarna tar upp kampen mot de konkreta kapitalisterna i de 'egna' företagen. Man slåss mot den basens busfasoner, mot den tidsstudiemannen, mot stämpeluret osv. Detta är ännu bara en embryoform av kampen mot det kapitalistiska samhället.” LH utvecklar inte sin linje längre än så, men detta var tillräckligt för att han skulle suspenderas. Vid denna tidpunkt var han säkert också ganska isolerad. Så sent som den 9/3 skriver Frank Baude i sitt brev till AU: ”De strejkande gruvarbetarna fick ett mycket stort stöd från arbetarklassen i hela landet. Förklaringen till detta var att gruvarbetarnas kamp *betraktades som en kamp för hela arbetarklassen mot kapitalet* och framförallt mot den centralt dirigerade fackliga ledningen och LO”. (Vår kurs.). Som synes exponerar Frank Baude lika öppet som Olle Edqvist sin oförståelse av karaktären på arbetarklassens spontana kamp och vad som verkligen försiggått i Malmfälten.

Även idag finns på denna punkt alltså en motsättning, en tendens till vacklan, inom KFML(r). Man kan jämföra Frank Baudes brev, som publicerades i *Klasskampen*⁴ och som tenderar mot högeropportunisten, med exempelvis det relativt klara och riktiga sätt som dessa frågor

⁴ Detta brev (och mycket annat) ingår i [Dokument från en splittring - KFML, KFMLr.](#) – Red

behandlas på i Clarté(ml)s studiematerial.

Dagskrav och socialism

En bristande förståelse för den spontana kampens borgerliga karaktär leder till att man inte förstår kommunisternas uppgifter i förhållande till denna kamp. I *Kommunist* nr 1 visade vi utförligt hur KFML och MLK inte förstått denna uppgift. Kamp för aktuella dagskrav på en tradeunionistisk grundval stärker inte arbetarklassen. Tvärtom stärker denna kamp den borgerliga ideologin inom arbetarklassen. För att arbetarklassen ska kunna stärka sin ställning genom de aktuella kampfrågorna måste kampen föras i medvetande om kampens långsiktiga perspektiv, vilket får avsevärda konsekvenser för kampens utformning. För KFML betyder uppnåendet av de aktuella kampmålen allt, kommunisterna måste i stället värdera denna kamp utifrån den påverkan på klassmedvetenhet som uppnås genom kampen för dessa aktuella uppgifter.

Kampens karaktär

Varje kamp som förs i samhället har ett mål. Kampens mål kan vara *ekonomiska* (rör fr a fördelningen av det producerade mervärdet) eller *politiska* (riktar sig fr a mot den borgerliga statsapparaten). Under det att klasskampen utvecklas kommer en viss förskjutning *vad gäller kampens mål* naturligen att ske, från huvudsakligen ekonomiska till allt mer politiska. Detta som gäller kampens mål är emellertid inte det väsentliga, den viktigaste aspekten på kampen gäller dess karaktär. Såväl kamp för ekonomiska som politiska mål kan föras i olika perspektiv, ha olika karaktär, tradeunionistisk-borgerlig eller *revolutionär-socialistisk*. Den medvetenhet som är bestämmande för kampens utformning, och bestämmer dess karaktär, är själva kärnan, oavsett kampens kortsiktiga mål.

Då KFML för svarat sig mot den f d oppositionens inom förbundet anklagelser för ekonomism, har man påpekat att man alls inte bara förde ”ekonomisk” kamp och räknar därvid upp en mängd 'politiska' frågor som man fört kamp runt den senaste tiden.

I Frank Baudes inledningsanförande vid avdelningsmötet den 11/10 i Göteborg (återgivet i KK 2) försvarar han sig mot anklagelser som går ut på att oppositionen ”har en föraktfull inställning till kampen för arbetarklassens dagskrav”, med att räkna upp en rad kamper som man varit med om att dra igång: Han nämner bl a hyresstrejken i Tynnered 1967, insamlingar och stöd till hamnarbetarstrejken, gruvarbetarstrejken, Ådalsstrejken, Clartés kamp på universiteten där man ”slagit vakt om enhetsfronten” etc. I stället för att visa på nödvändigheten av att föra *en annan* kamp än förbundsledningens tradeunionistiska, och att den tidigare politiken var högeropportunistisk, gör han det hela till en kvantitativ fråga: Vem som drivit mest dagskamp! Vi ser här hur både KFML och Frank Baude går förbi det väsentliga, ty det avgörande för en marxist-leninist är inte ”ekonomisk” eller ”politisk” utan perspektivet för kampen – kampens karaktär.

Leve de vilda strejkerna

”Den riktiga parollen för marxist-leninister att ställa i det läge den ekonomiska kampen befinner sig i Sverige idag är den som Gbg-avdelningen ställt, nämligen 'Leve de vilda strejkerna – Framåt mot den socialistiska revolutionen'. Denna paroll innebär dels en uppmaning till arbetarklassen att fortsätta och intensifiera sin kamp mot arbetsköparna, dels en uppmaning att kasta av sig det reformistiska fackföreningsoket, dels en hyllning till de medvetna arbetare som redan tagit detta steg. Och innebär slutligen att vi klart slår fast att ekonomisk kamp inte är nog. För att kampen skall ge varaktiga förbättringar måste den utvecklas till en kamp om makten:” (Peter Dencik, KK 2). Det här låter ju militant och bra, men icke desto mindre är det i sak ett upprepande av alla de gamla felen som vi känner igen från KFML.

I avsnittet om ”Synen på arbetarklassens spontana kamp” utvecklade vi något om den

spontana kampens politiska karaktär. Här är vi i behov av en konkretisering. Låt oss ta gruvarbetarstrejken som exempel. Bagrunden till strejken är i korthet följande: En extremt hög utsvettning har kännetecknat LKAB under senare delen av 60-talet. LKABs produktion ökade mellan 1958 och 1960 med 100% samtidigt som personalen minskade med 17%. En brutal rationaliseringspolitik har genomförts, mtm, ums kombinerat med en alltigenom auktoritär besluts-hierarki inom företaget (de 31 teserna). Politisk och social kontroll av arbetarna med åtföljande omplaceringsåtgärder.

Under vintern tog gruvarbetarna upp en spontan kamp mot denna ordning och man ställde kraven: 1) Envöjens avgång, 2) LKAB ut ur SAF, 3) Månadslön, 4) Införande av ålderstillägg, 5) Ändrad personalpolitik, 6) Industriläkarna skall följa de bestämmelser som gäller vanliga läkare, 7) Samma rekreativbidrag som tjänstemännen, 8) Övertidsfrågan och bussfrågan måste lösas. För dessa krav valde man den kampform som KFML(r) nu ställer i samband med avtalsrörelsen - den "vilda" strejken. Detta förhindrade dock inte att man hade ett oerhört inskränkt perspektiv på vad kampen gällde, vilket skall belysas med följande citat ur strejkkommitténs tidning:

"Genom att vi tidigare inte med större kraft pressat den fackliga ledningen till en aktivare lönepolitik, är vi delvis skyldiga till vårt läge. Nu har även Geijer medgivit att det brustit i förpliktelserna gentemot oss och då behöver det ej vara så svårt att rätta till missförhållandena."

"Förutsättningarna för att denna strejk skall föras till ett lyckligt slut för bägge parter är att förhandlingarna kommer till stånd fortast möjligt och resultat uppnås. Resultatet skall godkännas av gruvarbetarna innan arbetet återupptas: Detta ger företaget bättre anseende utåt, och tillgång till ny arbetskraft, samt fina produktionsresultat och nettoresultat."

Detta visar klart att dagens "vilda" strejker visserligen är progressiva och en väsentlig utgångspunkt för vårt arbete men fortfarande en kamp med ett perspektiv som håller sig inom ramarna för det kapitalistiska systemet, KFML(r)s paroll skapar illusioner om att det finns en rak linje mellan de "vilda" strejkerna och den socialistiska revolutionen. Att koncentrera politiken till att utropa "Leve de vilda strejkerna" är inte kommunisternas uppgift.

Denna är tvärtom att i paroller och propaganda göra klart att vi måste bryta med den borgerliga ideologi som ligger till grund för den spontana kampens utformning om vi ska komma "Framåt mot den socialistiska revolutionen"! Därför är det otillräckligt att kommentera den spontana kampen med att: "den ekonomiska kampen inte är nog" Det avgörande felet med den spontana kampen är inte att den huvudsakligen inskränks till ekonomiska mål. Den ekonomiska kampen kommer också att vara en del i en revolutionär politik från arbetarklassens sida. Felet är att det är en tradeunionistisk kamp.

Man kan inte helt slappat uppmana arbetarna att "fortsätta och intensifiera sin kamp mot arbetsköparna" eller i avtalsrörelsen fastställa "Vapnet i kampen är de vilda strejkerna" utan att tala om och ta upp kamp på om och ta kamp på kampens politiska innehåll. Det är fel att uppmana till vilda strejker i avtalsrörelsen utan att själv ha någon möjlighet att påverka rörelsens karaktär och inriktning. Det betecknar ett återfall i KFML. "Bara jobbarna tar upp kamp blir de klara på de riktiga förhållandena". Det är för övrigt inte alls säkert att en "vild" strejk är det bästa vapnet, övertidsvägran, punktstrejker, sittstrejker, maskning och massjukskrivning är andra kampformer som kan vara bättre avpassade efter den lokala situationen.

Parollen är ett bra exempel på stalinismens vacklan resulterande i politisk spontanism, som också kännetecknar KFML(s); Å ena sidan heja på kampen (leve de vilda strejkerna) och å andra sidan komma dragande med allmänna principer (framåt mot den socialistiska revolutionen). Kampens objekt och karaktär rörs ihop i en enda soppa, så karaktäristiskt också för KFML(s): Ekonomisk kamp när vi kämpar för dagskraven – politisk kamp när vi gör revolution.

Stadieteorin

Högeropportunistens felaktiga syn på den spontana kampen tar sig sitt klara uttryck när det gäller strategin för revolutionen, genom den klassiska stadieteorin för kampens utveckling.

Clarté har i den senaste kampen fastslagit: ”På så sätt är alltså CS linje ... att genom detta steg för steg utveckla massornas medvetenhet...”. Nu skulle detta uttalande i och för sig kunna tolkas som ett simpelt påstående om att arbetarklassens spontana kamp inte ändrar karaktär över en natt. Om frågan vore så enkel skulle motsättningarna vara lätta att lösa. Vad man inte förstått är dock att kampen ändras på sikt och ”den politiska frågan kommer i förgrunden” endast om kommunisterna redan från början tar itu med arbetarklassens revolutionära fostran, i motsättning till deras spontana borgerliga medvetenhet och genom att vi inte underställer våra uppgifter massornas spontana medvetenhet. En stor del av *Kommunist* nr 1 ägnades åt att visa hur KFMLs linje bestäms av de krav massorna just nu är beredda att kämpa för och inte av konkreta analyser med utgångspunkt från den vetenskapliga socialismen.

I reaktion mot KFMLs knäfall för massornas subjektiva, spontana medvetenhet skriver *Gnistan*-redaktionen: ”Den subjektiva medvetenheten bland LKAB-arbetarna ges en felaktig roll av FS-majoriteten. Den avgör förvisso *hur* vår kritik ska utformas, men det gör den alltid och i alla sammanhang. Frågan huruvida delegationen ska kritiseras eller inte och det sakliga innehållet i vår kritik avgörs endast genom vår självständiga analys.” Frågan här gällde om strejkledningen skulle avslöjas under pågående strejk, eller om man för ”enighetens” bevarande skulle föga sig under den spontanistiska, reformistiska ledningens politik.

KFMLs linje innebär att vi aldrig skulle våga agitera för krav som motiveras med och är framsprungna ur en marxist-leninistisk analys. Vi skulle bli tvungna att lägga oss närmast de minst medvetna arbetarna för att inte ”splittra enigheten” och ställa förslag med motiv som stöter bort någon: Vi kan t ex inte visa att kampen mot EEC måste utformas som ett led i kampen för den socialistiska revolutionen, utan måste fraternisera med den borgerliga ideologins värsta fördomar. T ex att riksdagen beslutar/bestämmer över det kapitalistiska samhällets utveckling, att den fattar självständiga beslut osv osv. Den slutliga konsekvensen av denna linje är att man inser att den marxistiska agitationen går och propagandan går ut över den principiösa enigheten.

Denna konsekvens är egentligen endast aktuell av det skälet att KFMLs ”marxist-leninistiska propaganda” egentligen inte är någon sådan. KFML har ju valt att föra kampen på den spontana medvetenhetens grundval, kompletterat av deras egen propaganda som består av ”allmänna principer”, en bonus som aldrig kan realiseras; Denna uppbyggnad står naturligtvis i motsättning till den revolutionära propagandan som grundar sig på konkreta analyser, det teoretiska arbetets resultat. För KFML blir ”marxist-leninistisk propaganda och agitation” till en barlast som av ”taktiska” skäl måste lämpas över bord. Denna situation kan aldrig uppstå med en riktig politisk linje eftersom där KFML-linjens dubbelhet saknas.

Övergivandet av ”marxismens allmänna principer” är också vad som skett i KFMLs politik, trots deras försäkringar om att de jämsides med dagskampen i enhetsfronter på borgerlig grund bedriver marxistisk propaganda i sina tidningar osv;

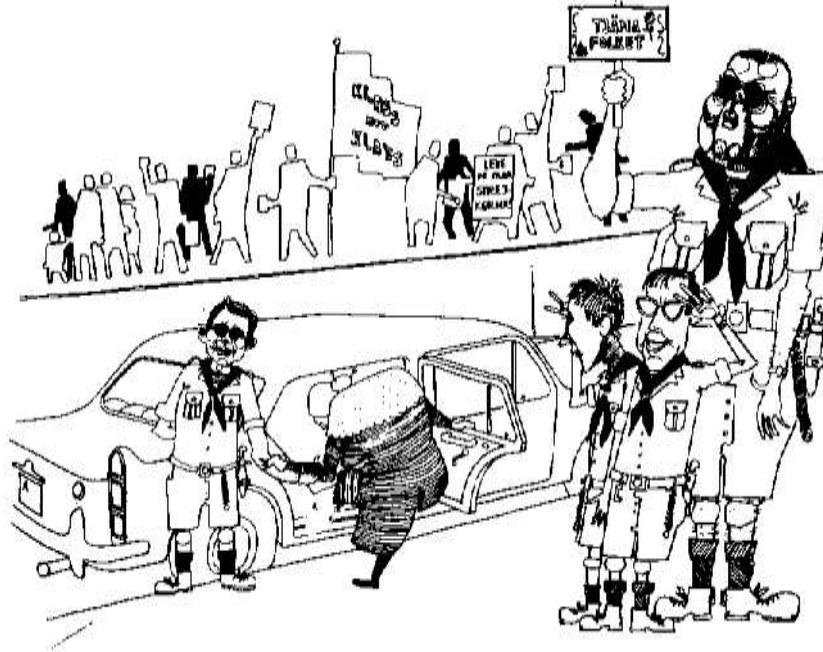
Mot detta har KFML(r) reagerat: ”Det är naturligtvis inte så att vi är emot reformkrav men i vår politik såväl inför valet som annars måste dessa underordnas den *socialistiska propagandan*” (Roger Gross artikel till *Gnistan* före valet, vår kurs)

KFML(r) kräver ett bibehållande och ett återupprättande av den marxist-leninistiska propagandan jämsides med kampen för dagskraven. Man längtar tillbaka till en tidigare, mindre degenererad period i KFMLs historia.

Man har alltså inte förstått att KFMLs politik inte ändrades i och med gruvstrejken och valet, utan att KFML vid dessa tillfällen bara förde den felaktiga politiken vidare. Det som har

ändrats är KFML(r)-arnas medvetenhet om politiken.

Mot den tradeunionistiska kampen för dagskrav med socialistisk propaganda vid sidan av kampen ställer vi den tradeunionistiska kampens omvandling till revolutionär genom den socialistiska propagandans bestämmande över ”dagskampens” utformning!

Mot KFML(s) degenererade scoutpolitik ställer KFML(r) allmänna fraser om socialismen

Principfastheten

Oppositionen inom KFML och Clarté upprördes över den snabbt växande opportunisten i organisationen, särskilt i samband med valrörelsen, företrädarna för KFML slingrade sig då i bästa Hermansson-stil från frågor om den socialistiska revolutionen och inriktade sig på hur man skulle omfördela den kapitalistiska statsbudgeten för att klara ett avskaffande av momsens osv. KFML(r) tenderar därvid att utan teoretisk uppgörelse falla över i högeropportunistens enkla negation – ”principfastheten”. Marxismen-leninismen blir till ett fasthållande vid de ”allmänna principerna” och högeropportunisten blir att tumma på dessa för att nå ”taktiska” fördelar Att betrakta Marxismen-leninismen på detta sätt är emellertid att spela opportunisterna i händerna. Opportunisternas invändningar till de ”principfasta” brukar vara att ”visserligen har ni rätt i princip, men för att vinna massorna måste vi gå successivt till väga”. Först få dem att kämpa för sina näraliggande mål och då kan ett principfast upprapande av socialistiska fraser skrämja bort folk. Opportunisterna gör *skenbart* en riktig invändning mot de ”principfasta” då de ställer de allmänna principerna i förhållande till deras användbarhet för en konkret politik. De ”principfasta” kan komma att uppfattas som dogmatiska och vänster sekteristiska, medan opportunisterna framstår som de som förstår att handskas med de allmänna principerna så att en framgångsrik politik kan bedrivas.

Men nu står inte frågan om å ena sidan en principfasthet och å andra sidan ett åsidosättande av principer för att ”samla mer folk”: Skillnaden mellan en korrekt linje och opportunist är skillnaden mellan två politiska linjer med olika principiellt innehåll. Dessa olika linjer sammanhänger med inställningen till den spontana kampen och hur denna ska omvandlas till revolutionär. Frågan står heller inte *bara* om vilka paroller som reses i kampen, utan mer vilken *politik* som förs runt dessa paroller, annars riskeras ett infallande i en ”paroll-mysticistisk” inställning.

Det felaktiga sättet att ställa frågan om den korrekta linjen har i många sammanhang lett till

att KFML(r) mot KFML(s) högeropportunisterna ställt allmänna ställningstaganden till socialistiska allmänna principer. ”Vi borde ha använt valet till att propagera arbetarklassens huvudkrav. Och vi stöder oss på Lenin när han säger: ' Ty för socialdemokratin är valen ingen särskild politisk operation, ingen röstfångst med hjälp av alla slags löften och deklamationer. Utan endast en särskild anledning till agitation för huvudkraven och grundvalarna för det klassmedvetna proletariats världssåskådning'. Och den världssåskådningen är inte: Bort med moms (Skratt, applåder)” (KK 2).

Det är uppenbart att proletariats politiska världssåskådning inte sammanfattas i paroller som ”Bort med moms”, inte heller kan paroller av detta slag sägas vara huvudkrav i denna världssåskådning. Men detta förhindrar inte att en korrekt mobilisering till kamp mot moms kan tjäna som exempel på en korrekt tillämpning av denna världssåskådning, och därigenom värt att understryka i en valrörelse. Felet med KFMLs sätt att ställa parollen i valrörelsen är att man använde frågan som simpelt valflask. Man hade och har inte organiserat någon kamp i denna fråga och kunde inte heller bygga upp en revolutionär propaganda kring frågan om moms. Om en valrörelse ska kunna bli en hjälp till den verkliga kampen i samhället måste huvudfrågorna konkretiseras i de aktuella kampuppgifterna. I annat fall riskerar man att avskilja sig från och göra den politiska linjen obegriplig för massorna. Vad KFML(r) i själva verket gör, utan att önska det, är att underlätta för högeropportunisterna att glida undan frågan om de relevanta alternativen för kampen: tradeunionistisk eller revolutionär kamp (mot t ex moms). Det rör sig alltså inte om å ena sidan kamp för dagskrav och å den andra kamp för socialismen.

De mest medvetna

Det är i första hand de mest avancerade arbetarna som vi skall vinna och organisera i det kommande partiet, fronter osv, där har vi nyckeln till att vinna hela arbetarklassen; Men de mera avancerade arbetarna vinner vi inte genom att svansa i rörelsens bakvatten, genom att inte våga ta kamp för vår politiska linje. De kommer att ansluta sig till oss, när de inser att vi har något kvalitativt annorlunda att erbjuda än sossarna och VPKs reformistiska strategi. Och då kan vi inte, som Daimar i KK 2 helt riktigt påpekar, avslöja ”dessa borgerliga arbetarpartier utifrån en reformistisk ståndpunkt” som KFML sysselsatte sig med att för-i valet. På frågan vad som skilde VPK och KFML svarade Gunnar Bylin bl a att VPK bara kräver bort med moms på maten, medan KFML vill ha bort all moms. Efter att nu senare ha upplevt VPKs och KFML(s) s gemensamma linje och mygel i EEC-frågan, är vi benägna att hålla med G Bylin, det är nog det han sade som skiljer.

Det är genom att vi lyfter arbetarmassorna till vår nivå, och till vår politik som vi tar ledningen över kampen: Först vinner vi de mest medvetna, sedan genom gemensamt arbete i den kommunistiska organisationen, antikapitalistiska fronter osv vinner vi allt vidare cirklar, allt fler av våra arbetskamrater för en riktig linje.

KFML sätter ständigt kampens kortsiktiga mål över kampens karaktär och perspektiv, tvingas ständigt skapa enighet på de minst medvetnas villkor. Detta kombinerat med oförståelse för att vi ska anknyta till de mest medvetna arbetarna och den vägen tillkämpa oss ledningen över arbetarklassen, resulterar i KFMLs totalt felaktiga linje i t ex gruvarbetarstrejken.

Vi ska citera KFMLs Gällivare-avdelning som träffande karaktäriserar motsättningarna i fråga om strejken mellan avdelningen och FS-majoriteten:

”För oss har det viktigaste under strejken varit att höja arbetarnas klassmedvetenhet, knyta kontakter med revolutionära arbetare och dra in dessa krafter i det politiska arbetet, för FS-majoritet. en och AU har det tydligen betytt allt att strejken fick en segerrik utgång.”

Trots denna helt riktiga insikt tas alltså paroller som ”Leve de vilda strejkerna” etc upp i politiken, det finns hela tiden en tendens till att vilja initiera verklig masskamp utan

kompetens eller möjligheter att kunna leda eller ens utöva något inflytande över en sådan. Naturligtvis uppstår heller ingen masskamp i dagens läge på KFML(r)s uppmaning.

Frontpolitiken

Vi har tidigare berört hur KFMLs missuppfattning av arbetarklassens spontana kamp och kommunisternas förhållande till denna lett till en högeropportunistisk stadieteori och en anpassning av kommunisternas politik till de minst medvetna. Denna högeropportunistism får sin naturliga förlängning i KFMLs front och allians politik:

Med sin front och allianspolitik försöker den kommunistiska organisationen utvidga sitt politiska inflytande, på ett bestämt kampområde, längre än hela organisationens resurser och politiska program tillåter. Vi kan skilja på två olika "fronter": aktionsenheten och (enhets-) fronten. Den första är en tillfällig enhet, ofta av kortvarigt slag, mellan organisationer i en bestämd fråga, för ett bestämt ändamål, en demonstration, strejkaktion, den senare är en organisatorisk bildning av permanent slag med flera olika uppgifter och ett reguljärt basarbete, bildas av kommunisterna på arbetsplatser, universitet och skolor för att öka kommunisternas möjligheter att omvandla den spontana tradeunionistiska kampen till revolutionär. För att politiskt leda fronten fordras att kommunisterna är organiserade i en cell, som fungerar som en fraktion inom fronten.

Nödvändigheten av att organisera sig i kommunistiska celler i fronterna sammanhänger med kampens omvandling, med kommunisternas uppgift att ge kampen riktiga vägledande analyser och med ett riktigt perspektiv. KFML vill ju begränsa frontens grundval och arbete till "vad folket är berett att kämpa för", och då framstår ju en kommunistisk ledning som ganska onödig.

Frontens politiska karaktär

Vi ser skillnaden mellan den kommunistiska organisationens politik och frontens i det att den senare endast omfattar och för kamp på ett bestämt område i samhällsformationen medan den förra omfattar den totala kampen för den socialistiska revolutionen. Fronten kommer alltså enkelt uttryckt, att föra den kommunistiska organisationens politik på ett bestämt kampavsnitt. Klart är dock att de delar av den kommunistiska organisationens politik som fronten arbetar med inte kan existera utan de andra delarna, även om inte fronten omfattar eller bedriver arbete på dessa.

KFMLs frontpolitik går ut på att inte föra en socialistisk politik, "frågan står inte om folkets revolutionära maktövertagande"; Alltså bildar man borgerligt-demokratiska fronter som endast blåser under den spontana kampen. För oss, som ser vår uppgift i att omvandla arbetarklassens spontana tradeunionistiska kamp till revolutionär med den socialistiska revolutionen som målsättning, utan några borgerligt-demokratiska eller anti-monopolistiska stadier, är det naturligt att vi initierar och arbetar i fronter som medverkar till denna uppgift, och även att vi går in i borgerligt-demokratiska fronter i samma syfte – att omvandla kampen.

Fronterna måste ses som förberedande för den egentliga mass-struktur, vars uppkomst dagens politiska konjunktur inte möjliggör, som kommer att förbereda och bära upp proletariats diktatur. KFML(s) politiken ger bara två strategiska alternativ, antingen att man försöker vinna massorna för en borgerligt-demokratisk kamp och plötsligt lurar på dem socialismen genom en statskupp e dyl, eller att man lugnt inväntar den tidpunkt då majoriteten av "folket" är organiserade i KFML.

Konsekvenserna av KFMLs politik har visat sig vid ett flertal tillfällen. Under studentuppsvinget bekämpade Clarté varje försök att låta 27-majrörelsen och olika SDS-grupper klargöra klassinnehållet i kampen mot UKAS med paroller som "Nej till reformer som stärker kapitalet". Man ville ändra 27-maj-manifestet för att det var en marxistisk analys som kunde skrämja bort folk.

Under gruvarbetarstrejken slog man sig samman med centerpartister och U-gruppere för att försöka förhindra parollen ”Kamp mot klassamarbetspolitiken” och i EEC-frågan ställer man den småborgerliga parollen ”Nej till EEC – för nationell självbestämmanderätt”. KFML och Clarté har lyckats förankra sin ”enhetsfrontsanda” i stora delar av den revolutionära rörelsen och frågan om socialismen har blivit en het potatis, som man undviker att nämna i det massarbete som utvecklas, vare sig det gäller möten och debatter om EEC, Vietnam eller pjäser om Volvo.

Fronternas arbetsområde

KFML(r) har en, som vi sett, i stort sett riktig uppfattning vad gäller vissa grundläggande frågor, som t ex att det inte duger att fronten för kamp för ”dagskrav”, däremot uppvisar de en stor osäkerhet när det gäller distinktionen mellan parti och front. Denna osäkerhet resulterar i deras politiska praktik i en vacklan.

Fronternas uppgift är att mobilisera till kamp mot olika yttringar av det kapitalistiska systemet. Målsättningen är att bekämpa en snäv inriktning på den lokala arbetsplatsens (e dyl) problem, och sätta in dessa i ett större perspektiv och i sammanhang med andra frågor i det kapitalistiska systemet. Endast denna väg kan vi gå för att bryta tradeunionismens grepp över arbetarklassen och skapa ett revolutionärt klassmedvetande.

Det är inte förvånande att Clarté(s) på denna punkt inte förstått kommunisternas uppgifter. I ett samarbete mellan studenter och byggnadsarbetare om byggstoppet i Frescati, en i och för sig viktig och tacksam fråga, följde Clarté insnörpningens politik till dess yttersta konsekvens. Motiveringen för att etablera ett samarbete mellan studenter och byggjobbare var, enligt dem, de gemensamma intressena i Frescatifrågan: Om Frescati-bygget stoppades blev studenterna utan laborationslokaler och byggnadsarbetarna utan jobb.

I Clarté (ml)s studiematerial däremot visar man att man förstått de grundläggande principerna på denna punkt: ”Att bland de studerande skapa en proletär medvetenhet... I det allsidiga politiska arbetet som kommunisterna skall utföra på universitetet måste tonvikten ligga på att utifrån aktuella frågor klargöra revolutionens nödvändighet och arbetarklassens ledande roll i kampen för socialismen. Eftersom kommunisterna aldrig kan se den fackliga kampen som något annat än en del av kampen för socialismen, måste detta vara målsättningen också för det fackliga arbetet.” ”Fronten måste få en otvetydig antikapitalistisk inriktning och vi måste göra upp med tidigare tendenser att suddas ut klassinnehållet i de försämringar de studerande utsätts för.”

Studerar man de senaste numren av tidningen Facklig Studentfront finner man att Clarté(ml) har mycket svårt att uppfylla denna målsättning. Det enda nya man tillfört är de allmänna begreppen om arbetarklassens ledande roll i den socialistiska revolutionen och en viss breddning av materialet utöver det rent studentfackliga. Allmänt tycks man sitta fast i den av stalinismen/ekonomiseten betingade vacklan som medför å ena sidan ett påhejande i kampen och å den andra ett fastslående av vissa allmänna principer.

För arbetet i fronter gäller naturligtvis att kommunisternas ledande roll där måste vara frukten av en korrekt bedriven politisk kamp mot andra linjer, som gett kommunisterna politiskt förtroende hos frontens medlemmar. Det räcker alltså inte att proklamera sitt eget ”ledarskap”, även om man tillfälligt råkar vara i majoritet. Ett tråkigt exempel på just det senare såg vi på Göteborgskonferensen där Solidaritetsfronten för Indokinas folk bildades. I det manifest som antogs *proklamerar* just frontens anslutning och erkännande till ”KFML(r)s strävan att bygga ett parti, som har till uppgift att samordna, leda och utlösa arbetarnas kamp för den socialistiska revolutionen i Sverige...”. På konferensen visa-man inte heller någon förmåga att politiskt bemöta de de deltagare på konferensen, tillika medlemmar i Förbundet Kommunist, som kritiserade uppfattningar som framförts på konferensen.

”Partiet är den högsta formen för proletarietets klassorganisation. Detta betyder naturligtvis inte att de partilösa organisationerna, fackföreningarna, kooperativerna osv, inte formellt måste underställas partiets ledning. Det är endast fråga om att de partimedlemmar, vilka tillhör dessa organisationer och utan tvivel har inflytande i, är, med alla övertygelsens medel skall verka därefter, att de partilösa organisationerna i sitt arbete närmar sig proletarietets parti och frivilligt ställer sig under dess politiska ledning.” (Stalin: Om leninismens grunder, *Leninismens problem*, s. 106)

Detta i och för sig riktiga citat av Stalin har KFML(r) tagit till intäkt för en syn på förhållandet mellan parti och front som är mycket tvivelaktig. Man stöder sig på den sista satsen i Stalin-citatet ”...de partilösa organisationerna i sitt arbete närmar sig proletarietets parti...”. Som målsättning med arbetet i FSF har man t ex att få FSF att omfatta hela Clarté(ml)s program och att stödja KFML i kårvalet. Likaså ville man att DFFG skulle stödja KFML i valet i höstas. (Det förtjänar att påpekas att skillnaden mellan (s) och (r) i denna fråga egentligen är helt obetydlig: till ett flygblad som entydigt för fram att ”KFML alltid fört en riktig linje i Vietnamarbetet”, ville Göteborgsoppositionen lägga: ”För dig som låter Vietnamfrågan vara avgörande, rösta på KFML!”.) Det senaste uttrycket för denna syn är ett utåtriktat flygblad som den, på KFML(r)s initiativ, nyligen startade Solidaritetsfronten för Indokinas folk (SFIF) spritt i Göteborg där SFIF proklamerar sitt stöd åt KFML(r).

Vi ska kort försöka skissera de principiella skillnader som är nödvändiga för distinktionen mellan parti och front. KFML(s) menar att front och parti ska föra två skilda sorters politik, fronten för dagskraven och partiet för socialismen. Mot detta säger vi att fronten ska föra partiets politik på sitt bestämda kampavsnitt, fronten är en taktik av kommunisterna för att bredda sitt politiska inflytande utöver vad partiet, kamporganisationen tillåter. Fronten får dock inte snävt begränsa sitt perspektiv till ex. vis den lokala arbetsplatsens problem utan måste söka ge en sammanhängande bild av kapitalismens alla yttringar, även om *kampen* huvudsakligen inriktas på arbetsplatsen. Vad som skiljer fronten från partiet är dess rekrytering och arbete i speciell social miljö (eller speciell fråga), ex.vis en arbetsplats. Partiet däremot för politik inom samhällsformationens alla olika sektorer. Fronten och partiet kommer också att skilja sig i vinklingen av frågorna som tas upp i propagandan. Fronten har här möjlighet att ta upp frågorna utifrån det lokala perspektivet, medan partiets propaganda o dyl med nödvändighet får en mer generell karaktär. Slutligen skiljer det sig i vad man kräver av frontens resp partiets medlemmar såväl vad gäller medvetenhet, arbetsinsats och disciplin.

Vi kan konstatera att KFML(r)s felaktiga linjer inte enbart härrör ur en oriktig uppfattning av den revolutionära rörelsen (som är ett arv från KFML och som innebär att KFML resp KFML(r) är partiet, eller åtminstone dess embryo). Mer grundläggande beror KFML(r)s *vacklan*, å ena sidan återfall i KFMLs högeropportunist (i FSFs tidning m.m.) och å andra sidan anslutande till vänster sektorisering (ingen skillnad mellan parti och front) just på den oklara distinktionen mellan parti och front, som i sin tur bottnar i de svårigheter att formulera en revolutionär politik som vi tidigare påvisat.

Teori – politik – organisation

KFML(r)s brytning är en brytning framför allt på det *politiska* området. Det är brytningen på det området vi hittills undersökt i artikeln. Vi har konstaterat att KFML(r) hunnit en bit på vägen i sin kamp mot högeropportunisten och sin strävan att utforma principerna för en kommunistisk politik, samtidigt som dessa strävanden ännu skäms av spontanism och *vacklan* mellan höger- och vänsterståndpunkter.

Men KFMLs avvikelser är ingalunda avgränsade till det politiska området. Tvärtom stod KFML, och står KFML(s), för ett *sammanhängande system av avvikelser*, som rör en kommunistisk organisations hela arbetsfält: teori, politik och organisation. (För en utförlig framställning av detta, se *Kommunist* nr 1).

Dessa olika sidor är inte entydiga spegelbilder av varandra och är heller inte mekaniskt sammankopplade. Därför är det t ex fullt möjligt för en organisation att hamna på en relativt korrekt politisk linje i en viss fråga utan att teoretiskt förstå varför, eller utan att ha den organisatoriska förmågan att framgångsrikt driva linjen. Det är denna *relativa självständighet* mellan den kommunistiska organisationens arbetsområden som gjort det möjligt för KFML(r) att påbörja sin brytning och driva den längst på det politiska området utan att alls ha hunnit lika långt på en uppgörelse med KFMLs teoretiska och organisatoriska avvikelser.

Men självständigheten är som sagt bara relativ. Det vore absurt att tänka sig, att KFMLs högeropportunistiska svanspolitik skulle paras med, och vara produkten av, ett korrekt användande av den vetenskapliga socialismens teori eller en riktigt uppbyggd organisation. Tvärtom är ju KFMLs politiska avvikelser oskiljaktigt förbundna med teoretiska och organisatoriska avvikelser. Som ett exempel kan vi peka på en av de många förbindelse-länkarna: Teori: Huvudmotsättningen i Sverige går mellan monopolkapitalet och folket. Politik: Målsättningen är att ena hela ”folket” mot monopolkapitalet. Den enda grund hela ”folket” kan enas kring är den minsta gemensamma nämnaren – den borgerliga demokratin. Att arbeta för att omvandla kampen till en revolutionär socialistisk kamp för arbetarklassens objektiva intressen blir alltså ingen omedelbar uppgift – tvärtom blir det förkastligt, eftersom det skulle splittra ”folket”. Organisation: Man behöver naturligtvis inte utbilda en kader som har förmåga att omvandla massornas spontana kamp till revolutionär kamp, när organisationens uppgift bara är den mycket mer anspråkslösa att heja på massornas spontana rörelse.

För att KFML(r)s påbörjade politiska brytning skall ge varaktiga resultat, är det alltså helt nödvändigt med en grundlig uppgörelse också med KFMLs teoretiska och organisatoriska avvikelser.

Vi kommer därför att i detta avsnitt att utreda frågan om i vilken mån KFML(r) hittills förmått göra upp med KFMLs *teoretiska* avvikelser. Och vi kommer hela tiden att peka på de politiska och organisatoriska konsekvenserna av olika teoretiska ståndpunkter.

De två ideologierna

Startpunkten blir KFML(r)s syn på de motsättningar, som ledde fram till brytningen. Om detta skriver man: ”Vi tar det faktum att en opportunistisk strömning håller på att göra sig bred i Clarté till intäkt för studiet av motsättningen mellan borgerlig och proletär ideologi inom de kommunistiska organisationerna.” (Clarté(ml)s studiebreve 2)

Detta påpekande inleder Clarté(ml)s studiebreve om kampen mellan de två linjerna i Clarté. Det utgör ett centralt element i KFML(r)s tänkande, att man ser motsättningarna inom kommunistiska organisationer, som en kamp mellan den borgerliga och den proletära ideologin. ”Inom arbetarrörelsen pågår naturligtvis också en ständig kamp mellan borgerlig och proletär ideologi.” (samma studiebreve).

Detta synsätt är naturligtvis inget nytt påfund från KFML och inte lyckats göra sig kvitt. KFML(s) ser på motsättningarna på exakt samma sätt: ”Oppositionen går alltså med sin linje över till borgarklassens ståndpunkt....Vår linje tjänar folket och den socialistiska revolutionen, medan oppositionens linje är borgerlig.” (Clarté 7-8/70).

Varför leder det fel att se frågan på det här sättet? Principiellt bottnar KFML/Clarté-synen i en felaktig uppfattning om teorins och ideologins karaktär, och oförmågan att ens upprätthålla skillnaden mellan dem är kanske den mest förödande faktorn för möjligheten att riktigt behandla motsättningar. Vi skall kortfattat repetera några av de ståndpunkter som vi utförligt redovisade i *Kommunist* nr 1, som också utgör grundvalen för vår syn på motsättningarna inom och mellan kommunistiska organisationer.

Teorins roll

Arbetarklassens omedelbara praktik som producenter kan endast ge dem ett 'trade-unionistiskt' medvetande om motsättningen till kapitalisterna. Det är objektiva faktorer i det kapitalistiska samhället, som döljer antagonismen i klassernas förhållande. Ex varufetischism, löneformen, arbetarens privatisering osv. Utifrån detta tradeunionistiska medvetande förs ständigt kamp, om högre löner, kortare arbetstider m m. Men inte revolutionär kamp för socialismen.

Den borgerliga ideologin är *dominerande* i det kapitalistiska samhället. Men därför får den inte tolkas som ett system av idéer som borgarklassen konstruerat och ständigt försöker lura på arbetarklassen för att därmed tillgodose sina egna kontrarevolutionära intressen. En ideologi är i motsats till vetenskapen med nödvändighet osystematisk, i bästa fall relativt sammanhängande. Borgerlig ideologi har inte heller ett enhetligt subjekt. Den uppstår, bevaras och nyskas överallt i samhällsformationen genom att borgare på olika nivåer försöker rationellt förklara sin sociala roll utan att ompröva vissa grundläggande satsar som begränsar deras perspektiv. Dessa premisser kommer att legitimera bourgeoisins samhällsordning, och på så vis förvanskar de naturligtvis verkligheten.

Om man ändå inte kan förneka att det finns borgerlig ideologi som utgör medvetna förvanskningar, bör man å andra sidan erkänna möjligheten av att även borgare förmår producera åtminstone element av vetenskaplig kunskap genom att så att säga glömma sin klasståndpunkt. Den borgerliga ideologins dominans i en kapitalistisk samhällsformation av Sveriges typ är således inte följden av en sammansvärjning från bourgeoisins sida.

Genom en omfattande *teoretisk* praktik grundlade Marx och Engels den vetenskapliga socialismen, dvs gav möjligheten att få principiellt sann kunskap om historien och konkreta samhällsformationer. De på visade arbetarklassens *antagonistiska* förhållande till kapitalisterna, genom att med mervärdeteorin se utsugningen. De påvisade också att arbetarklassen objektivt ensam har den historiska möjligheten att vara den ledande klassen i genomförandet av socialismen, och i avskaffandet av all människans utsugning av människan.

För att arbetarklassen skall kunna fullborda sina historiska uppgifter måste en sammanflätning ske mellan socialismen och arbetarklassens kamp. Instrumentet är det kommunistiska partiet. I kampen mot 'ekonomisterna' visade Lenin villkoren för denna sammansmältning: omvandlingen av den spontana kampen, inriktningen på arbetarklassens mest medvetna skikt osv. Och som självklar grundval, att den kommunistiska organisationen besitter den vetenskapliga socialismens teori, i meningen att man kan göra vetenskapliga socialismens teori, man kan göra vetenskapliga analyser av den samhällsformation man verkar inom och utarbeta en revolutionär strategi för hur kampen skall föras.

Därför är det självklart att bolsjevikernas och Lenins förhållande till teorin inte bara utgjordes av ett fast hållande vid "allmänna principer". "Kapitalismens utveckling i Ryssland", "Vad bör göras?", "Renegaten Kautsky..." "Imperialismen som kapitalismens högsta stadium" osv osv, visar oss att teorin var integrerad i verksamheten som teoretiskt *arbete*. Det är så vi bör förstå Lenins kända påstående att "Förkämpens roll kan utföras endast av ett parti som ledes av en avancerad teori." Vi hänvisar för säkerhets skull till *Kommunist* nr 1, för att på minna om den mycket viktiga skillnaden mellan vår syn, där de teoretiska verktygen bearbetar råmaterial (statistik mm) till *ny kunskap*, och KFMLs empirism. Men det centrala i denna del av vårt resonemang, är att teorins *karaktär* för den kommunistiska organisationen, inte är bestämd av dess roll som "allmänna principer", utan som de nödvändiga arbeten som ger kunskaper.

Men sammansmältningen av socialismen och arbetarklassens kamp, bygger inte på någon föreställning om att hela arbetarklassen skall bli fullfjädrade marxist-leninistiska teoretiker. Den socialistiska medvetenheten tillförs arbetarklassen genom partiets ständiga arbete för att

omvandla arbetarklassens kam från spontan till revolutionär genom att i sin agitation och propaganda tillföra verklig kunskap från samhällets alla områden, genom att i en kampsituation ställa de utifrån en marxist-leninistisk analys riktiga parollerna och handlingslinjerna och arbeta för att få stöd för dem. Det är på det sättet och i dessa situationer som den vetenskapliga socialismen får en *ideologisk* form, som arbetarklassens ideologi, som klassens världsåskådning och medvetenhet om sina historiska uppgifter. *Men* om den kommunistiska organisationen skall förmå tillföra arbetarklassen den socialistiska ideologin, måste den själv vara bärare av den *vetenskapliga* socialismen.

Även inom den kommunistiska organisationen spelar ideologiska föreställningar om kommunismen en stor roll, och är i själva verket en förutsättning för att organisationen skall bli en organisation av yrkesrevolutionärer. Partiet består inte av individer som delar tiden mellan ett privatliv och ett politiskt liv, utan av människor som uppfattar den privata friheten som en illusion och ser den verkliga friheten i den kollektiva kampen för socialismen. Den socialistiska ideologin stärker hängivenheten och kampviljan i organisationen.

Här ser vi alltså skillnaden mellan ideologi och teori för den kommunistiska organisationen. Ideologin kompletterar teorin men kan aldrig ersätta den: hängivenhet och kampvilja producerar inte kunskap och vägledning; endast teorin kan göra det.

Politiken måste ständigt ha sin fasta grund i ett teoretiskt vetenskapligt arbete. Målsättningen är alltså inte en ständig tillvaro i den absoluta kunskapens tunna luft, men däremot en ständig *vetenskaplig grundinställning*, en strävan att vara vetenskaplig så långt det är möjligt. För när ideologin – den ”goda viljan” – tar överhanden i en kommunistisk organisation, när analyserna blir ytliga och subjektiva, då tar spontanismen överhanden, då är steget kort till ett accepterande av föreställningar ur den ständigt hotande borgerliga ideologin, då är det slut med kommunismen i den organisationen. Kunskapen om hur verkligheten är beskaffad måste alltid dominera över önskningarna om hur verkligheten bör vara beskaffad. Det går inte att upphöja allt man *tror* tjäna proletariatet till sanning.

Därför är det missvisande att som de båda KFML se motsättningarna inom en kommunistisk organisation, och mellan kommunistiska organisationer, som en motsättning mellan borgerlig och proletär ideologi. För som vi sett kan en kommunistisk organisation ingalunda fullfölja sina uppgifter om den bara vägleds av proletär ideologi. Den måste tillämpa den *vetenskapliga* socialismen, tillämpa en vetenskaplig grundinställning. Lenin säger om detta: ”Särskilt blir det ledarnas plikt att alltmer skaffa sig insikt i alla teoretiska frågor, alltmer frigöra sig från inflytandet av traditionella fraser, som tillhör den gamla livsåskådningen, och ständigt ha i sikte att socialismen sedan den blivit en vetenskap, kräver att man också behandlar den som en vetenskap.”(VBG, s 177)

Den avvikelse de båda KFml begår genom att inte upprätta den marxist-leninistiska distinktionen mellan vetenskap och ideologi, och i motsättningarna inom en kommunistisk organisation bara ser de två ideologiernas kamp, resulterar naturligtvis i avvikelser både på teorins, politikens och organisationens områden. Effekterna blir alltmer förödande, ju mer konsekvent denna avvikelse tillämpas. Som vi visat i *Kommunist* nr 1, är KFml(s) ganska konsekventa i denna fråga. Vi skall nu undersöka hur det förhåller sig med KFml(r).

KFML(r) och teorin

KFml(s)' totala oförmåga att tillämpa den vetenskapliga socialismen i ett teoretiskt arbete har vi belyst utförligt i *Kommunist* nr 1, Genom att KFML inte begriper att använda marxism-leninismen, förvandlas den i KFMLs händer till en uppsättning ”allmänna principer”, en radda fraser som placeras nederst på flygblad som fikonlöv åt deras i övrigt omarxistiska innehåll.

KFml(r) har noterat KFmls teoretiska oförmåga och ställt sig uppgiften att genomföra den klassanalys av Sverige som KFml inte gjort. I KK 2-371 presenterar man de första resultaten

jämte en inledning från redaktionen, som tyvärr är så fixerad vid det gamla KFmls dogmatism och empirism att fortsättningen knappast kommer att bli någon teoretisk bragd. Man utgår t. ex. från att, frågan om klasserna i det kapitalistiska samhället för länge sedan är klarlagd och formulerad av Marx, Engels och Lenin. ”Därför behövs ingen grundläggande diskussion om begreppsapparaten, utan man kan gå direkt på frågan om proletariatet i dag är bättre eller sämre rustat för att genomföra en socialistisk revolution.

Bristen på definitioner gör det lätt att ställa samman olika citat från klassikerna och sedan lägga dem som ett raster över verkligheten på känt KFml-manér. Senare marxister förkastas. Poulantzas hänförs till ”socialdemokratins trotskistiska falang”, eftersom KFml(r) tror att han betraktar statstjänstemännen som en klass. Arbetarklassen bestäms enbart på den ekonomiska nivån, och ingenting tyder på att KFml(r) kommer att ta hänsyn också till politiska och ideologiska faktorer. Följaktligen är det i sin ordning att man kommer fram till att arbetarklassen blir allt starkare och får det allt djävligare. Det ser lovande ut för den socialistiska revolutionen.

Nu är detta inte sagt för att förringa värdet av KFml(r)s initiativ på ett område där den revolutionära rörelsen hittills inte gjort ett dyft. Tvärtom-det är värt allt erkännande. Men det måste slås fast, att (r)s ideologiska bagage från KFml, särskilt oförståelsen för den marxist-leninistiska distinktionen mellan vetenskap och ideologi, kommer att utgöra ett allvarligt hinder för initiativets fullbordande. Utan en riktig uppfattning om det teoretiska arbetets karaktär kan (r) aldrig bryta med KFml-spontanismen och den åtföljande vacklan mellan höger- och vänsteravvikelser. Det är tveksamt om KFml(r) kommer att visa sig vuxna den uppgiften.

Organisationssektorismen

”Och KFml kommer med visshet att slutföra uppgiften att bygga ett revolutionärt kommunistiskt parti, trots alla monopolkapitalets och dess förvaltares försök att hindra det med hjälp av sådana företeelser som (r) och dess föregångare.” (*Gnistan* 171).

Vi kommunister i Clarté har nu enat oss i Clarté (ml) för att återuppbygga Svenska Clarté-förbundet på den linje.., som borgaragenterna i det gamla Clartéförbundet förrätt”.

(*Proletären* 1)

Det skulle vara oss fjärran att annat än uppmuntra en skoningslös kamp mot borgarklassen och dess politiska företrädare. Det vore oss också fjärran att annat än uppmuntra en skoningslös politisk kamp också inom den revolutionära rörelsen, en kamp som är livsnödvändig för att teorin och politiken skall vidareutvecklas och inte stagnera. *Men* just en sådan kamp inom den revolutionära rörelsen *omöjliggörs* om man som i citaten ovan placerar alla organisationer utom sin egen utanför den revolutionära rörelsen, om man försöker kämpa mot dom med samma slags vapen som mot borgarklassen. Den avvikelse i organisationsfrågan, den *organisatoriska sektorismen*, som citaten ovan ger uttryck för, kan direkt kopplas med den felaktiga uppfattningen, att den vetenskapliga socialismen är en ideologi. Om man ser på den vetenskapliga socialismens teori, inte som det nödvändiga redskapet för ett självständigt vetenskapligt arbete, utan bara som en färdig radda ”allmänna principer” som det gäller att ansluta sig till, blir organisationssektorismen självklar. Den vetenskapliga socialismen blir en uppsättning dogmer och just den uppsättning dogmer organisationen ifråga själv står för. Allt annat är borgerligt; Motsättningarna inom den revolutionära rörelsen blir motsättningar mellan borgerlig och proletär ideologi.

Kampen inom den revolutionära rörelsen kan rikta sig mot grundläggande avvikelser från marxismen-leninismen. Det gäller t. ex. vår kamp mot KFmls felaktiga syn på huvudmotsättningen i de imperialistiska länderna. Denna kamp måste föras skoningslöst. Men det är en kamp av en annan karaktär än t. ex. kampen mot SAP/LO-ledningen. I kampen mot KFML är vår målsättning att inför dess medlemmar och andra revolutionärer avslöja en felaktig politisk

linje, som ligger som en hämsko på arbetet för den socialis fiska revolutionen. Vår målsättning är att genom att bekämpa avvikelser uppnå en enighet kring en revolutionär politik och teori. Däremot vore det fullkomligt meningslöst att slunga anklagelser mot SAP/LO-ledningen för att de inte för en revolutionär politik. I den kampen är det vår uppgift att inför arbetarklassen avslöja varför och hur SAP/LO-ledningen jobbar för att bevara den kapitalistiska utsugningen. Men våra antagonistiska klassmotståndare kan vi aldrig eftersträva enighet.

Ser man marxismen-leninismen som ett, färdigt system av dogmer blundar man också för, att många analyser återstår att göra, att politiska linjer i nya frågor ständigt måste utformas. Här framstår det som ännu absurdare, att redan från början ta på sig ansvaret att döma ut alla linjer utom ens egen som alltigenom borgerliga. Det är bara genom den friska och skoningslösa kampen olika linjer emellan som en riktig linje kan utvecklas.

"Borgarnas lejda agenter"

KFmls organisationssektierism är strängt taget så absurd, att den inte skulle behöva kommenteras om det inte vore för den egendomliga dragningskraft den utövar på annars dugliga kamrater. Man utgår från teorin om de två Ideologierna, den Borgerliga och den Proletära, som vi redan har fäst uppmärksamheten på. Självfallet är KFml/Clarté bärarna av den Proletära Ideologin. Alltså(!) måste alla andra organisationer vara bärare av den Borgerliga, kontrarevolutionära Ideologin. Men den Borgerliga Ideologin har enligt KFml ett centralt, enhetligt *subjekt*, bourgeoisin, och kan egentligen bara förekomma i en kommunistisk organisation om den förts dit *utifrån*. Därför måste andra organisationer antingen omedelbart tillhöra klassfienden eller vara dess lejda agenter, bokstavigt talat, i James Bond-mening. Den egna organisationen kan visserligen ha fel ibland, men bara inom "den proletära ståndpunktens" ram, och andra organisationer – kan ha rätt, men bara inom den felaktiga, borgerliga ståndpunktens ram. Egna fel är tillfälliga misstag, då man själv står på den proletära klasståndpunkten – och, genom en serie tankeglidningar, besitter den proletära ideologin, den vetenskapliga socialismen.

Även KFml(r) har många avvikelser i organisationsfrågan att göra upp med. På många ställen framstår de själv a som de enda försvararna av marxismen-leninismens allmänna principer, och alla andra linjer som borgerliga: "De organisationer som befinner sig mellan socialdemokraterna och KFml(r) är arbetarklassens värsta fiender." (Frank Baude i sitt tal på KFml(r)s möte i Stockholm 15 maj)

"Alltsedan denna tid har den principfasta arbetarminoriteten inom förbundsstyrelsen fört en oförsonlig kamp mot dessa småborgerligt intellektuellas avtramp från marxismen-leninismen." (KK 170). Betecknande är just uttrycket principfasta, som ofta återkommer. Men som vanligt överträffas denna avvikelse av KFml(s) som liksom i citatet ovan inte tvekar att utpeka KFml(r) som medvetna agenter för monopolkapitalet. Eftersom de bekämpar KFml(s) och KFml(s) är den revolutionära rörelsen, är deras medvetna syfte naturligtvis att angripa den revolutionära rörelsen "... de representerar en borgerlig linje förklädd i vänsterfraser och med det direkta syftet att bekämpa KFML" (*Meddelande från KFml 2/70*), "... den välvilja de röner i borgerlig press och massmedia, som väl fattar vems klassintressen deras verksamhet tjänar." (*Gnistan 11/70*).

Och vilseledda av sin felaktiga syn på den vetenskapliga socialismen faller KFml(r) ofta in i samma agenttänkande: "Sådana illgärningar mot det kommunistiska partibygandet kan endast medvetna borgaragenter utföra, vars syfte är att underminera den grund som den svenska arbetarklassen lagt för sin kamp för socialismen." (KK 3/70 s 94).

Den teoretiska kampen elimineras

Det kan ytligt verka som om detta är ett verkligt militant sätt att föra kamp, men i själva verket omöjliggör det en skoningslös teoretisk och politisk kamp inom den revolutionära

rörelsen. Medvetna om sin egen svaghet, drar sig KFml fegt undan kampen för att i stället dra fram beskyllningar för stöld, penningfiffel osv. Oförmögna att avslöja Marcuses revisionistiska ”teorier”, beskyllde KFml i stället honom för att vara CIA-agent. Oförmögna att ta kamp med trotskismen påstår KFml i stället att Trotskij samarbetade med Hitler.

I ”kampen” mot KFml(r) dras påståenden om penningstölder och förskingring upp som huvudfrågor. C-E Danelius, som så länge han förestod KFmls bokhandel i Göteborg, betraktades som en hängiven revolutionär, genomgår i samma ögonblick han går över till KFml(r) ett retroaktivt verkande förvandlingsnummer till en kriminell skumraskfigur: ”Småborgaren Danelius, som inbillade sig att han bedrev revolutionärt arbete, när han hjälpte till att bestjäla och försöka köra omkull den affär han var avlönad för att sköta, ville inte bli överraskad av kunder i sina skumma förehavanden.” (*Gnistan* 1/71)

KFml(s) drar sig inte för att insinuera att KFml(r) lagt rabarber på de pengar gruvarbetarna skänkt till taktäckarstrejken:” Det undras nu mycket över anledningen till att den av Wallin ledda strejkledningen inte offentligen redovisat insamlingen till de strejkande och hur den disponerats.” (*Gnistan* 1/71). När borgarpressen villigt hakar på och drar fram sossen Hilding Lindström för att hetsa mot att gruvarbetarnas pengar skulle gått till kommunister, hänger KFml(s) med. Gunnar Bylin framträder på första sidan i reaktionens husorgan, *Svenska Dagbladet* för att leverera nytt bränsle till borgarnas hetskampanj.

Också när KFml(s) lämnar detta småborgerligt moraliska sätt att angripa KFml(r) är det illa bevänt med deras förmåga till teoretisk och politisk kamp. Deras försök karaktäriseras i *Klasskampen* 1/71 med ett träffande Lenincitat: ”Om en polemik inte träffade sakens kärna, hängde upp sig på småsaker, arbetade med förvrängningar, så sade han alltid: 'det är rena chikanen!’” Här lyckas KFml(r) bättre, men deras tro på sig själva som de enda försvararna av marxismen-leninismens allmänna principer mot en omgivning av idel borgare är ett allvarligt hinder och en allvarlig felaktighet. Exempelvis är oförmågan att ta kamp med trotskismen ännu exakt densamma som hos KFml(s). Clarté(ml) ger internt korta anvisningar till medlemmarna om hur trottarna ska tas: ”Påvisa att Trotskij då, och trotskisterna idag representerar samma småborgerliga riktning, som hämtar sin näring i att klamra sig fast vid kommunistpartierna och söka smutskasta dessa”.

Men i den redaktionella inledningen till *Klasskampen* 1/71 kommer en plötslig öppning, i organisationssektoriseringen, litet av ett överslag i andra riktningen: ”Diskussionen i teoretiska frågor anser vi kan föras öppet; därtill behövs ingen särskild internbulletin. Vår politik och våra åsikter, även i de frågor där vi ännu inte nått fram till enhet, försmår vi hemlighålla. Ju fler som dras in i kampen, ju öppnare och skarpare åsiktsbrytningarna blir, desto klarare och mångsidigare avtecknar sig resultatet.”

Ensamma kallade till partibygget?

Den tro på sig själva som de enda bärarna av marxismen-leninismens allmänna principer, som fullständigt genomsyrar KFml(s) och fortfarande starkt präglar KFml(r), leder naturligtvis till en felaktig uppfattning om hur ett revolutionärt kommunistiskt parti skapas. Båda KFml uppfattar sig själva som ensamma kallade till partibygget. Men i själva verket är de uppgifter som föregår partibildande, att utforma en konkret revolutionär strategi och vinna fast förankring i arbetarklassens mest medvetna skikt, en uppgift som tillkommer hela den revolutionära rörelsen., en uppgift som måste lösas genom en ständig kamp mellan olika linjer, ett ständigt utsättande av olika linjer för den politiska praktikens hårda test.

Det gamla KFml och nu KFml(s) saknar varje förståelse för detta, Ständigt tar KFml ”säkra kliv mot partibygget”(växer kvantitativt, ställer upp i val, osv.). Partiet uppfattas som ett något större KFml. Organisationssektoriseringen får magnifika uttryck i förhållandet till fronter. Inom DFFG kämpar KFml(s) frenetiskt för att med organisatoriska medel kasta ut alla konkurrerande kommunistiska organisationer, medan man öppnar sin varma famn för varje libe-

ral, varje sosse som man lyckas ragga upp och vårdar dem ömt.

Också KFML(r) ser sig själv som den revolutionära rörelsen, som ensam kallad till partibygget. De andra organisationerna avfärdas i *Proletären* 4/71 på följande sätt: ”Vi befinner oss i en period av skärpt klasskamp där en rad småborgerliga organisationer såsom VPK, trotskisterna, MLK och KFML(s), gör anspråk på att kunna leda arbetarklassens kamp. Även om dessa organisationer säger sig vilja ha ett socialistiskt samhälle blir resultatet av deras politik att arbetarklassens politik hålls tillbaka.”

För att göra listan av ”småborgerliga organisationer” komplett, och åtminstone i sina egna ögon upprätthålla sitt monopol som Den Revolutionära Rörelsen, tvingas KFML(r) ta till rena lögner i sina försök att angripa Förbundet KOMMUNIST: I samma nummer av *Proletären* påstår man t ex att Förbundet KOMMUNIST skulle ha stött den felaktiga parollen ”Gör fackföreningarna till kamporganisationer”. I själva verket är det ju inte bara så att vi naturligtvis aldrig ställt denna paroll, utan vi har dessutom gått ut i kritik mot den (se *Kommunist* 2, sid 32).

Tidigare i denna artikel har vi visat, att KFML(r) också företräder en organisations sekteristisk linje i frontfrågan – en felaktig linje som klart manifesterade sig när Solidaritetsfronten för Indokinas Folk delade ut flygblad där det stod att fronten stödde KFML(r).

Den byråkratiska centralismen

Synen på marxismen-leninismen som en fast uppsättning allmänna principer återverkar naturligtvis också organisatoriskt inom organisationen. KFMLs byråkratiska centralism är väl känd. Marxismen-leninismen är de allmänna principerna i den version ledningen står för. Alla andra linjer måste krossas, eller undertryckas.

”Motsättningar är partiets liv”, säger Mao Tsetung. Det är genom kampen mellan olika linjer som den kommunistiska organisationens teori och politik utvecklas, som det är möjligt att uppnå enighet på ett högre plan. Stryps den kampen, som inom KFML, stelnar och stagnerar organisationen. Tar man inte från början upp och utvecklar motsättningar inom organisationen, utvecklas de till antagonistiska motsättningar: ”Under vanliga förhållanden är motsättningar inom folket inte antagonistiska. Men om vi inte behandlar dem på ett riktigt sätt, eller om vi slappnar i vår vaksamhet och sänker garden, kan antagonism uppstå.” (Mao Tsetung, *Om det rätta sättet att lösa motsättningar inom folket*, sid 402);

KFML har aldrig förmått ta upp och lösa sina motsättningar, utan de har antagoniserats och ”lösts” genom splittring och avskiljning utan att KFML lärt sig något eller förts ett steg framåt (rebellerna, Lundaclarté, KFML(r)).

Från vår egen tid som opposition i VUF/MLK känner vi bara alltför väl till alla de metoder en byråkratisk ledning i en organisation av KFML-typ använder för att med organisatoriska medel undertrycka motsättningar. Här förekom allt från att placera så många som möjligt av oppositionens talesmän i samma grupp i den kongress-förberedande kader skolningen till att förhindra att banden från den kongress, som avslöjat att förbundet var kluvet av en djupgående motsättning, gick ut till diskussion i förbundet Motiveringen var, att det inte fanns tid att diskutera motsättningar, nu när man skulle förbereda valsamarbetet med KFML. Under sådana förhållanden tvingades vi till hemlig fraktionsverksamhet, och det blev nödvändigt att bryta med MLK, Byråkratisk centralism föder fraktionsverksamhet.

Samma utveckling skedde i KFml, den byråkratiska centralismens högberg. Och samma motiveringar hördes från ledningen: ”FS har inte heller beslutat att föra ut frågan om vad majoriteten resp minoriteten inom FS anser till förbundets medlemmar för att de nu ska ta ställning till detta... I annat fall kommer förbundets arbete med de andra kampuppgifterna-Röd Front och valet-att hindras!” (Brev från AU 13/3) Dvs när motsättningar kommer upp i en

så livsavgörande fråga som agerandet i gruvarbetarstrejken uppskjuter ledningen att föra ut dem till medlemmarna till efter valet, eller ett halvår framåt! Denna feighet är naturlig: KFml-ledningen kan inte utnyttja motsättningar för att stärka organisationen och föra den framåt utan försöker undertrycka dem. I ett nytt brev den 9/4 rabblar AU som papegojor att motsättningarna är en bra sak, men drar slutsatsen att de ska lösas genom en kamratlig diskussion *inom FS!*

Redan då kritiserar oppositionen detta byråkratiska förfaringssätt. Umeåstyrelsen säger den 30/3 om motsättningarna, att det är ”hög tid att de förs ut till medlemmarna.” Och i sitt svar till AU:s brev skriver Frank Baude: ”Givet är att majoritetens linje skall följas, men lika givet är, vilket också framgår av stadgarna, att minoritetens linje skall bekantgöras för medlemmarna på samma gång som beslutet i frågan förs ut i förbundet.”

När motsättningarna på detta sätt undertrycktes, var utgången given. Motsättningarna djupnade, omfattade alltfler och alltmer grundläggande frågor, antagoniserades. KFml splittrades i två fraktioner, allt medan ledningen försökte sudda ut motsättningarna med abstrakt pladder om att rädda förbundets ”enhet”: ”Medan förbundsstyrelsemajoriteten sticker huvudet i sanden och påstår: ”Nu är huvudfrågan förbundets enhet!”, påvisar den principfasta arbetarminoriteten det verkliga förhållandet: Förbundet är *rent faktiskt* delat i två läger.” (KK 3/70, s 78) ”Genom att FS-majoriteten och AU inte ville erkänna förekomsten av två klart skilda linjer, två fraktioner inom KFml, arbetade de objektivt för att sudda ut meningsskiljaktigheterna... De tvingade fram en formell praktisk splittring.” (ibid, s 79)

För KFml-ledningen var och är den demokratiska centralismen en dogm utan innehåll, en formell fråga i stället för en politisk. Som vi sett höll sig oppositionen närmare verkligheten. Finns det två fraktioner är det meningslöst att blunda och gapa den ”allmänna principen”: Bort med allt fraktionsväsende. Organisationen, den demokratiska centralismen kan och får inte se ut på exakt samma sätt alltid. Utformningen måste anpassas till organisationens utveckling, motsättningarnas karaktär, klasskampens utveckling osv. Som KFml(r) påpekar: ”Lenin var materialist. I den period då RSDAP just hade bildats (efter lång kamp mellan olika grupper och fraktioner) *erkände han förekomsten* av fraktioner inom partiet *just för att kunna bekämpa* de opportunistiska fraktionerna.” (ibid, s 79) På samma sätt som Mao Tsetung, när Liu Shao Chis linje befast sig i ledningen för KKP, utan att tveka ställde parollen ”Bombardera högkvarteret!”

Fraktionsfrihet eller tendensfrihet

Men hela KFML(r)s erkännande av fraktionsverksamheten grundar sig på övertygelsen att man bekämpar en rent borgerlig linje: ”Småborgerliga fraktioner inom det proletära partiet är otillåtna och måste alltid bekämpas.” (KK 3/70, s 2) Bo Gustafsson, Gunnar Bylin, hela förbundsmajoriteten, vars revolutionära hängivenhet aldrig tidigare betvivlats, förvandlas plötsligt efter gruvarbetarstrejken till småborgare och borgaragenter. Nisse Holmbergs tidigare högeravvikelser och oförsonade försyndelser (uteslutningen av Set Persson, broschyren om den fredliga vägen till socialismen osv.), som tidigare omsorgsfullt förtigits, grävs plötsligt fram när han hamnar på fel sida om motsättningen. Tyvärr har man anledning att misstänka, att om (r)-linjen suttit i ledningen skulle oppositionen undertryckts på exakt samma sätt som de själva nu tystades ner.

Som vi tidigare visat, måste man tänka sig olika linjer inom ramen för samma kommunistiska organisation, likaväl som inom den revolutionära rörelsen. En kommunistisk organisation måste upprätthålla enighet utåt, men inom den måste olika linjer kämpa mot varandra. Detta på grund av att marxismen-leninism -en inte är en färdig uppsättning dogmer, utan redskap för att utarbeta nya analyser, nya politiska linjer. I det citat vi tidigare tog upp från *Klasskampen* 1/71 ser vi för första gången hos KFml(r) en begynnande förståelse för detta, en brytning med den organisatoriska KFml-traditionen. Den brytningen måste fullföljas.

Innebär detta att vi förespråkar fraktionsfrihet?

Ingalunda. Förekomsten av fraktioner är ett symptom på byråkratisk centralism och oförmåga att lösa motsättningar. Tendensfrihet (inom ramen för enighet utåt) är däremot ofta positivt, men graden av denna liksom förhållandet mellan demokrati och centralism, måste avgöras politiskt efter organisationens läge. Inom bolsjevikpartiet rådde länge en mycket långtgående tendensfrihet, t o m fraktionsfrihet (oenighet utåt). Men i det mycket hårt trängda läget 1921 blev det nödvändigt att skärpa partidisciplinen. I ett första angrepp på rivaliserande fraktioner förespråkar Lenin fortfarande tendensfrihet:

”Att formera oss i olika grupper (särskilt inför en kongress) är naturligtvis tillåtet (likaså att värva röster)” (Partikrisen). Senare under året när läget blev allt kärvare, tvingades partiet delvis också inskränka på tendensfriheten. Men detta var alltså inte ett allmängiltigt förkastande av tendensfriheten som ”allmän princip”, utan ett beslut dikterat av det politiska läget.

Agentteorierna kommer från stalinismen

Men detta förkastande av alla linjer utom ens egen som borgerliga, denna oförmåga att lösa motsättningar inom en kommunistisk organisation, denna byråkratiska centralism varifrån kommer den då när den inte kommer från leninismen? Vi kan söka mycket av svaret i den spontana anknytningen till den stalinistiska traditionen, som de båda KFml delar. En av de avvikelser KKP anklagar Stalin för är just oförmågan att skilja mellan motsättningar inom folket och motsättningar mellan folket och folkets fiender, att behandla dem med olika metoder. I det alltmer byråkratiserade ryska partiet räckte det inte längre att i handling och utåt foga sig (vilket är korrekt), utan det blev ett brott att hysa en annan åsikt än partiledningen. Varje annan linje än partiledningens fördömdes som borgerlig. Avvikande linjer inom partiet uppfattades som angrepp utifrån, från fientliga kapitalistiska staters agenter. Så kom det sig att de flesta ledande gamla bolsjevikerna avrättades som utländska spioner. Oförmögen att ta politisk och teoretisk kamp med deras linjer tvingas partilimen fabricera ”bevis” för samarbete med Hitler och tågsprängningar.

Om detta säger Stalin: ”Är det kanske inte förvånande att vi fick kännedom om trotskist- och bucharinledarnas spionage- och konspirationsverksamhet först på senare tid, 1937-1938, ehuru dessa herrar, som det framgår av materialet, varit spioner åt den utländska underrättelse-tjänsten och bedrivit konspirativ verksamhet ända sen oktoberrevolutionens första dagar? Hur har vi kunnat undgå att märka detta allvarliga faktum?... Detta förbiseende förklaras därigenom att vi underskattat styrkan och betydelsen av de oss kringliggande borgerliga staternas och deras spionage -organs maskineri, vilka söker att utnyttja människornas svaghet, deras ärelystnad, deras karaktärlöshet för att snärja in dem i sina spionagenät och omsluta sovjetstatens organ med dem.” (*Leninismens problem* s 905-906)

Stalin måttar väldiga slag mot folkets fiender och träffar – folket. I sin kritik av stalinismen har KKP under Mao Tsetungs ledning återupprättat de leninistiska principerna om att skilja mellan motsättningar inom folket och motsättningar till folkets fiender, och behandla dem med olika metoder: ”Vänsterdogmatikerna hade i den inre partikampen tillgripit metoder ”hänsynslös kamp och skoningslösa slag.” Det var en felaktig metod. I vår kritik av ”vänster”-dogmatismen förkastade vi denna gamla metod och använde en ny, dvs. en som utgår från önskan om enhet, skiljer mellan rätt och fel genom kritik och kamp och uppnår ny enhet på en ny grundval.” (Om det rätta sättet att lösa mots. inom folket, s401). Just denna ”vänster”-dogmatikernas metod använde Stalin: ”Är det inte riktigt att säga, att sovjetorganisationernas rensande från spioner mördare och skadegörare måste leda, och också lett till dessa organisationers ytterligare bevästande.” (*Leninismens problem*, s 892.)

Motsättningarna ”löstes” genom utrensningar, i stället för att föra partiet framåt. Samma metoder tillämpar de båda KFml. Bland de fem viktigaste åtgärderna för att bekämpa oport-

unismen räknar KFml(r)s Sigge Åkervall upp: ”Och därför förhåller det sig så, att partiet stärks endast (!) genom att det rensar ut opportunistiska element(Stalin)”.⁵ (KK 3/70, s 54)

KFml(s) har vi nästan slutat att hoppas på, men om KFml(r) skall lyckas uppfylla de uppgifter man ställer och infria de löften som väcks i *Klasskampen* 1/71, måste de göra sig kvitt sådana avvikelser från marxismen-leninismen i organisationsfrågan. Detta kräver en teoretisk uppgörelse med synen på den vetenskapliga socialismen som en färdig ideologi och motsättningar inom den revolutionära rörelsen som motsättningar mellan borgerlig och proletär ideologi. Det kräver även en uppgörelse med avvikelserna i den stalinistiska traditionen i denna och andra frågor.

”Klasskampen” i KFML

”Alltså, motsättningarna kommer av den skärpta klasskampen som råder såväl i samhället som i Kommunistiska Förbundet”. (Frank Baude i KK 2/70, s16). ”Kampen mellan partierna och naturligtvis inom partierna är ingenting annat än klasskamp.” (Clarte(ml)s studiebreve 2).

Inom KFml(r) finns en tendens att *utsträcka* teorin om de två ideologierna till en teori om klasskamp inom den kommunistiska organisationens ram. Motsättningar inom KFml framstår som motsättningar mellan ”den principfasta arbetarminoriteten” och ”den småborgerliga intellektuella hydran”. I *Proletären* nr. 1 förklaras orsakerna till motsättningarna på följande sätt: ”Vi förklarar splittringen inom KFml dels med det nya läget i klasskampen i vårt land och dels med den stora övervikten för radikala intellektuella inom förbundet som helhet och framför allt i dess ledning.”

Nu tycks emellertid KFml(r) själva ha övervunnit de mest extrema klasskampsteorierna från tiden närmast efter den organisatoriska brytningen med KFml. Men någon uppgörelse är det ännu inte frågan om. KFml(r) vacklar fortfarande mellan två felaktiga teorier: teorin om den proletära ideologin contra den borgerliga och teorin om klasskampen inom den kommunistiska organisationen

Ett tydligt exempel på denna vacklan är Sigge Åkervalls artikel i *Klasskampen* 1/71 om ”De intellektuella och den revolutionära rörelsen”. Å ena sidan finns där en hyfsad framställning av de intellektuellas roll och skälen till att den revolutionära rörelsen inte kan undvara dem: ”Arbetarklassen tillförs den socialistiska medvetenheten av partiet som helhet, med revolutionärerna från intellektuella yrken som en integrerad del, och där deras speciella fallenhet för teoretiskt arbete utnyttjas.” Å andra sidan vidhåller SÅ vissa felaktiga, organisatoriska konsekvenser i form av ett egendomligt kvoteringsystem, som röjer det mekaniska klasskamptänkandet (vi återkommer till detta).

Det grundläggande felet är emellertid föreställningen om de två ideologierna, som inbjuder till glidningar i klasskampsriktning: steget är kort mellan motsättningen borgerlig-proletär ideologi i den kommunistiska organisationen och motsättningen borgare-proletärer i samma organisation (varifrån kommer den borgerliga ideologin?). En fullständig uppgörelse med klasskampsteorierna förutsätter därför en uppgörelse med tänkandet i termer av två homogena, ideologiska block.

KFml(s) svarar på KFml(r)s klasskampsteorier med den rena antitesen: ”Man måste därför alltid skilja mellan borgerliga och socialistiska intellektuella. Tal om ”intellektuella” i allmänhet är trotskism(!). De intellektuella som sitter i KFml:s ledning är socialistiska intellektuella, av vilka en del kommer från proletariatet, en del från små-bourgeoisien.” (Kommentarbilaga till KK 2) Problemet suddas ut – klassbakgrunden för medlemmarna i en kommunistisk organisation fränkänns *varje* betydelse. I sina försök att utplåna problemet söker doktor Bylin och docent Gustafsson förgäves skydd bakom proletariatets historiska

⁵ Artikeln ”Om opportunismen”, som ingår i [KFML\(r\)s första år – Red](#)

ledargestalter: ”Å nu, för står ni, går vi vidare i kampen mot den intellektuella hydran. Vi fränkänner doktor Karl Marx, klädesfabrikanten Friedrich Engels, advokaten V I Lenin, prästseminaristen Josef Stalin, bibliotekarien Mao Tsetung och läroverksadjunkten Enver Hodja all rätt att med sina teorier vägleda oss verkliga marxist-leninister.” (Skämtteckning i *Gnistan* 11/70).

En organisation av revolutionärer

Vem har rätt? Ingen. Klassbakgrunden betyder varken allt eller intet. Tror man som KFml(r) i ovanstående citat att kampen inom en kommunistisk organisation är en klasskamp, har man inte förstått den kommunistiska organisationens speciella karaktär. Organisationens karaktär betingas av dess uppgifter. I Vad bör göras skriver Lenin: ”Socialdemokratins politiska kamp är mycket mer omfattande och komplicerad än arbetarnas ekonomiska kamp mot företagarna och regeringen. På samma sätt (och till följd därav) måste det revolutionära socialdemokratiska partiets organisation oundvikligen vara av *en annan art* än arbetarnas organisation för denna kamp.”(VV I: s 274)

Lenin polemiserar här med den ekonomistiska avvikelserna som politiskt såg partiets uppgift som att organisera och leda den spontana fackliga kampen (åtminstone som en första etapp), men försmådde att omvandla denna till en revolutionär kamp, att tillföra arbetarklassen en socialistisk medvetenhet.

Denna politiska högeropportunism gav naturligtvis utslag i organisationsfrågan, där ekonomisterna ville utplåna skillnaden mellan parti och massrörelse, inkorporera fackföreningarna i partiet, ”uppfatta begreppet 'revolutionärernas organisation' som mer eller mindre identiskt med begreppet 'arbetarnas organisation'”. Ett annat exempel på denna organisatoriska avvikelse är SAP. Av de 70 organisationer som bildade SAP 1889 var 50 fackföreningar och bara 16 socialdemokratiska föreningar.

I motsättning till den *politiska* opportunisten visade Lenin på den kommunistiska organisationens alldeles speciella uppgift: Att vara inte ”arbetarnas organisation” utan arbetarklassens revolutionära förtrupp, att tillföra arbetarklassen ett socialistiskt medvetande, att omvandla dess spontana kamp till en revolutionär kamp.

”Alla länders historia vittnar om att arbetarklassen med enbart sina egna krafter kan utforma endast en tradeunionistisk medvetenhet, dvs övertygelse om nödvändigheten av att sammansluta sig i förbund, att föra kamp mot arbetsgivarna, att kräva av regeringen att den utfärdar en eller annan lag, som är nödvändig för arbetarna osv. Socialismens lära växte däremot fram ur de filosofiska, historiska och ekonomiska teorier, som utarbetades av bildade representanter för de besittande klasserna, dvs de intellektuella” (Lenin, VBG VV:I s 181).

En kamp för arbetarklassens objektiva klassintressen kan bara föras under vägledning av den vetenskapliga socialismen. Den kommunistiska organisationens speciella uppgift är att vara bärare av den vetenskapliga socialismen, att med dess hjälp göra de analyser som är nödvändiga som grund för en revolutionär politik, för att medvetandegöra arbetarklassen om dess objektiva klassintressen och organisera den i kampen för den socialistiska revolutionen. Genom denna roll är den kommunistiska organisationen/partiet som helhet *arbetarklassens* förtrupp, företrädaren för arbetarklassens objektiva intressen. Med hänsyn till de särskilda och krävande uppgifterna kan den inte vara en bred och löslig massorganisation, utan måste vara en kaderorganisation, en organisation av revolutionärer. ”Med hänsyn till detta gemensamma kännetecken på medlemmarna i en sådan organisation *måste varje skillnad mellan arbetare och intellektuella helt utplånas*”. (*ibid.* s 274).

Det är därför absurt att som KFml(r) utmåla kampen mellan olika linjer i fråga om hur kampen för arbetarklassens objektiva intressen ska föras som en klasskamp. Det är ett utplå-

nande av kommunisternas speciella roll, en sammanblandning av parti och klass.

Naturligtvis kan man tala om olika linjer, som objektivt företräder olika klassintressen även inom en kommunistisk organisation. Det har t. ex. varit fallet, då klassmotsättningarna måste ta sig illegitima politiska uttryck beroende på enpartisystem o. l.. Bucharins linje i kollektiviseringsfrågan på 20-talet företrädde otvivelaktigt böndernas intressen i SUKP. Men därmed har man inte sagt allt. Framför allt är det oerhört svårt att avgöra i de flesta fall om en linje står för andra klassintressen än proletariats, eftersom praktiken, och därmed tiden, i sista hand faller utslaget.

Att idag om Gunnar Bylin slå fast att han representerar småborgerliga intressen låter sig visserligen göras, t. ex. i EEC-frågan, men värdet av det är rent agitatoriskt och har ingenting gemensamt med en vetenskaplig karaktäristik av hans avvikelse. En sådan karaktäristik måste ju förklara varför Bylin intar en sådan ståndpunkt. Och här duger det inte att som KFml(r) kort och gott se ”förklaringen” i hans småborgerliga klassbakgrund.

Hur var det med Bucharin? Jo, Bucharin, representanten för bondeklassens intressen, var en av de få bolsjevikerna av genuin arbetarstam i SUKPs ledning! Det finns ingen rät linje mellan proletär klassbakgrund och en politisk linje, som objektivt tjänar proletariats.

Klassbakgrundens betydelse

Som vi redan påpekat, försöker KFml(s) bemöta en avvikelse med dess förvrängda spegelbild. För dem räcket det om en intellektuell har ”intagit rätt klasständpunkt, sedan har alla problem försvunnit ”De intellektuella som sitter i KFmls ledning är socialistiska intellektuella, av vilka en del kommer från proletariats, en del från småbourgeoisin. Beviset för deras klasständpunkt är deras handlande under en längre period”. (Kommentarbilaga till *Klasskampen 2*) Vi får verkligen hoppas, att folket i KFml(s)' ledning är socialistiska intellektuella och inte borgerliga intellektuella. Men i det här sammanhanget är påståendet ett dåligt försök att blanda bort korten. För vad frågan gäller är klassbakgrundens inverkan på revolutionärerna, på de organiserade kommunisterna, på de socialistiska intellektuella. Den inverkan är enligt KFml(s) obefintlig. Varje skillnad mellan t. ex. revolutionärer som rekryteras ur småbourgeoisin och revolutionärer som rekryteras ur arbetarklassen suddas ut.

Men stämmer det då inte med Lenins ståndpunkt att ”i en sådan organisation måste varje skillnad mellan arbetare och intellektuella helt utplånas”? Det är det självklara målet för en perfekt fungerande kommunistisk organisation. Men Lenin var materialist, och insåg att verkligheten sällan stämmer med det eftersträfvade målet. Den revolutionära rörelsen måste hela tiden inom sig bekämpa felaktigheter och avvikelser. Därför skriver samme Lenin: ”Över ’flödet på representanter för de radikala intellektuella inom våra marxisters och våra socialdemokraters led har gjort och gör förekomsten av den opportunistiska psykologi, som den skapar, oundviklig på de mest olika områden och i de mest olika former.” (Ett steg framåt.... VV:I s 609)

De radikala intellektuella i den revolutionära rörelsen, som Lenin avser, rekryterades från borgarklassen, från småbourgeoisin och andra mellanskikt. De radikala intellektuella idag i den revolutionära rörelsen i Sverige tillhör till största delen olika mellanskikt mellan arbetarklassen och kapitalistklassen: docent Bo Gustafsson, doktor Gunnar Bylin, magister Peter Emsheimer, fil stud Sture Wennerström, osv.... De tillhör inte den härskande klassen, men många av dem utnyttjas av denna i sina yrken för att politiskt och ideologiskt arbeta för kapitalismens befastande. (lärare, psykologer, socialarbetare, osv). Och, som Sigge Åkervall påpekar i KK 1/71; ”... så erbjuder deras yrken betydligt större möjligheter till karriär; framförallt betingat av i vilken utsträckning de med framgång tjänar de besuttna klasserna.”

Det gemensamma för mellanskikten är att de är tenderande skikt – de kan ansluta sig till proletariats, men de kan också ansluta sig till kapitalistklassen. Det är möjligt att vinna stora delar av dessa skikt för revolutionens sak, men det innebär just att de måste vinnas över till

arbetarklassens ”ståndpunkt”, inte att man söker enighet med dem på deras egna villkor. Lenin skriver: ”Den internationella socialdemokratin står i spetsen *endast för arbetarklassen, endast i spetsen för arbetarklassens rörelse*, och om andra element förenar sig med denna klass, gör de det som individer och inte som klasser. Och de får över fullständigt och absolut *endast* när de ”överger sin egen ståndpunkt: ” (Anmärkningar till Plechanovs andra programutkast). För arbetarklassen är den *enda* konsekvent revolutionära klassen.

Utifrån detta kan vi se klassbakgrundens betydelse. Alla revolutionärer i ett kapitalistiskt samhälle utsätts ständigt för ett hårt tryck. Men trycket på revolutionärer från mellanskikten och småbourgeoisin är av ett alldeles speciellt slag. Låt oss konkretisera det. Exempelvis journalister sysslar yrkesmässigt som huvudfunktion med att sprida den borgerliga ideologi n. Den vanliga karriärvägen, och ofta t o m möjligheten att behålla jobbet, är beroende av hur väl de tjänar borgarklassen i denna funktion. Inför det trycket ligger det bara alltför nära till hands att ge vika – inför de relativt stora möjligheterna att klättra uppåt och närmare liera sig med den härskande klassen, inför de materiella fördelar som står att vinna, är det bara alltför lätt att bli salongsrevolutionär, att överge kampen för arbetarklassens objektiva intressen och hemfalla åt opportunism. Klassbakgrunden har alltså den betydelsen, att revolutionärer från *andra* klasser och skikt än arbetarklassen genom sin samhällsliga position visar en större vacklan, en större tendens till opportunism. Detta kan delvis, men inte fullständigt, motarbetas med revolutionär skolning och andra medel.

Men som vi redan sagt existerar inget omedelbart samband mellan proletär klassbakgrund och garanterad frihet från politiska avvikelser, vilket bl. a. beror på att den dominerande ideologin påverkar alla samhällsklasser. Det rör sig om en tendens. Den marxist-leninistiska skolningen är nödvändig också för arbetare. Men det är sina egna objektiva klassintressen de kämpar för, och deras yrkespolitik erbjuder inte frestelser av samma slag som dem vi beskrivit för revolutionärer från andra klasser och skikt.

Varför försöker då KFml(s) sudda ut det problemet? Det är en logisk konsekvens av deras felaktiga syn på huvudmotsättningen i Sverige, som de tror går mellan monopolkapitalet och folket. De ställer sig uppgiften att ena folket mot monopolkapitalet. Folket inbegriper inte bara arbetarklassen, utan dessutom mellanskikten, småbourgeoisin, och t o ni mindre kapitalister. Som vi visat i *Kommunist* nr 1, kan ett enande av alla dessa klasser och skikt som helhet bara ske på den borgerliga demokratins grundval, inte på socialismens revolutionära grund. Det är .en av orsakerna till att KFML(s) inte ser uppgiften att initiera revolutionär kamp på socialistisk grund bland massorna, utan inskränker uppgiften till att utlösa och organisera den spontana tradeunionistiska kampen, som står på en borgerligt-demokratisk grund.

KFml(s) har alltså inte förstått Lenins ståndpunkt, om nödvändigheten av att vinna över medlemmar ur övriga klasser och skikt till arbetarklassens revolutionära ståndpunkt, att få dem att ”överge sin egen ståndpunkt”. De har inte förstått den konkreta betydelsen av att arbetarklassen är den *enda* konsekvent revolutionära klassen. Utifrån den felaktiga analysen av huvudmotsättningen blir alla klasser och skikt inom ”folket” i realiteten likvärdiga, och det är därför bara naturligt att KFml(s) suddar ut skillnaden mellan revolutionärer från arbetarklassen och andra revolutionärer. En avvikelse föder en annan.

Mot den här bakgrunden är det intressant att studera KFml(s)' totala hemfall åt högeropportunismen – t o m de revolutionära fraserna har, som tidigare nämnts, lämpats överbord. Med en strategi som går ut på att underblåsa all kamp som förs av grupper inom ”folket” kommer KFml(s) att spela vindflöjelns roll vid varje skärpning av klasskampen. Under senare år har särskilt vissa mellanskikt genom strukturrationaliseringarna drabbats av försämrade levnadsvillkor, vilket lett till ett relativt militant motstånd (studenternas hyreskamp, bondedemonstrationerna, SACO-konflikten). Om man som KFml förlägger huvudparten av sitt arbete bland

dessa skikt utan att anstränga sig för att föra över dem till arbetarklassens ståndpunkt, riskerar man hela tiden att tvingas över till höger, eftersom de intressen man uppträder till försvar av är allt annat än proletära.

Klasskampsteoriernas bakgrund

Låt oss därmed övergå till KFml(r), som reagerar på (s) opportunist med den rena negationen. För KFml(r) finns nästan bara proletariatet, som man anstränger sig att efterlikna i tal och seder. Här gäller det att avgränsa och avlägsna sig så mycket som möjligt från småborgarna med påföljd att man tenderar åt en klart sekteristisk politik. Denna politik kompletteras med en vildvuxen arbetarromantik. En oerhörd vikt läggs vid klassbakgrunden även inom den kommunistiska organisationen, och de få genuina arbetarkontakter som finns i förbundet höjs till skyarna för att ge luft åt en proletär image.

Det konkreta läget vid brytningen gör deras avvikelser i fråga om den interna klasskampen begriplig, även om det inte på minsta vis ursäktar den. *Proletären 1* skriver: ” Liksom tidigare ofta varit fallet, dominerades KFml under sin första tid av radikala intellektuella.

Förbundsledningen består till sin majoritet av akademiker... Denna ledning kunde i början nöjaktigt leda kampen bland den revolutionära ungdomen på skolor, universitet och i den antiimperialistiska rörelsen. Men när arbetarklassens strejkrörelse sköt fart....uppdagades ledningens alla svagheter och brister: dess bristande kunskaper i den revolutionära teorin och taktiken, dess böjelse för opportunistiska eftergifter, dess bristande kontakt med arbetarklassen, dess intellektuella pedanteri... Redan på detta stadium tog arbetarminoriteten inom förbundsstyrelsen och avdelningar, vilka till sin majoritet består av arbetare eller leds av arbetare, upp kampen mot den felaktiga linjen.”

Motsättningar uppkommer mycket ofta i praktiska frågor, speciellt ofta i frågan om hur masskampen skall föras. Det är när opportunisten praktiseras som det är lättast att avslöja den. Lund-Clartés brytning startade med frågan hur kampen på universitetet skulle föras: För Förbundet KOMMUNIST var denna fråga och agerandet vid gruvstrejken två av de avgörande startpunkterna; för KFml(r) var agerandet i gruvstrejken den fråga som fick snöbollen att rulla. I samtliga fall verkade motsättningarna från början relativt oskyldiga, men de blev utgångspunkten för ett fortsatt arbete, och snart kunde högeropportunisten avslöjas på fråga efter fråga, och i grunden.

Eftersom motsättningarna i KFml uppkom i samband med gruvstrejken, var det naturligt att det främst var de proletära elementen i förbundet som ledde oppositionen. För Bylin, Gustafsson & C:o, fjärran från den politiska praktiken på arbetsplatserna, kunde det förefalla plausibelt att rapa upp en tes som KKP ställt upp i ett helt annat läge (Att utveckla de progressiva krafterna, vinna över mellangrupperna och isolera den yttersta högern i syfte att bekämpa de japanska angriparna) och mekaniskt tillämpa den på denna helt olikartade situation. Det förblev en abstrakt formel, och det var förhållandevis lättare att lura på den dem av KFMLs medlemmar, som saknar erfarenhet från politisk praktik på arbetsplatser, i synnerhet med den dåliga skolning de fått i KFml. Men de proletära krafterna hade helt andra förutsättningar att se formelns konkreta innebörd: ”mellangrupperna” materialiserades plötsligt till Ture Rantatalo och andra klassamarbetsmän av hans kaliber inom strejkkommittén. Nödvändigheten i att avslöja Ture Rantatalo och hans kumpaner för att strejken skulle få en segerrik utgång och vidareutvecklas framstod mycket klarare för revolutionärer med erfarenhet från arbetsplatser.

Oppositionen kom alltså att innehålla en större andel arbetare än förbundsmajoriteten och speciellt dess ledning. Detta gjorde att det låg nära till hands för oppositionen att hamna i avvikelserna att se sin kamp som en ”klasskamp” mot de småborgerliga intellektuella. Inte desto mindre är det en avvikelse, som KFml(r) måste befria sig ifrån.

Att få proletär förankring

Som vi nämnt finns början till en uppgörelse i Sigge Åkervalls artikel i KK 1/71⁶, men den uppgörelsen har ännu inte sträckt sig till de organisatoriska konsekvenserna. Sigges recept på detta område är följande: 1. ”Fördelningen mellan revolutionära arbetare och revolutionära intellektuella bör följa principen att i alla ledarorgan utom de centrala ”de avancerade arbetarnas röster överväga” (Stalin: Svar till socialdemokraten s 60). Till centrala organ väljes kamrater enligt principen ”efter deras meriter” (Mao Tsetung, *Skrifter i urval* s 133), oberoende om de är revolutionära arbetare eller intellektuella”(KK 1/71 s 30).

2. ”Rekryteringsverksamheten måste inriktas på att vinna de bästa representanterna ur arbetarklassen samtidigt som organisationen är återhållsam med intaget av radikala intellektuella och småborgerliga klasselement.” (KK 3/70 s 54)

Detta presenteras som ”allmänna principer”. Men sanningen är, som Lenin påpekar, alltid konkret. Därför måste vi ställa de organisatoriska åtgärderna i relation till den revolutionära rörelsens läge i dagens Sverige. Den revolutionära rörelsen i dagens Sverige är framför allt en produkt av uppsvinget bland studenter och närliggande grupper. Ett uppsving som startade kring antiimperialistiska frågor, och rullade vidare till att ta upp universitetets roll i det kapitalistiska samhället. Småningom utvecklades en medvetenhet bland rörelsens mest avancerade skikt om nödvändigheten att bryta studentisolationismen, om nödvändigheten att börja arbeta för byggandet av ett revolutionärt kommunistiskt parti och knyta an till arbetarklassens mest medvetna skikt. Flera grupper har idag påbörjat detta arbete, och kan kallas kommunistiska organisationer i verklig mening. Men än har vi bara hunnit en bit på vägen. Ingen organisation har ännu fast förankring på och revolutionär kamperfarenhet från mer än ett relativt fåtal arbetsplatser. Ingen organisation har ännu en övervägande proletär klassbas.

Alla kommunistiska organisationer i Sverige löper därför fortfarande en ständig risk att präglas av studentrörelsens instabilitet. Studenternas bristande förankring i den materiella produktionen, de revolutionära studenterna otålighet att nå ut till arbetarklassen och risk för besvikelse över att det kräver ett långt och tålmodigt arbete, har ofta resulterat i tvära kast mellan olika extrema avvikelser. En fara är vänstersektismen, som ”rebellerna” är ett exempel på: de kapitulerade inför svårigheterna att nå ut till arbetarklassen och slog sig till ro med att arbetarna var ”mutade”. En annan fara är högeropportunisten. KFml(s) är exempel på den: I sin iver att snabbt vinna förtroende hos arbetarklassen kapitulerar KFml(s) för arbetarmassornas subjektiva (socialdemokratiska, borgerligt-demokratiska) medvetande, och underordnar sin politik under denna. VPK må vara aldrig så mycket femlingsparti och monopolkapitalets förlängda arm i KFML(s)' ”radikala publikationer”, när en VPK-pamp dyker upp i blåställ gäller det att hålla sig väl med honom till varje pris. Han är ju arbetare, och sådana finns det inte alltför gott om i KFml(s). Som ett exempel bland många visade Frescatiaktionen i Stockholm att det konkreta resultatet blev att Clarté fick fungera som hantlangare för att sprida VPKs politiska linje.

Sigge Åkervall är, utifrån andra utgångspunkter, ute och cyklar åt samma håll som KFml(s). I motsats till denna organisation har han och KFml(r) insett den tvingande nödvändigheten i att den revolutionära rörelsen vinner fast förankring i arbetarklassen. Men till detta mål finns inga genvägar, utom de som leder ner i opportunistens träsk. Den enda vägen dit är utarbetandet av en revolutionär politik grundad i en konkret revolutionär strategi, parallellt med ett långvarigt och tålmodigt arbete på att förankra sig på alltfler arbetsplatser och vinna över de mest medvetna arbetarna till marxismen-leninismen. Den relativt större lättheten som idag finns att rekrytera redan ganska medvetna och skolade studerande måste utnyttjas i detta arbete, och den revolutionära rörelsen får aldrig försumma att rekrytera de bästa elementen

⁶ Artikeln som refereras är ”Om opportunisten”, se [KFML\(r\):s första år – Red](#)

också ur andra klasser och skikt än arbetarklassen.

Arbetarsektorn måste prioriteras högst. Men i Sigges punkt 2 om större intag av arbetare och mindre av revolutionärer från andra skikt är en mekanisk lösning som lämnar dörren öppen för samma slags högeropportunist som KFml(s)' ett underordnande under arbetarklassens subjektiva medvetenhet. Historien lämnar talrika exempel på hur ett snabbt medlemsintag från arbetarklassen likaväl som från andra skikt, som med nödvändighet måste kombineras med bristfällig skolning, osvikligt leder till byråkratisk centralism, och är en bördig jordmån för opportunisten. Vi känner exemplen från SAP, tyska socialdemokratiska partiet osv.

Ett annat och mycket belysande exempel, är "Leninuppbådet", som började genomföras 1924 strax efter det att Stalin inträtt i ledningen för Sovjets KP. Lenin kämpade in i det längsta för att bibehålla partiets karaktär av "revolutionärernas organisation", av arbetarklassens förtrupp. I brev till Molotov 1922 (i Coll. Works, s 33) föreslår han en längre provotid för aspiranter på partimedlemskap ("jag ser det som ytterligt viktigt"): "Om vi har 3-400 000 medlemmar i partiet, är t o m detta antal för stort, eftersom det finns tydliga bevis på att skolningen för dem som idag är partimedlemmar är otillräcklig... Vi måste införa regler som verkligen gör aspiranttiden till ett allvarligt test och inte en tom formalitet. "

Som ett öppet hån mot de leninistiska organisationsprinciperna satte den nya partiledningen under Stalin 1924 igång med "Leninuppbådet". I januari 1924 hade partiet 472 000 medlemmar och aspiranter. Bara mellan februari och maj detta år inskrevs 240 000 nya arbetare! Under de två åren 1924 och 1925 mer än fördubblades antalet medlemmar och aspiranter, och på sluttampen började Stalin till råga på allt öka på andelen bönder. Stalin skrev själv om Lenin-uppbådet: "För kort tid sedan intogs i vårt parti 200 000 nya medlemmar ur arbetarnas led. Det anmärkningsvärda är här den omständigheten att dessa personer inte så mycket på eget initiativ inträdde i partiet, utan fastmer sändes dit av hela den övriga partilösa massan." (Leninismens problem s 101). I sanning anmärkningsvärt! Det liknar i mycket högre grad den mensjevnikiska principen om "arbetarnas organisation" än den bolsjevnikiska om "revolutionärernas organisation". I denna förändring av partistrukturen kan vi hitta en av de många faktorerna bakom den moderna sovjetrevisionismens framväxt.

Detta om Sigges punkt 2. Vad beträffar punkt 1, om arbetarmajoritet i alla ledande organ utom de centrala, så är det en liten modifiering av en tes som KFml(r) tidigare fört fram om arbetarmajoritet i alla ledande organ. Tesen är principiellt felaktig, och speciellt felaktig med tanke på den revolutionära rörelsens läge idag. Målsättningen måste ju vara den leninistiska, att "i en sådan organisation måste varje skillnad mellan arbetare och intellektuella utplånas". Den kommunistiska organisationen skall fungera som en enhet i kamp för arbetarklassens objektiva intressen. I de ledande organen skall de bästa och mest lämpliga kamraterna sitta.

Vi har talat om de intellektuellas starkare tendens till vacklan. Det är en fara som starkare hotar denna grupp, men detta är ingalunda detsamma som att säga att alla revolutionära intellektuella är vacklande. De som är det blir ju inte valda, om valet sker "efter meriter". Om det ligger någon mening i Sigges recept, måste det ju betyda något annat än att de kamrater som är bäst skickade för ledande poster skall väljas; att man i ett tänkbart val mellan en bättre lämpad intellektuell och en sämre lämpad arbetare, skulle välja arbetaren. Det är ungefär lika klyftigt som att tro att man åstadkommer kvinnornas frigörelse genom att stryka alla manliga namn på Moderaternas valsedel.

Naturligtvis blir KFml(r) s princip särskilt felaktig i det läge den revolutionära rörelsen idag befinner sig. När medlemsbasen fortfarande är dominerande icke-proletär, är det speciellt farligt att utfärda regeln att de ledande organen skall bestå av en majoritet arbetare. De skall bestå av de dugligaste marxist-leninisterna, arbetare som intellektuella. Den enda korrekta vägen till en större representation av arbetare också i dessa organ är det tålmodiga arbetet på att vinna över arbetarklassens mest medvetna skikt till marxismen-leninismen och på det

sättet förändra den revolutionära rörelsens klassbas i positiv riktning.

Återupprättande eller brytning

”Målet är att återföra förbundet till den marxist-leninistiska linjen och till KFmls riktiga grundsatsar.” (KK 2/70 s 1)

”På rikskonferensen som hölls i Göteborg den 14-15 november slogs fast att revolutionärerna måste rekonstruera Clartéförbundet på marxismen- leninismen Mao Tsetungs tänkandes grund.” ”(*Kampens väg*, internt organ för Clarté(ml) nr 1, ledaren)

Återupprätta det gamla KFml, rekonstruera det gamla Clarté – är det vad KFml(r) och Clarté(ml) håller på med? För att svara i detalj på det skall vi först granska hur motsättningarna i KFml uppstod och utvecklades.

”Eftersom vi är materialister måste vi söka orsakerna till att det uppstått två olika linjer i vårt förbund i kampen mellan klasserna i samhället, och dennas avspeglning i Clarté.” (Clarté(ml)s studiebreve nr 2) Vi har redan visat att det inte som man kan förledas tro av citatet, är frågan om någon mekanisk avspeglning av klasskampen. Lika litet är det fråga om ett mekaniskt betraktelsesätt när Mao Tsetung säger något liknande i ”Om motsättningar”, Vad frågan gäller är, att stora politiska ingripanden ställer kommunistiska organisationer inför hårda test. En felaktig linje, som i *studerkammar* kan förefalla plausibel, blir mycket påtagligare när den *blottas* i den politiska praktikens kalla ljus. Oppositionen i KFml började uppstå när högeropportunisterna konkretiserades i en kapitulationslinje inför Rantatalo & Co i gruvarbetarstrejkens efterdyningar. Klasskampens skärpning hade alltså den effekten på KFml, att den ställde KFml inför problemet om hur man skulle ingripa, och att motsättningar uppstod mellan olika linjer i denna fråga.

Var högeropportunisternas linje i gruvstrejken en ny linje, ett plötsligt och oväntat ”avtramp från marxismen-leninismen”? Var det så att högeropportunisterna i förbundsledningen plötsligt bröt mot KFmls ”riktiga grundsatsar” och mot sitt handlingsprogram? Det kan tyckas så när man läser t. ex. *Klasskampen* 2/70: ”Under förbundets första tid visade sig dessa småborgerliga intellektuella kunna hjälpligt leda kampen bland de studerande, men det behövdes bara den första lilla vindpust från klasskampens stormar för att dessa skulle visa sig fullkomligt odugliga att stå i ledningen för förbundet och arbetarklassens kamp.” (s 3)Samma syn återspeglas i *Proletären* 1:” Denna ledning kunde i början nöjaktigt leda kampen bland den revolutionära ungdomen på skolor, universitet och i den antiimperialistiska rörelsen. Men när arbetarklassens strejkrörelse sköt fart och KFml måste ta steget in i partibyggnadens andra fas uppdagades ledningens alla svagheter och brister.”(s 2) Eller på följande sida om motsättningarna i Clarté: ”Under våren och hösten 1970 avslöjade sig Svenska Clartéförbundets ledning som revisionistisk. Den drev en politisk linje, som skulle *förvandla* Clarté till en reformistisk fackförening.” (vår kurs.)

Vi hävdar bestämt, att högeropportunisternas linje i gruvstrejken ingalunda var någon ny linje, ingalunda var något brott med KFmls tidigare politik. Tvärtom var den den logiska följden av det sammanhängande system av avvikelser inom teori – politik – organisation som KFml alltid stått för och vidareutvecklat. En utförlig genomgång av dessa avvikelser och en dokumentation av att de funnits där långt före gruvstrejken har vi gjort i *Kommunist* nr 1. Här skall vi bara belysa det med några exempel.

En 'hjälpig' universitetspolitik?

Kunde KFml/Clarté hjälpligt leda kampen bland de studerande” före 1970? Underlaget för KFml/Clartés universitetspolitik är den programmatiska skriften ”Studenterna och den socialistiska revolutionen”, som gavs ut redan 1968. Vi har redan i *Kommunist* 1 anför en del citat ur den, som inte ska upprepas här. Vi konstaterar bara, att man programmatiskt slår fast ett totalt knäfall för studenternas spontana medvetenhet och inskränker kommunisternas

(Clartés) uppgift till vindflöjelns, som smidigt böjer sig åt det håll studentopinionen behagar blåsa. Och eftersom studentmajoriteten 1968 lika lite som 1971 är socialistisk, varför skulle Gallup-institutet Clarté föra en socialistisk politik bland studenterna?

Uppgiften blev i stället att kanalisera och föra ut fackliga och demokratiska krav. Att ta kamp för att ställa studentrörelsen på revolutionär grund blev i Clartés ögon förkastligt – det var att ”splittra enigheten”. Huvudfrågan på universitetet blev att samla så många som möjligt mot UKAS – UKAS överordnades programmatiskt frågan om socialismen. Denna linje praktiserades på universitetet från -68 och framåt och gjorde rörelsen stor skada.

Ett exempel bland otaliga är UKAS-demonstrationen i Stockholm den 15.3. -69. Där jobbade Clarté i 27-majrörelsen hårt för att få med sig alla grupper som av de mest skilda grunder ogillade UKAS på 27 majs utslätade resolution, utan att lyfta ett finger för att kampen de lille ställas på revolutionär grund, kampen mot UKAS sammanbindas med kampen mot kapitalismen. Med näbbar och klor försökte man hindra att VSK skulle få läsa upp ett uttalande vid demonstrationens avslutande, eftersom detta hade en klart antikapitalistisk karaktär och ansågs kunna skrämja bort de reaktionära grupper Clarté försökte locka till demonstrationen. Fast dessa grupper inte ställde upp – de ville inte ta till sådana ”ytterlighetsåtgärder” som att demonstrera- var det de som kom att bestämma demonstrationens politiska innehåll, eftersom det anpassats efter dem. Clartés principlösa strävan att ”samla så många som möjligt” ledde alltså till knäfall för de mest efterblivna, reaktionära grupperna.

Var detta att ”hjälpigt leda kampen bland de studerande”, så skulle man kunna ge samma betyg åt sossarna och liberalerna, När Clarté(ml) nu arbetar för att i kampen mot högeropportunisten utforma en revolutionär universitetspolitik, har man också kommit till ökad insikt om detta. I studiebreven 5 ”Studenterna och klasskampen” skriver man: ”Men samtidigt fanns det i den linje för studentrörelsen som Clarté och KFml lade fram 1968 allvarliga felaktigheter, som hämmade rörelsens utveckling... Det har visat sig att vi i många avseenden fortfarande lider av sviterna efter den högeropportunistiska linjen i vårt studentarbete. Om detta ska kunna utvecklas till att bli ett ordentligt stöd åt den revolutionära arbetarrörelsen måste vi göra oss av med alla nattståndna rester från opportunistiska avvikelser i det förflutna. Vi kan inte räkna med att lyckas omedelbart, det har redan visat sig.” ”Vi står alltså inför uppgiften att utarbeta en ny linje för vårt studentarbete... Huvudvikten i arbetet på universitetet måste ligga på den politiska och teoretiska kampens område medan det fackliga arbetet blir mer underordnad betydelse. Detta innebär ett kraftigt brott i förhållande till den gamla linjen och kräver stora omställningar av oss.”

Inom Clarté(ml) har man alltså börjat inse, att det inte alls gäller att rekonstruera det gamla Clarté, utan att i grunden göra upp med och bryta med den gamla linjen. Men studiebreven 5 är fortfarande bara ”ett diskussionsinlägg”, och i sina utåtriktade organ står KFml(r) och Clarté(ml) fortfarande för ståndpunkten att KFml/Clarté förmådde ”hjälpigt leda kampen bland de studerande” fram till 1970. Att döma av organet Facklig Studentfront har Clarté(ml) heller inte lyckats omsätta sina revolutionära föresatser från studiebreven i praktiken ännu.

Det är mycket viktigt, att uppgörelsen med Clartés högeropportunistiska universitetspolitik förs till slut, och att Clarté(ml)/KFml(r) också utåt står för den och gör självkritik på tidigare uttalanden.

Nå, men kunde KFml/Clarté då före 1970 ”nøjaktigt leda kampen i den antiimperialistiska rörelsen”? Här vill vi hänvisa till artikeln om det antiimperialistiska arbetet i *Kommunist* nr 2, där vi visar att man måste ha mycket små krav på vad som är nøjaktigt för att instämma i det. KFml(r) har ju exempelvis helt korrekt deklarerat, att den antiimperialistiska rörelsen i Sverige måste ställas på den proletära internationalismens grund, och kritiserat högeropportunisterna för att de allt öppnare förnekar och motarbetar detta. Det behövs bara ett

ytligt studium för att fastställa, att högeropportunisternas linje i DFFG grundlades långt tidigare än 1970 – en av dess grundvalar är t. ex. ”Sammanfattning av enhetsfronts-diskussionerna”, som antogs av DFFG på KFmls initiativ 1969.

Dessa exempel visar med önskvärd tydlighet, att högeropportunisternas linje i gruvstrejken ingalunda var någon ny linje. Den var tvärtom en logisk fortsättning på den högeropportunistiska politik KFml tidigare följt. Från att ha reagerat på den ohöljda högerlinjen i gruvstrejken har KFml(r)/Clarté(ml) gått vidare till andra frågor, och som vi sett har man där tvingats ta itu med och bryta med delar av KFmls politik också före gruvstrejken. Det är en process som måste fortsätta om man skall nå en varaktig brytning med högeropportunisten. Och det gäller inte bara politiken – vi skall också belysa med ett exempel från teorins område hur KFml(r) efter några månaders vacklan tvingades bryta med en av de teoretiska grundstenarna i KFml ända sedan dess bildande 1967. Det gäller synen på huvudmotsättningen i Sverige.

Var går huvudmotsättningen?

KFml har alltid hävdad, att huvudmotsättningen i Sverige skulle gå mellan ”monopolkapitalet och folket”. Det finns implicit fastslaget t. ex. i de ”riktiga grundsatserna” från 1967, genom att man använder begreppet ”monopolkapitalets diktatur” om bourgeoisins klassdiktatur, och det har alltid väglett KFmls politik. Vi hänvisar till *Kommunist* nr 1 för en utförlig genomgång av varför det är felaktigt, och varför huvudmotsättningen i det monopolkapitalistiska Sverige måste gå mellan bourgeoisin och proletariatet.

Anser man att huvudmotsättningen går mellan folket och monopolkapitalet står man inför två alternativ: 1) att ena ”folket” på borgerligt demokratisk grund, 2) att ena ”folket” på socialistisk grund, vilket är en västersektaristisk utgångspunkt. Hos KFml fanns båda dessa inställningar med övervikt för den förra, högeropportunistiska linjen. I och med brytningen har denna blivit alltmer markant hos KFml(s), som kan sägas företräda en sen, degenererad form av stalinism, baserad på en felaktig tillämpning av folkfrontstaktiken, inte alltför avlägsen Chrustjovrevisionismen.

När nu KFml(r) ville bryta med högeropportunisternas linje att i stället för en revolutionär politik driva en borgerligt demokratisk politik bland massorna fick man problem med huvudmotsättningen. I enlighet med linjen att ”Återupprätta KFml” höll man länge fast vid KFmls traditionella uppfattning om huvudmotsättningen, fast man i sin strävan att föra en politik i enlighet med arbetarklassens objektiva intressen måste tolka den på ett annat sätt än KFml tidigare gjort: ”Högeropportunisternas konsekventa förnekande av arbetarklassen som den enda revolutionära klassen under kapitalismen har lett till en schematisk och stelbent tillämpning av huvudmotsättningen i Sverige – den mellan monopolkapitalet och folket.” (KK 4/70, ledaren)

I sin strävan att passa in en revolutionär politik inom ramen för den felaktiga analysen av huvudmotsättningen tvingades man tänja den senare till det yttersta: ”Huvudmotsättningen går mellan monopolkapitalet och folket... Arbetarklassen är den enda klass, som direkt, konsekvent och rakt igenom antagonistiskt står i motsättning till monopolkapitalet och som därför inte har något att vinna på att ingå kompromisser, att stanna på halva vägen, i kampen för socialismen. Därför måste arbetarklassen ha ledningen i revolutionen, alla andra klasser och grupper i motsättning till monopolkapitalet måste underordna sin kamp under arbetarklassens, sluta upp under dess banér och ansluta sig till dess och det kommunistiska partiets program.” (Clarté(ml)s studiebreve 2)

Men till slut upptäckte KFml(r), att KFmls gamla uppfattning av huvudmotsättningen i Sverige stod i oförsonlig motsättning till deras strävan att föra en revolutionär politik. På några få rader i *Klasskampen* 1/71, som skall föreställa självkritik, tar man upp detta: ”I ledaren i nr 4/70 står det på ett ställe helt felaktigt att huvudmotsättningen i Sverige idag går mellan monopolkapitalet och folket. Som den uppmärksamme läsaren säkert förstod av

ledaren i sin helhet och artiklarna i tidskriften är det bl a just den ståndpunkten vi bekämpar... Vår ståndpunkt är att huvudmotsättningen i Sverige idag går mellan bourgeoisin och arbetarklassen.” I själva verket betyder denna insikt – att huvudmotsättningen i Sverige går mellan proletariatet och bourgeoisin – ännu inte särskilt mycket. Den kan härledas ur den stalinistiska traditionen på ett tidigare stadium, precis som uppfattningen att huvudmotsättningen skulle gå mellan folket och monopolkapitalet återfinns hos den sena stalinismen. För KFml(r) är den snarast en allmän princip med stöd i Kominterns vänstersektaristiska period på 20- och 30-talet med slagord som ”Klass mot klass” och ”Socialfascism”.

Vi kan därför slå fast följande: 1) I sin strävan att bryta med högeropportunismen har KFml(r) redan tvingats gå tillbaka och göra upp med vissa av det gamla KFmls fundamentala teorier. Det rör sig alltså inte om något återupprättande av det gamla KFml före 1970. 2) Å andra sidan har (r) ännu inte avancerat längre än att man tror sig kunna bygga en politik på de vänsterstalinistiska dragen hos Komintern. Det åligger nu KFml(r) att noga klargöra sina positioner och fullfölja den påbörjade uppgörelsen med KFml-traditionen i grunden. Tar man inte avstånd från uttalandena om att det gäller att återupprätta det gamla KFml kommer de ständigt att verka fördunklande och hämmande på en sådan uppgörelse.

Det är också viktigt att KFml(r) redovisar sina successiva uppgörelser med KFmls olika avvikelser i grundlig självkritik. Den summariska ”självkritiken” i KK 1/71 försöker i stället i det närmaste hänföra den missuppfattning av huvudmotsättningen som KFml(r) trots allt burit med sig under 3 månader till Tryckfelsnisse. En så ytlig behandling av begångna fel tjänar inte till att grundligt befästa en förståelse för den korrekta linjen.

Vart tog strategin vägen

En delvis annan förklaring till motsättningarnas uppkomst finner vi Clarté(ml)s studiebreve 2: ”Den småborgerliga vacklan som präglar vår förbundsledning yttrar sig främst i taktiska eftergifter för bourgeoisin, i att strategin underordnas taktiken. Genom att underordna strategin under taktiken äventyras den strategiska linjens framgång, ja, opportunismen måste slutligen leda fram till att de strategiska grundprinciperna revideras, att revisionismen slår igenom på alla områden... Att sätta taktiken före strategin, kvantiteten före kvaliteten, rörelsen före slutmålet är just det uttryck som opportunismen i Clartéförbundet tar sig. *Efter gruvarbetarstrejken* har det gått igen i alla viktiga frågor.” (vår kurs.)

Denna syn är en variation på den tes vi redan tillbakavisat som felaktig – att det kulle vara frågan om någon helt ny linje från KFml i gruvstrejken. Men den förtjänar att betraktas lite närmare. För skall man kunna underordna strategin under taktiken krävs det att man har någon strategi. Och om analysen skall vara meningsfull måste det vara en revolutionär strategi som avses. Vad var då KFmls ”revolutionära strategi”, som så ömkligen skulle ha dukat under för en felaktig taktik vid gruvstrejken?

En avslöjande skildring av detta ges i artikeln: ”Socialismen och dagskraven” i *Marxistiskt Forum* 5/70: ”Om klasskriget ska kunna föras till seger måste partiet ha en riktig strategi och taktik, en riktig allmän linje som fastställer kampens slutmål, och huvuddragen i hur detta mål skall nås. Partiets *maximiprogram* bygger på marxismen-leninismen Mao Tse-tungs tänkande och slår fast att arbetarklassen måste störta kapitalets diktatur och upprätta proletariatets diktatur... Maximiprogrammet fastställer målsättningen under en historisk period. Men för att kunna förverkliga slutmålet måste partiet också ha ett *minimiprogram* som rymmer strategin och taktiken för den pågående etappen.” Och konkret innebär detta följande för KFml: ”*Grundsatserna* utgör förbundets *maximiprogram*, men är samtidigt ryggraden i det kommande partiets *maximiprogram*. Del anger målet och den grundläggande strategin för att målet skall uppnås. *Handlingsprogrammet* sammanbinder frågan om partiet och den socialistiska revolutionen med arbetarklassens och folkets omedelbara dagskrav och är förbundets

minimiprogram för den nuvarande etappen.”

KFmls ”långsiktiga revolutionära strategi” är alltså grundsatserna! De är fem till antalet, rymt på en halv spalt i denna tidnings format, och består förutom vissa avvikelser av några av marxismen-leninismens allmängiltiga sanningar: Att det krävs ett kommunistiskt parti väglett av marxismen-leninismen-maoisttänkandet, att dess uppgift är att arbeta för den socialistiska revolutionen osv. Detta är ju mycket bra, men någon konkret vägledning för en revolutionär politik ger grundsatserna inte, och en revolutionär strategi förtjänar de sannerligen inte att kallas. En konkret revolutionär strategi för den svenska revolutionen förutsätter ingående analyser av den svenska monopolkapitalistiska samhällsformationen: av den svenska ekonomin, staten, klasserna osv.

Några sådana har KFml knappast förmått göra, och intet av detta slag återspeglar sig i grundsatserna. KFmls grundsatser kunde vara hämtade ur vilket ”Marxismens ABC” som helst, och förblir bara en proklamation i tomma luften, ett surrogat för den revolutionära strategi man varken försökt eller kunnat börja utarbeta. Om en motsvarande avvikelse land de kinesiska kommunisterna skriver Mao Tsetung: ”De kan bara anföra diverse citat från Marx, Engels, Lenin och Stalin på ett ensidigt sätt, men är oförmögna att tillämpa Marx; Engels', Lenins och Stalins ståndpunkt, åsikt och metod på det konkreta studiet av Kinas nuvarande förhållanden och dess historia eller till att konkret analysera och lösa den kinesiska revolutionens problem. En sådan inställning till marxismen-leninismen gör mycken skada.” (*Förbättra våra studier*, s 183)

Utarbetandet av en konkret revolutionär strategi för den svenska revolutionen är ett långvarigt och svårt arbete. Som vi sett var det inte bara så att det gamla KFml, liksom nu KFml(s) saknade förmåga till det – man ställde sig helt enkelt inte uppgiften. Strategin fanns ju redan där i grundsatserna! Där stod ju att man skall göra revolution osv!

Vi måste se den bittra sanningen i vitögat: KFml hade aldrig någon revolutionär strategi som kunde underordnas taktiken. KFml har aldrig lyckats skapa någon sådan förbindelselänk mellan den revolutionära teorin och politiken. I stället å ena sidan ett oförtrutet proklamerande av marxismens allmänna principer, å andra sidan masskamp efter den enkla formeln ”samla så många som möjligt mot monopolkapitalet”. I stället för en revolutionär strategi och politik ständigt nya taktiker för att vinna förtroende.

Men handlingsprogrammet då, ”Strategin och taktiken för den pågående etappen”, undrar kanske någon. Förutom en kort inledning om att man skall stå på folkets sida och föra kampen i etapper, består det av 15 grupper helt lösryckta paroller av de mest skiftande slag: propaganda-, agitations- och aktionsparoller om vartannat och utan angivande av vilka som är vad och när de skall användas. Många av parollerna kan i och för sig vara bra vid olika bestämda tillfällen, men någon revolutionär strategi och taktik liknar de lika lite som en jukebox, där vem som helst kan stoppa in en slant och välja den skiva han gillar.

Som vi visat var det alltså för KFml inte fråga om någon motsättning mellan strategi och taktik, utan mellan proklamerandet av marxismens allmänna principer och den principlösa taktiska strävanden att samla så många som möjligt. Som vi sett tidigare i artikeln kommer dessa två strävanden i speciellt oförsonlig motsättning till varann i konkreta kampsituationer. För man fram de marxistiska fraserna riskerar man ju att stöta bort folk och splittra den föregivna enigheten. Ställda inför det valet har KFml i allt större utsträckning valt att lämpa de allmänna principerna överbord för att rädda ”enigheten”. Därmed har man slagit in på samma väg som SKP-VPK – hur många VPKare sitter inte idag som ”Dugliga fackföreningsmän” och bättre reformister än sossarna, med de marxistiska principerna som ett blekt minne från en stormig ungdom.

På detta sätt har KFml-KFml(s) otvivelaktigt vridits åt höger i allt snabbare takt. Under och efter gruvstrejken fick marxismen stryka på foten för den principlösa enheten med Ranta-talo

och de andra klassarbetarna, Under valkampanjen lämpades de allmänna principerna friskt överbord i försöken att gå hem i stugorna och kanske till och med uppnå de magiska 4 procent som Gunnar Bylin siade om i Aftonbladet, osv. KFml(r) startades i reaktion mot denna fortgående högervändning, och stod i början för ett återupprättande av de allmänna principer KFml alltmer slängde överbord. Man insåg då inte, att högervändningen ingalunda var någon ny linje, utan en logisk vidareutveckling utifrån den grundval KFml redan från början stod på. Ett återupprättande av de allmänna principerna skulle bara antingen fördröja högervändningen något, eller leda till ett motsatt överslag i vänster sektorisering: ett ständigt abstrakt lallande av de allmänna principerna.

Tendenser i båda dessa riktningar fanns också, särskilt i början, hos KFml(r). De kan långtfrån betraktas som övervunna idag. Många kamrater inom KFml(r) och Clarté(ml) har visserligen upptäckt det och börjat gå vidare mot en brytning med hela den grund av avvikelser inom teorins, politikens och organisationens områden som KFml alltid stått på, Men mycket återstår.

Stalinismen

Men en uppgörelse kan inte begränsa sig till enbart KFml. För KFml kom inte svävande från himlen: "Kommunistiska förbundet marxist-leninisterna har till uppgift att förbereda *återskapandet* av ett marxist-leninistiskt parti i Sverige. (grundsatserna, vår kurs.) Och det parti som skulle återskapas var naturligtvis det gamla SKP. "Det ärorika SKP har återuppstått!" utropade den gamle veteranen Knut Senander lyriskt i ett av *Gnistans* första nummer vid anblicken av det nybildade KFml. KFml uppstod i kamp mot den moderna revisionismen i SKP/VPKs gestalt. I motsättning till denna organisations totala urartning till socialdemokratins vänsterflygel ställde KFml upp marxismens allmänna principer.

Men KFml genomförde aldrig någon uppgörelse med SKP/VPK-revisionismen, man gick inte tillbaka till dess rötter och betingelser, man bara avskilde sig från den. I stället för en historisk analys av hur revisionismen kunde växa sig stark och segra inom SKP får man sig följande till livs i *Vad vill KFml*: Från 1929 och intill början av 40-talet "var den proletära linjen befast inom partiets ledning", men då plötsligt... "Men under det andra världskriget började en högeropportunistisk strömning att växa inom partiet." Hur och varför? Det står lika lite här som någon annanstans i KFmls skrifter.

Att den öppna moderna revisionismen, kunde blomma upp och segra inte bara i SKP, utan också i SUKP och alla andra Kominternpartier utom KKP och AAP, förblir i KFmls oskuldsfulla ögon ett fullkomligt mysterium. Så här gick det till i Sovjet: "Efter Stalins död genomförde en klick revisionister, med Chrusjtjov i spetsen, en kontrarevolutionär statskupp." (*Marxistiskt Forum* 5/70) Måhända kan man gripas av en misstanke, att det inte stod så alldeles väl till med det samhälle, där en liten klick revisionister plötsligt kunde kupa till sig makten. Men nej: "Det var vid SUKPs 20e partikongress i januari 1956, som sovjetledarna tog de första stegen på revisionismens väg." (Bo Gustafsson i *Kinarapport* 8/70 vår kurs,)

Vad som hände 1956 var ju i själva verket, att SUKP urartade till helt öppen revisionism, genom att marxismens allmänna principer kastades överbord. Men denna öppna revisionism var bara slutpunkten i en lång urartningsprocess, där det inom SUKP, liksom SKP och andra Kominternpartier, under den tid Stalin stod i ledningen, grundlades och institutionaliserades en rad avvikelser inom teori-politik-organisation. Vi beskriver en del av den processen i artikeln om KKP och stalinismen i förra numret, så det är överflödigt att här närmare gå in på den.

Vad vi här kan konstatera är, att KFmls enda revisionismdetektor är det trubbiga instrumentet "satt de allmänna principerna som de skulle?" När SKP, SUKP m fl kastade de allmänna principerna överbord, uppträdde KFml som återupprättare av dessa, Men en politik bygger

man inte bara av allmänna principer. I utformningen av en detaljerad politik-teori-organisation kom KFml att återknyta till ett tidigare stadium i Kominternpartiernas utveckling, ett stadium av mindre uttalad revisionism. Vad man gjorde var alltså bara att backa några decennier i revisionismens hjulspår, inte att göra upp med revisionismens betingelser. Och konsekvenserna har inte låtit vänta på sig: KFml-KFml(s) är i full färd med att beskriva samma väg som den som ledde ”det ärorika SKP” mot VPK. Alltmedan VPK utmålas som ”monopolkapitalets redskap” har man redan i många frågor hunnit ikapp VPK på vägen mot revisionismens trask.

För att ingen skall tro att vi överdriver skall vi ta ett exempel:

På första maj i år drog ett demonstrationståg genom Göteborgs gator. I fråga efter fråga fördes där fram de paroller vi den senaste tiden vant oss vid att se i *Gnistan* och *Marxistiskt Forum*: Där sammanfattades politiken i ”Gör facket till en kamporganisation” och ”Högre lön på profitens bekostnad”, där reste sig ”Nej till EEC – för nationell självbestämmanderätt” över tåget som en luftballong fylld med småborgerliga önskedrömmar om en blomstrande blågul kapitalism. Och så vidare, punkt för punkt.

Men – det var VPKs tåg! KFml(s) tågade omkring någon annanstans. Förhandlingarna om ett gemensamt tåg hade stupat på att VPK insisterade på att föra fram den särskiljande parollen ”Stöd VPK”. Och att det bara var just där, och inte i politiken som skiljelinjen gick måste ju ha varit lite pinsamt för KFml(s) att demonstrera.

Vi vill inte överdriva, Naturligtvis finns det fortfarande viktiga skillnader mellan KFml(s) och VPK. I huvudsak representerar KFml(s) ett något tidigare stadium i SKPs utveckling mot VPK. Men det *borde* ju varit onödigt att upprepa en tråkig historia.

KFML(r) och stalinismen

”Vad beträffar beskyllningarna om att vi bär på ett arv från SKP gör detta oss endast glada. Vi vill bevara och föra vidare de revolutionära traditionerna och allt det goda från SKP. Och vi kan lova kamrater, att alltid bekämpa högeropportunistiska avvikare på samma sätt som vi gjorde inom detta parti.” (brev från Gällivareavdelningen i KK 1/70)

Det duger inte att återupprätta det gamla KFml om man vill föra en revolutionär politik. Det har vi visat. Och lika lite duger det att backa ytterligare några decennier bakåt och försöka återupprätta det gamla SKP. I SKPs utveckling, liksom i alla Kominternpartiers utveckling, finns en mängd värdefull erfarenhet, som den revolutionära rörelsen idag måste tillgodogöra sig. Men det gäller att dra nytta av den på samma sätt som KKP drog nytta av erfarenheterna från Sovjetunionen. Kina hade inte varit den proletära världsrevolutionens bålverk idag om de kinesiska kamraterna okritiskt övertagit SUKPs erfarenheter. Bara genom att noggrant studera de sovjetiska erfarenheterna, och grundligt göra upp med dess allvarliga avvikelser, har de kinesiska kamraterna lyckats undvika att bygga socialimperialismen och istället framgångsrikt bygga socialismen.

Vi har redan sett, att både det ursprungliga KFml och KFml(s) idag saknar varje spår av uppgörelse med den stalinistiska traditionen, varje spår av analys av betingelserna för den moderna revisionismen. Låt oss nu se hur KFml(r) förhåller sig:

I första numret av *Proletären* publiceras ett upprop till Sveriges revolutionära arbetare och intellektuella. Det börjar: ”Historien om den revolutionära arbetarrörelsens pånyttfödelse under 1960-talet är framförallt historien om kampen för att *återskapa ett revolutionärt kommunistiskt parti*. Det är inte första gången som den svenska arbetarklassen ställs inför denna uppgift. Liksom SKPs urartning till ett småborgerligt reformparti under 1950- och 1960-talet ställde SAPs klassförräderi och förvandling till en valmaskin *i början på 1900-talet* arbetarklassen inför uppgiften att återskapa ett revolutionärt arbetarparti.” (vår kurs.)

Här ställs uppgiften att *återskapa något som har funnits*. Inte bara att återskapa det gamla KFml, utan också att återskapa SKP före 1950 och SAP före sekelskiftet. Har KFml(r) då på något sätt studerat och gjort upp med de allvarliga avvikelser som fanns inom SKP och de flesta övriga Kominternpartierna också före 1950 (dvs också före Stalins död)? KFml(r) har skrivit ytterst lite om dessa frågor. Erfarenhetsmässigt tyder detta på, att man helt okritiskt övertagit det gamla KFmls och KFml(s)' uppfattning. Detta visar sig också klart i en av de få artiklar där den moderna revisionismens uppkomst måste beröras — ”Polska arbetarklassen reser sig mot revisionismen” i *Proletären* 1/71: ”När borgerliga element inom dom kommunistiska partierna i Östeuropa började sticka upp huvudet efter Stalins död, så var Gomulka inte sen att svinga sig till maktens tinnar.”

Samma naiva oförståelse! Allt är gott och väl med det socialistiska uppbygget fram till Stalins död, men sedan, plötsligt, kan ohöljda borgaragenter svinga sig upp till maktens tinnar utan att någon hejdar dem!

Och lika lite som KFml(r) studerat stalinismen, lika ohöljd är deras beundran för Stalin. Han citeras ständigt — bara Lenin kan konkurrera men honom som auktoritet. Till yttermera visso har KFml(r) beslutat att manifestera denna fasta bindning genom att tillverka ett nytt rockslagsmärke i röd plast med Stalin på: ”Vårt märke kommer att klart avgränsa oss från allehanda småborgerliga 'socialistiska' grupperingar. Liksom kamrat Stalin, står även KFml(r) för en revolutionär politik, och det ska vi visa för den svenska arbetarklassen.” (*Proletären* 3/71)

När KFml(r) ska lagerkransa Stalin är det ingen idé att ens försöka viska om materialistisk historiebeteckning: ”Det var Stalin som i Ryssland före oktoberrevolutionen, organiserade uppbygget av partiet tillsammans med sin vapenbroder Lenin. När Lenin under långa perioder tvingades i exil ledde Stalin ensam (!) det svåra arbetet.” (*Proletären* 4/71) Så grovt som det där var tilltaget återstår det bara att vänta på den dag då KFml(r) börjar hävda att Lenin egentligen var Stalin i lösskägg.

Lika lite som KFml(s) har alltså KFml(r) gjort någon uppgörelse med den stalinistiska traditionen, lika lite förstår de hur den moderna revisionismen växte fram. De är faktisk ännu ivrigare än (S)-arna att i alla lägen, även de mest omöjliga, försvara försvara Stalins politik: I *Klasskampen* 1/71 är Staffan Daimar väldigt upprörd över 'högeropportunisternas skamliga angrepp på kamrat Stalin'. Skamgreppet består i att (s)-arna vågat påstå, att man i samband med gruvstrejken borde se på en paroll som Stalin ställde på 20-talet utifrån ”en kritiskt, marxistisk synvinkel”. ”En samling småborgare försöker förbättra Stalin. Det är så löjligt att det är skrattretande”, är *Klasskampens* kommentar. Det viktigaste var inte om Stalins paroll var tillämplig eller inte, det viktigaste var att någon hade angripit Stalins paroll.

Socialdemokratin ersätter stalinismen

Men när hu KFml(r) inte kan spåra den moderna revisionismen, och inte heller KFml(s)' högeropportunist, tillbaka till stalinismen – vart spårar de den då?

I artikeln ”Om opportunisterna” i *Klasskampen* 3/70 ställer Sigge Åkervall upp fem kriterier på opportunist. Kriterierna gäller inställningen till den socialistiska revolutionen och proletariats diktatur, opportunisternas anpassning till den borgerliga patriotismen och den borgerliga legaliteten, deras förnekande av klasständpunkten och klasskampen, respektive deras bristande tilltro till proletariats revolutionära egenskaper. Och med mer eller mindre krystade motiveringar finner han att alla kriterierna stämmer in på KFml(s).

Varifrån kommer nu de fem kriterierna? Lenin ställde upp dem omkring 1914 för att beskriva opportunisterna i Andra Internationalen, de opportunisterna med Bernstein i spetsen som slö! upp bakom respektive imperialistisk regering i första världskriget, och som ledde till Andra Internationalens urartning till en socialdemokratisk klassarbetarsinternational.

Och när Sigge Åkervall tillämnat dessa kriterier på KFml(s) konstaterar han: ”De upprepar helt enkelt slaviskt sina historiska föregångares banala fraser och tillämpar deras ideologiska plattform punkt för punkt.”

Vi har inte plats för fler exempel här, men överallt är förfaringsättet detsamma. För KFml(r) blir (s)-arna inte bara högeropportunisterna och revisionisterna, utan socialdemokrater av samma kaliber som Bernstein och Branting, och på tuppfjätts avstånd från Palme. Denna uppfattning har naturligtvis inte mycket med verkligheten att göra. Bernstein och Branting förnekade 1914 den socialistiska revolutionen, klasskampen osv, och bekände

till den borgerliga legaliteten, eftersom de förespråkade den parlamentariska vägen till socialismen. KFml(s) idag däremot bekänner sig till den socialistiska revolutionen, proletariats diktatur, klasskampen osv, men de sopar det ofta under mattan av taktiska skäl, och de förstår inte att föra en revolutionär politik som motsvarar dessa programmatiska bekännelser till socialismen.

Genom att inte gå djupare in på frågan om KFml(s)' revisionism än att peka på tillfällena då (s)-arna sopar marxismens allmänna principer under mattan, genom att på ett okonstlat sätt försöka likställa KFml(s)' politik med socialdemokraternas, döljer KFml(r) de verkliga förebilderna för (s)-arnas politik. För KFml(s)' avvikelser är av mycket mer subtilt slag än Bernsteinrevisionismens öppna förnekande av marxismens huvudprinciper. Och ska KFml(r) någon gång lyckas göra upp med KFMLs avvikelser måste de också ta itu med dess förebilder — de måste häva sin tabuförklaring av den stalinistiska traditionen och söka förebilderna just där.

Är både (s) och (r) stalinister?

Vi har fastställt, att varken KFml(s) eller KFml(r) har gjort någon som helst uppgörelse med den stalinistiska traditionen, Båda anknyter istället till den, och det är inte bara en anknytning i ord utan något mycket viktigare — ett övertagande av avgörande element i teori, politik och organisation.

Hur är nu det möjligt, när (s) och (r) står för så olika linjer, linjer som vid första ögonkastet kan tyckas diametralt motsatta? För det första förde Komintern under Stalins ledning olika politik vid olika tidpunkter, och med olika motiveringar. KFml(r) anknyter framförallt till den tidiga stalinismen under 20-talet och början av 30-talet, som särskilt under perioden 1928-34 tog sig uttryck i en klart vänstersektaristisk politik: Man såg ö.h.t. ingen skillnad mellan den öppna borgerliga diktaturen som fascisterna förespråkade, och den borgerliga demokratin, som socialdemokraterna stod för: ”Bara en borgerlig liberal kan acceptera att det finns en motsättning mellan borgerlig demokrati och en fascistisk regim... genom att konstruera en sådan motsättning förleder socialdemokratin avsiktligt massorna.” (*Pravda* 1929) Socialdemokraterna utropades till ”socialfascister” och huvudfiende, och nazisterna kunde ostörda marschera fram till sin ställning. Det var som baner för denna politik parollen ”Klass mot klass” restes,

Och det är speciellt till den vänsteristiska perioden KFml(r) anknyter. Från *Pravda* 1929 kan vi direkt gå över till *Proletären* 4/71: ”Socialdemokratiska arbetarpartiet är ett socialfascistiskt parti... Hitlers och Mussolinis fascism å ena sidan och socialfascismen står inte i motsättning till varandra.” Och vi har tidigare i artikeln visat på de vänstersektaristiska fallgropar KFml(r) hamnar i, i sina försök att bryta med högeropportunisterna.

KFml(s) å andra sidan anknyter framförallt till ett senare skede av stalinismen. När den vänstersektaristiska linjen manifesterat sitt misslyckande i nazisternas makttillträde i Tyskland svängde Komintern på klacken och högeropportunisterna tog alltmer överhanden. Fascismen skulle mötas med breda klassallianser; folkfronter. Denna politik tillämpades felaktigt på så sätt, att kommunisterna fränkände sig sin självständiga och ledande roll inom fronten och

begränsade sitt, liksom frontens, ”etappmål” till den borgerliga demokratin. Speciellt löjligt blev det, när Komintern fortsatte att tillämpa samma politik efter andra världskrigets slut. Folkfrontspolitikens felaktiga tillämpning allmängiltigförklarades i ”teorin” om demokratiska antimonopolistiska revolutioner som en första etapp i de kapitalistiska länderna och för att få det hela att gå ihop började man allt oftare hävda, att huvudmotsättningen i de kapitalistiska länderna gick mellan monopolkapitalet och folket.

Det är alltså hos den sena stalinismen, där många drag utvecklades som sedan kom att renodlas under Chrusjtjov-revisionismens öppna förfall, som KFml(s) främst hittat sina politiska förebilder. Och det gäller inte bara synen på huvudmotsättningen och politiken att mobilisera ”folket” för borgerligt demokratisk kamp.

Men det viktigaste var inte skillnaderna mellan olika perioders stalinism, utan likheterna. För det var ju inte så att Komintern plötsligt blev något helt annat 1934. Stalinismens tvära kast mellan högeropportunist och vänstersektarism bottnar i samma grundläggande avvikelser från marxismen-leninismen. Det är avvikelser som KFml övertog, och vi har behandlat dem utförligt i *Kommunist* nr 1. Eftersom KFml(r) i sin brytning inte på något sätt medvetet gjort upp med stalinismen, har man inte heller i någon högre grad lyckats göra upp med dessa avvikelser.

Det kan tyckas smärtsamt för kamraterna i KFml(r), som just fått färdigt sina nya stalinmärken. Men det är kommunisters plikt att aldrig hålla något så heligt att man väjer för att utsätta det för vetenskaplig granskning.

För med den stalinistiska traditionens trubbiga teoretiska verktyg kan aldrig någon revolutionär strategi mejslas ut. Och utan ens förutsättningarna för en revolutionär strategi är man ett ständigt offer för politisk spontanism. En spontanism som kan ta sig uttryck både i högeropportunist och i vänstersektarism. För det var utifrån samma teoretiska grundvalar som Komintern först likställde den borgerliga demokratin med fascismen, för att någon månad senare sjunga andrastämman i liberalernas hyllningskör till samma borgerliga demokrati.

För att kunna skaffa sig verkligt skarpslipade vapen mot högeropportunisten, för att kunna ställa en revolutionär politik mot KFml(s) urvattnade överbudspolitik måste KFml(r) ta itu med att göra upp med den stalinistiska traditionens avvikelser.

Vad borde ha gjorts

Vi har betonat nödvändigheten av en teoretisk uppgörelse för att KFml(r) verkligen skall lyckas utforma en revolutionär politik. Men en sådan uppgörelse är inte något som kommer av sig själv – man måste börja med att ställa sig uppgiften.

När KFml(r) bildades ställde man inte alls uppgifterna på det sättet. Den progressiva men ofullgångna kritik av KFml man hade vid brytningen permanentades som ”den riktiga linjen”, istället för att ses som ett steg på vägen i en uppgörelse. Från den bräckliga grund man hade kastade man sig genast ut i ett brett upplagt massarbete, utan att mycket gjordes för att göra grunden mer solid.

Med de förutsättningarna gick mycket av det politiska arbetet naturligtvis på de gamla rutinerna från KFml. KFml(r) blev snabbt en väloljad försäljningsmaskin, som ser som en av sina huvuduppgifter att på gator och torg sprida tidningar som alltför mycket påminner om *Gnistan*. För att skapa förutsättningarna för en verklig uppgörelse med KFml måste KFml(r) skaffa sig en mer realistisk bild av den revolutionära rörelsens läge och uppgifter idag.

Liksom KFml(s) tror KFml(r) att de ensamma utgör den revolutionära rörelsen, och de agerar i mångt och mycket som om de t o m trodde att de var det kommunistiska partiet. I själva verket består den revolutionära rörelsen i Sverige idag av flera relativt små organisationer,

som samtliga har sin viktigaste historiska bakgrund och bas i uppsvinget bland de studerande. Vi står alla inför samma svåra uppgift, och det är en uppgift som ytterligare aktualiseras av arbetarklassens växande militans: Att vinna arbetarklassens mest medvetna skikt för marxismen-leninismen och ge den revolutionära rörelsen den övervägande proletära klassbas som är nödvändig.

För att lösa den uppgiften krävs ett omfattande teoretiskt arbete, ett arbete med konkreta analyser av läget i Sverige och världen och det mödosamma utmejslandet av en revolutionär strategi. Kadern måste skolas för detta arbete, och den måste också ges en politisk skolning av ett helt annat slag än KFml-traditionen består: Det gäller att skola kommunister som har förmågan att bygga upp celler på arbetsplatser och att omvandla den spontana kampen till en revolutionär kamp, och det är något helt annat och mycket svårare än att sälja *Gnistan* eller *Proletären* utanför Systembolaget.

Genom att KFml(r) alltför mycket uppträder som om problemen redan vore lösta, avhänder man sig möjligheterna att lösa dem. Försöket till analys av arbetarklassen i *Klasskampen* 2/3-71 vittnar bara alltför tydligt om vad som återstår på det teoretiska området – det påminner misstänkt om Nisse Holmbergs försök i samma ämne för några år sedan. För att komma någonvart måste KFml(r) se de problemen i vitögat, och inte nöja sig med att tugga på marxismens allmänna principer.

KFml(r) har inte större proletär förankring än exempelvis Förbundet KOMMUNIST. Deras ständiga proklamationer om motsatsen är inte bara löjliga, utan också farliga, eftersom de fördunklar den huvuduppgift som KFml(r) liksom hela den revolutionära rörelsen står inför: Just att vinna den starka förankring vi ännu inte har bland arbetarklassens mest medvetna skikt. Uppgiften att målmedvetet knyta kontakter och bygga upp celler på arbetsplatserna ställer andra krav på organisationen än vad KFml(r) idag kan uppfylla.

I en korrekt bedömning av den revolutionära rörelsens läge och uppgifter ingår också insikten att det existerar en revolutionär rörelse som består av flera organisationer. KFml(r) måste överge sin tro att de är ensamma kallade till partibygget om det skall bli något partibygge av. De måste söka enhet med andra revolutionära organisationer i de frågor där enad aktion är möjlig, en enhet som måste kombineras med skoningslös politisk och teoretisk kamp för att den revolutionära rörelsen skall utvecklas vidare. De uppgifter vi står inför är alltför allvarliga för att vi skall ha råd med organisationssektierism,

KFml(r) måste skaffa sig en korrekt uppfattning om den revolutionära rörelsens läge och uppgifter. De måste ställa sig huvuduppgifterna teoretiskt arbete och kaderskolning, och samtidigt ett målmedvetet politiskt arbete, som främst riktar in sig på att knyta kontakter med arbetarklassens mest medvetna skikt. Para på det sättet kommer man att kunna fullfölja det progressiva i brytningen med KFml, bara på det sättet kommer de att kunna spela en betydelsefull roll i arbetet på att skapa ett revolutionärt kommunistiskt parti.

Arbetsplatspolitiken facket och "socialfascismen"

Polemik med KFML(r)

Ur *Kommunist* 4&5

I förra numret [se ovan] tog vi upp KFML(r) till utförlig behandling ("De principfastas' ständiga vacklan – KFML(r)s utveckling" *Kommunist* 3). Efter detta har KFML(r) gett sig på Förbundet Kommunist både i *Proletären* och i *Klasskampen*. Dessvärre betyder inte detta, att de tagit upp den teoretiska och politiska kamp vi efterlyste. I en artikel i *Klasskampen* 5/71, som utkom efter det att ovanstående artikel skrevs, gör KFML(r) ett försök att höja sig ur buskarna och ta upp en verklig polemik med Förbundet Kommunist. Vi bemöter denna separat i detta nummer. I stället för att på en enda punkt försöka vederlägga vår linje, för-

vränger de den intill oigenkännlighet, för att sedan på ett lysande sätt nedgöra resultatet.

En sådan skuggboxning i brist på argument kan på kort sikt verka frestande, men på litet längre sikt är taktiken ohållbar. Tills vidare hoppas vi att KFML(r)s medlemmar fortsätter att studera *Kommunist* 3. Redaktionerna för *Klasskampen* och *Proletären* kan gärna också begrunda de kloka orden från *Klasskampen* 1/71 om sådana ”polemiker” som ”arbetar med förvrängningar” och ”inte träffar sakens kärna”.

Sigge Åkervalls polemik om organisationsfrågan i *Klasskampen* 4/71 (sid 16 -17) är det inte meningsfullt att beröra närmare. Han tror fortfarande på samma snabbverkande undermediciner för att lösgöra den revolutionära rörelsen från sin studentrörelsebakgrund: Snabbt in med en majoritet arbetare i alla ledande organ (utom de allra högsta)! Anlita yrkesrevolutionärer!

Den revolutionära rörelsen (inklusive KFML(r)) står idag inför uppgiften att vinna fast förankring bland arbetarklassen. Det är först denna förankring som sedan möjliggör sådana organisatoriska åtgärder som Sigge föreslår i större skala. Alla försök att låta en organisatorisk förankring i arbetarklassen föregå, och vara surrogat för, en politisk förankring leder (om de verkligen skulle kunna genomföras) till högeropportunism.

Sigge tillför alltså inget nytt utöver det vi redan bemött i *Kommunist* 3. Att han sedan genom en ovanligt illvillig citatkonst försöker få det att framstå som om vi dels knappast sett problemet om klassbakgrundens betydelse i en kommunistisk organisation och dels inte anvisar några lösningar på det problemet kan man lätt avslöja om man går tillbaka till vår artikel.

Påhoppet från KFML(r)-Malmö i *Proletären* 6-7/71 skall vi behandla något utförligare. De besynnerliga anklagelserna mot oss, som att vi skulle förespråka parollen ”Gör facket till en kamporganisation”, är visserligen inte mycket att orda om, men vi ska ta artikeln som utgångspunkt för att något närmare granska frågan om arbetsplatspolitiken. I anknytning till det ska vi också beröra en del av den teoretiska bakgrunden till KFML(r)s syn på facket, fr a deras teori om ”socialfascismen”.

Men innan vi går in på detta ska vi kort ta upp några rättelser och för tydliganden till artikeln i *Kommunist* 3:

Förtydliganden och rättelser

1) Den borgerliga ideologin

På sidan 19, spalt 2, tredje stycket, har ett ”inte” kommit bort i utskriften. Som en uppmärksam läsare redan förstått av sammanhanget, skall den rätta lydelsen vara: ”Den borgerliga ideologin är dominerande i det kapitalistiska samhället. Men därför får den inte tolkas som ett system av idéer som borgarklassen konstruerat och ständigt försöker lura på arbetarklassen för att därmed tillgodose sina egna kontrarevolutionära intressen.” [Denna rättelse är införd i den ovan återgivna versionen av artikeln]

2) Arbetarklassens kamp

På sidan 11, spalt 2 nederst står det: ”Kamp för aktuella dagskrav på tradeunionistisk grundval stärker inte arbetarklassen. Tvärtom stärker denna kamp den borgerliga ideologin inom arbetarklassen. För att arbetarklassen ska kunna stärka sin ställning genom de aktuella kampfrågorna, måste kampen föras i medvetande om kampens långsiktiga perspektiv, vilket får avsevärda konsekvenser för kampens utformning. För KFML betyder uppnåendet av de aktuella kampmålen allt, kommunisterna måste i stället värdera denna kamp utifrån den påverkan på klassmedvetenheten som uppnås genom kampen för dessa aktuella uppgifter.”

De formuleringarna strider på två punkter mot Förbundets allmänna linje. Dels är det fel att

säga att den tradeunionistiska kampen stärker den borgerliga ideologin inom arbetarklassen. Det är visserligen sant att den stora huvudmassan av de vilda strejkernas militanta tradeunionister sugts upp av en reformistisk ideologi. Och detta är också ett av argumenten mot KFML(s), som ju ser som sin uppgift att utlösa tradeunionistisk kamp. Men att konstatera detta är inte detsamma som att kategoriskt konstatera, att den borgerliga ideologin nödvändigt *stärks* hos dessa arbetare, och framförallt vore det fel att helt bortse från de små kärngrupper av redan tidigare klassmedvetna jobbare, som i flera kampsituationer de senaste åren trätt fram, svetsas samman och vill gå vidare. Vi har ex som vid LKAB och Gränges. Dessa grupper är utomordentligt viktiga att utveckla vidare, om den revolutionära rörelsen skall nå förankring i arbetarklassens mest medvetna skikt. Därför var vår formulering felaktig.

Dels framstår det i slutet av skrivningen, som om framflyttandet av arbetarklassens positioner vore enbart en ideologisk fråga. Visserligen är det ju så, att exempelvis en lönehöjning som resultat av en tradeunionistisk kamp inte flyttar fram arbetarklassens positioner en enda tum – tvärt emot KFML(s)s ekonomistiska åsikt att detta skulle ”stärka arbetarklassen och försvaga monopolkapitalet”. Men å andra sidan är framflyttandet av arbetarklassens positioner inte bara en fråga om klassmedvetande, utan också en fråga om *konkreta organisationsformer* och *kampmål* för den revolutionära kampen.

Dessa organisationsformer och kampmål vore naturligtvis inte mycket värda om inte de underbyggs av en revolutionär medvetenhet bland arbetarna. Ett litet exempel: En tradeunionistisk kamp för att arbetarna skall få välja sina egna förmän, skulle, om den lyckades, snarast tjäna till att stärka arbetarnas illusioner om företagsdemokratins förträfflighet. En kamp för samma krav, underbyggd av en revolutionär medvetenhet, skulle däremot tjäna till att avlägsna ett hinder för arbetarnas politiska organisering. Kampen skulle då föras med målet att stärka arbetarnas möjligheter att kämpa för den socialistiska revolutionen, och utan alla illusioner om att de på detta sätt skulle få någon del i makten i företaget eller i samhället.

Stärkandet av arbetarklassens positioner måste alltså ses som en enhet av klassmedvetenhet och adekvata organisationsformer och kampmål. Det är den uppfattning som genomsyrar artikeln i övrigt och allt annat vi skrivit i frågan, men som undanskymts i ovanstående formulering.

3) Folkfrontspolitiken

På sid 35, spalt 1, näst sista stycket står det: ”.....en sen, degenererad form av stalinism, baserad på en felaktig tillämpning av folkfrontstaktiken,..” Menar vi då verkligen att Kominterns folkfrontspolitik var riktig, att den bara tillämpades fel hela tiden, har man undrat. Det menar vi inte, men formuleringen lämnar en stor öppning åt en sådan tolkning.

Vad vi ville komma åt var detta: Vi kan inte principiellt förkasta varje slag av allianser med socialdemokrater och/ eller liberaler mot fascismen. *Men* (och detta framgick inte klart i nr 3) Kominterns folkfrontspolitik innebar något mycket mer än detta. Den utgjorde en enhet av bestämda teoretiska uppfattningar om klasskrafternas läge och statens karaktär, en bestämd politik och bestämda organisatoriska former för denna, Kominterns folkfrontspolitik tillämpades i själva verket huvudsakligen korrekt, *det var bara det att denna politik var felaktig.*

Vi skall kort belysa detta. Folkfronterna initierades mot *monopolkapitalet* och *fascismen*. Den härskande klassen under fascismen identifierades som monopolkapitalet, eller t o m bara en del av monopolkapitalet: På Kominternkongressen 1935 definierade Dimitrov fascismen som ”den öppna terroristiska diktaturen av de mest reaktionära, mest chauvinistiska och mest imperialistiska elementen av finanskapitalet”. (*For a united and popular front*, sid 115). Politiskt skulle fronterna sålunda omfatta kommunister, sossar, liberaler och alla andra grupper, som var ”för den borgerliga demokratin”, klassmässigt arbetarklassen, småbourgeoisin och alla andra grupper som var ”mot monopolkapitalet”. Det är inte så under-

ligt, att denna analys och denna taktik skapade jordmån för glidningar över mot den revisionistiska uppfattningen, att den huvudmotsättning som kännetecknar de imperialistiska länderna är motsättningen mellan monopolkapitalet och folket, För en noggrann utredning av frågan om huvudmotsättningen i de imperialistiska länderna hänvisar vi till *Kommunist* nr 1. En uppfattning som sedan slog ut i full blom under den öppna chrusjtjovrevisionismen, och som också återfinns hos KFML(s). Sådär skriver t ex Dimitrov 1935: ”Men eftersom fascismen är storbourgeoisins diktatur måste den oundvikligen råka i konflikt med sin sociala massbas, så mycket mer som klassmotsättningarna mellan finansmagnaternas koppel och folkets överväldigande majoritet under den fascistiska diktaturen framträder som mest påfallande.” (*Enhetens och folkfrontens problem*, Sthlm 1939, sid 47-48).

Liksom vi idag kan se hos KFML(s), *underordnade* Kominternpartierna i folkfronterna sin politik under sossarnas och liberalernas politik. Man enades inte bara mot samma fiende (vilket var korrekt), utan också för samma mål, Mot fascismen ställdes inte socialismen, utan den borgerliga demokratin: ”Nu ställs de arbetande massorna i ett antal kapitalistiska länder inför nödvändigheten att göra ett *definitivt* val, och att göra det idag, inte mellan proletär diktatur och borgerlig demokrati, utan mellan borgerlig demokrati och fascism.” (Dimitrov: *For a united and popular front*, sid 209).

Man strävade efter att upprätta, och även delta i, antifascistiska folkfrontsregeringar, ”som ännu inte är den proletära diktaturens regeringar, men som vidtar beslutsamma åtgärder mot fascismen och reaktionen”. (Resolution från Kominternkongressen 1935). Det är lätt att se, hur grunden därmed var lagd för den revisionistiska uppfattningen, att det är möjligt med demokratiska, antimonopolistiska revolutioner i de imperialistiska länderna.

Det är bara logiskt, att denna politik fortsattes efter andra världskrigets slut. Fascismen och monopolkapitalet hade ju så till den grad identifierats med varandra. Det är också bara logiskt, att Kominterns folkfrontspolitik idag applåderas i sovjetrevisionisternas senaste publikationer, och att den lever kvar i deras strategi för de imperialistiska länderna: ”Alla de viktiga delarna av ett land har ett vitalt intresse av att avskaffa monopolens oinskränkta makt, Detta gör det möjligt att ena alla de demokratiska rörelserna som motsätter sig finansoligarkins förtryck i en mäktig antimonopolistisk rörelse” (Brezjnevs tal på Moskvakonferensen 1969). Kominterns folkfrontspolitik hade sålunda en mycket stor betydelse för den senare utvecklingen mot den öppna revisionismen. Detta är viktigt att känna till eftersom dess grundläggande teoretiska missuppfattningar liksom mycket av dess strategiska tänkande idag återfinns hos KFML(s), även om de taktiska uttrycken är något annorlunda. Och när vi behandlar KFML(r) är det särskilt viktigt att komma ihåg, att folkfrontspolitiken för Komintern inte innebar en radikal brytning med en tidigare korrekt teori och politik. Tvärtom återfanns inom den tidigare Kominternperiod som KFML(r) fr a anknuter till väsentliga delar av de teoretiska avvikelserna från folkfrontsperioden, t ex i synen på staten, fast de tog sig andra politiska uttryck. Vi skall återkomma till det längre fram i artikeln.

Facket och arbetsplatspolitiken

Vi lovade inledningsvis att komma tillbaka till *Proletären* 6-7/71 och arbetsplatspolitiken. Man beskyller där Förbundet KOMMUNIST för att förespråka parollen ”Gör facket till en kamporganisation”, trots att vi redan i *Kommunist* 2 visade det felaktiga i den parollen (*Kommunist* 2, s 32). ”Bevisen” kan möjligen intressera någon med sinne för humor: 1) Kamrat Anders Carlberg skulle ha stött parollen på ett möte i Malmö, vilket alla som var där vet att han inte gjorde. 2) I frenetisk bevisjakt har (r)-arna lusläst nr 1/71 av *Röda arbetet*, vår arbetartidning i Malmö. Visserligen har de inte hittat parollen där, men de tycker sig ändå finna att parollen ”går som en tråd genom Röda Arbetet”.

Det är en prestation som blir svår att överträffa – efter den väntar vi bara på att få höra KFML(r) hävda att reformismen går som en tråd genom ”Staten och revolutionen”. Att

möjligheten att göra facket till en kamporganisation klart avvisas i *Röda Arbetet* 1/71 kan var och en förvissa sig om genom att studera den. Exempelvis följande utdrag: ”Men LO och fackföreningarna kan inte gå utanför det nuvarande samhällets ramar. De kommer aldrig att kämpa för krossandet av det kapitalistiska systemet. LO- och fackföreningsledningarna är idag i själva verket en del av detta system. Därför krävs att arbetarna underifrån själva organiserar sig. Dessa grupperns verksamhet får inte inskränka sig till enbart kampen för bättre avtal och arbetsförhållanden. De måste även vara ett led i krossandet av kapitalismen och upprättandet av det socialistiska samhället.” (sid 4).

Visst kan man kritisera enskildheter i *Röda Arbetet* 1/71. När man t ex där skrev om att de krav som spontant ställts i de senaste årens vilda strejker var bra och progressiva, men inte tillräckliga, (sid 8), borde felaktigheten i sådana paroller som ”Alla avtal ut på omröstning” uttryckligen påvisats. Men det gäller några enstaka oklarheter i framställningssättet, oklarheter som är naturliga för ett förstanummer och som arbetats bort i följande nummer; inte fel i den politiska linjen. Omöjligheten att göra facket till en kamporganisation, t ex, påvisas som vi sett ovan klart och entydigt.

Vi hoppas, att KFML(r) nu en gång för alla fattar, att vi är överens om att ”Gör facket till en kamporganisation” är en felaktig paroll. Vi hoppas också, att KFML(t) är med så långt att detta gäller inte bara LO, utan varje struktur inom den svenska fackföreningsrörelsen, ner till de lokala fackklubbarna: ”Fackföreningarnas byråkratiska struktur, klasslagarna på detta område, och olika överenskommelser mellan fackföreningarna och arbetsköparna utesluter möjligheten att någon struktur inom fackföreningsrörelsen skulle kunna agera efter en revolutionär politik.”(Förbundet KOMMUNISTS resolution om arbetsplatspolitiken, 1971 05 31).

För att avlägsna varje illusion om fackets möjligheter är det här viktigt att förstå, att denna byråkratiska struktur, denna uppknytning till arbetsköparna osv, inte är *orsakerna* till omöjligheten att omvandla facket, utan bara *symptom* på den traditionella fackföreningens oförmåga att vara ett revolutionärt kamporgan. Fackföreningen är traditionellt ett organ för kampen om villkoren för försäljning av arbetskraft under kapitalismen. I uppdelningen ekonomisk kamp i fackföreningen och politisk kamp i partiet stadfästes det ekonomistiska åtskiljandet mellan dagskamp och kamp för socialismen. Där stadfästes oförmågan att dra in arbetarklassens massor i revolutionär kamp, och därmed fackföreningens oförmåga att fungera som klassens organ i det revolutionära maktövertagandet. Det finns skäl att tro, att KFML(r) inte förstått denna djupaste orsak till varför facket inte kan bli en kamporganisation.

Vi tror vidare, att KFML(r) är överens med oss om, att insikten att det inte går att omvandla facket inte utesluter varje slags agerande där. Däremot har KFML(r) knappast förstått, att ett agerande i facket tvärtom i vissa konkreta situationer är ett viktigt led i politiken på en arbetsplats.

Enbart dessa insikter räcker dock inte långt. Det gäller att ha organisatoriska alternativ till fackets omvandling. Och här har KFML(r) bara två organisationsformer att föreslå på arbetsplatserna: Den kommunistiska arbetsplatscellen och strejkkommittén.

Organisatoriska alternativ

Att KFML(r) ser celluppbygge på arbetsplatsen som en primär uppgift är ju bra. Det visar också att man, åtminstone i det sammanhanget, fattat betydelsen av att idag inrikta sig på arbetarklassens mest medvetna skikt. Men hur tänker de bära sig åt för att bygga upp celler på arbetsplatserna? *Proletären* 6-7/71 gör våldsamma utfall mot Förbundet KOMMUNIST för att vi arbetar inom Fria Fackföreningsfolket, och säger mästrande att KFML(r) *i stället* ”ställer uppgiften att nå de klassmedvetna, de mest avancerade arbetarna och organisera dem i kommunistiska celler”.

Men hur fan inbillar man sig att man skall nå de klassmedvetna arbetarna, man t ex *avvisar* att jobba inom FFF, en organisation som innehåller många av de mest framträdande militanterna från strejkuppsvinget? Syftet med arbetet inom FFF är ju just, att det är ett av många sätt att nå kontakt med de mest medvetna arbetarna och vinna dem för en revolutionär politik. Som ett led i det arbetet rekryteras också de mest avancerade av dem i Förbundets arbetsplatsceller. Och att cell-uppbygge på arbetsplatserna är primär. det hävdade vi i opposition i VUF långt innan KFML(r) var påtänkt.

Som vi nämnde tidigare har strejkuppsvinget utkristalliserat kärngrupper av klassmedvetna arbetare. Skulle vi avvisa att jobba ihop med dem, därför att de idag inte för en helt korrekt politik? Skulle vi avvisa att ta del av deras erfarenheter? Skulle vi avvisa att sätta till alla krafter för att vinna dem för en riktig politik? Med den stereotyp sekteristiska linje *Proletären* förespråkar, får KFML(r) nog se sig om efter några arbetsplatsceller.

Här har vi just den *verkliga röda tråden* i *Röda Arbetet*: Vår positiva icke-sekteristiska inställning till dessa kärngrupper av klassmedvetna arbetare, våra initiativ till att i konkret samarbete vid politiskt agerande, kring flygblad, tidningar, broschyrer osv vinna dem för en konsekvent revolutionär politik. Och denna linje bottenar i en insikt om att ett verkligt avantgarde för arbetarklassen inte uppstår genom att man proklamerar det, utan först genom en sammansmältning av den revolutionära rörelsen med de avancerade arbetarnas kamp-erfarenheter.

Dessutom: Hur ska]_ man organisera de klassmedvetna arbetare som inte på en gång, inte förrän på lång sikt eller kanske aldrig kan rekryteras direkt till den kommunistiska cellen? KFML(r) har ju cellen som enda organisatoriska alternativ. Vi menar, att det idag är en viktig uppgift att organisera dessa arbetare i *antikapitalistiska grupper* på en konkret politisk plattform. Det är idag inte fråga om några breda fronter, utan om relativt små grupper av klassmedvetna arbetare. På arbetsplatser där celler är etablerade utgör cellen kärnan i gruppen – i kraft av sin politik, inte för att den *proklamerar* sig som ledning – och är bl a ett medel att bygga celler där.

Den antikapitalistiska arbetsplatsgruppen är dels ett nödvändigt instrument i celluppbygget, dels är den ett första embryo till den organisationsform, som ett mera utvecklade skede av kampen är det verkliga alternativet till fackets omvandling – den antikapitalistiska fronten. Genom att alltfler arbetare kan vinnas och organiseras för en revolutionär politik i den antikapitalistiska fronten, skapas den medvetenhet och den organisering av arbetarklassen, som är nödvändig inte bara för genomföranden av den socialistiska revolutionen, utan också för den socialistiska statens fundament – sovjetsystemet.

Det är perspektivet fram mot det proletära maktövertagandet och den proletära diktaturen som slutligen dödförklarar fackets omvandling, och som ställer de korrekta organisatoriska alternativen. KFML(r)s svårigheter att finna organisatoriska alternativ till fackets omvandling förklaras bl a med att de saknar detta uttalade perspektiv. Skall man döma efter KFML(r)s skrifter, har de faktiskt inte ens en elementär uppfattning om vad den proletära diktaturen egentligen är för något, att den för att fungera bra måste vila på arbetarnas klassmässiga organisering.

KFML(r)s sekteristiska uppfattning, att partiet (idag KFML(r)) ensamt besitter Den Proletära Ideologin, medan alla andra linjer är borgerliga, utesluter ju också i själva verket den friska åsiktskamp inom den proletära diktaturens ram, som är en förutsättning för att sovjetsystemet skall bli mer än en tom fras,

Det är sådant vi borde diskutera – inte de elementära frågor där vi redan är överens.

Vad gäller tillvägagångssättet vid cellbygget är KFML(r) i praktiken kanske inte fullt så sekteristiska som i *Proletären*artikeln. Men det är illa nog att släppa igenom en sådan artikel,

och det är också ett tecken på hur man jobbar. Dessutom finns det en rad drag i KFML(r)s organisatoriska uppbygge, som understryker amatörmässigheten i cell-byggandet: Man startar med att sälja allmänna fraser på gator och torg med en central tidning i stället för att jobba med för utvecklandet av arbetsplatskontakter betydligt mer effektiva lokala tidningar, man har en organisation byggd nästan enbart på bostadsceller och börjar *först nu* diskutera övergången till de direkt politiskt arbetande arbetsplatscellerna, osv.

Den enda organisationsform KFML(r) kan tänka sig på arbetsplatserna förutom cellen är som vi nämnt strejkkommittén. Och här har man plötsligt glömt alla lärdomar om att revolutionärt skola de mest medvetna arbetarna, här gäller det i stället att utifrån försöka få igång så mycket spontan masskamp som möjligt: "Låt strejkfanan höjas på varje fabrik, på varje verkstad och på varje bygge: Till massiv attack mot de sänkta lönerna: KAMRATER, VAPNET ÄR STREJK! BILDA STREJKKOMMITTÉER!" (avtalsextra, *Proletären* 6-7/71).

Här upprepas de gamla högeropportunistiska KFML-felen. Vi har utrett det felaktiga i denna del av KFML(r)s arbetsplatspolitik i *Kommunist* nr 2 och 3. Här får det bara tjäna som illustration till hur högeropportunistisk och vänstersektarisk existens sidan vid sida hos KFML(r) i avsaknad av en konkret revolutionär arbetsplatspolitik.

Det öppna brevet

Den högeropportunistiska delen av KFML(r)s arbetsplatspolitik har nyligen drivits ut i närmare en halv miljon exemplar och dessutom affischerats litet här och var. Det är tillställt VPK, Malmö Kommunistiska Arbetarkommun, SAC (syndikalisterna), FFF, Facklig Front och åtta strejkkommittéer. Syftet med brevet är att "skapa bredast möjliga aktionsenhet på proletär grundval gentemot kapitalets offensiv". Plattformen för den tänkta aktionsenheten skall begränsas till följande: Parollerna "Vänta er ingenting av de reformistiska ledarna" och "Leve de vilda strejkerna", samt att facket skall ställas åt sidan.

Det öppna brevet driver den skarpa motsättningen mellan den högeropportunistiska och den vänstersektariska delen av KFML(r)s arbetsplatspolitik till sin spets. Plötsligt erbjuder man samarbete med organisationer som man i andra sammanhang spottar på. Ett exempel: Tidigare i denna artikel visade vi, hur KFML(r) gjort våldsamma utfall mot Förbundet KOMMUNIST för att vi arbetar på *basplanet* i FFF för att i konkret samarbete vinna arbetarna där för en riktig politik. Och så, en kort tid senare, postar KFML(r)s centralkommitté ett brev till ledningen för samma FFF, där man *uppifrån* erbjuder samarbete på *bredast tänkbara grundval!*

Efter att ha vägrat att befatta sig med organisationer som FFF i ett konkret arbete på *basplanet* för att vinna medlemmarna för en revolutionär politik, försöker KFML(r) plötsligt uppifrån, genom en proklamation, initiera ett samarbete med ledningarna för ett brett spektrum av organisationer, ända till det närmast liberala SAC, ett samarbete på så vag grundval, att de flesta av dessa organisationers politik skulle lämnas intakt. Detta är mer än vad man har rätt att vänta sig att någon kan svälja, och det är knappast helt oförtjänt att det öppna brevet möttes med ett hånskratt i *Ny Dag*.

Hade inbjudan kommit från ett starkt, arbetarförankrat och kamperfaret kommunistparti, och inte från en revolution när smågrupp som dessutom tidigare stegrat sig vid blotta åsynen av de organisationer man nu öppnar famnen för, hade det öppna brevet troligen haft vissa förutsättningar att tas på allvar av adressaterna. Men för den skull hade det inte varit något tecken på en riktig politik.

Tradeunionistisk politik

Det politiska perspektivet i det öppna brevet inskränker sig till "en förbättring av arbetarklassens dagsläge". I den konkreta situationen i det öppna brevet, *har KFML(r) inget att tillföra* till det politiska perspektivet den vilda strejkvågens militanter spontant redan har, till det politiska perspektivet som också finns hos de militanta reformisterna inom stora delar av

VPK och SAP: En förbättring av villkoren för försäljning av arbetskraft under kapitalismen.

Det enda innehållet i plattformen för den tänkta aktionsenheten är att försöka få igång vilda strejker (det enda uppgivna syftet med dessa är alltså att ”förbättra arbetarklassens dagsläge”), och i dessa strejker ställa facket och de reformistiska ledarna åt sidan. Det öppna brevet inrangeras alltså väl i den del av KFML(r)s arbetsplatspolitik, som vi tidigare beskrivit som försök att utifrån få igång så mycket spontan masskamp som möjligt, på den spontana kampens egna politiska villkor. Enda skillnaden är att proklamationerna inte längre bara publiceras i *Proletären*, utan också i ett öppet brev till ledningarna för ett antal organisationer.

Ur ledaren i *Proletären* 9/71 framgår klart, att syftet med det öppna brevet inskränker sig till att få igång tradeunionistisk reformkamp: ”Den ekonomiska kamp som nu står inför dörren har framtvingsats av kapitalismen själv ...För arbetarklassen är det en försvarskamp för att överhuvud taget kunna överleva. Denna ekonomiska kamp avskaffar inte kapitalismen.”

Sådan är den kamp KMFL(r) vill initiera, och därutöver kommer sedan kommunisterna in och ”sprider den socialistiska propagandan och teorin”. I praktiken har man därmed närmat sig den rent ekonomistiska stadieteorin, och *Proletären*-ledaren gör också själv den klassiska ekonomistiska distinktionen mellan kampen för dagskraven och kampen för socialismen (som visserligen med en fras, men inte i det öppna brevets verkliga politik, säges vara ”oupplösligt förbundna”): ”Sådant är vårt perspektiv på den kamp som nu inleds: Oavbrutet arbete på att bygga det nödvändiga verktyget för arbetarklassens befrielse – det revolutionära kommunistpartiet, Samtidigt, och oupplösligt förbundet med detta – organiserandet av arbetarklassens försvarskamp mot kapitalet.”

Vi har i andra sammanhang visat, att allmänna uppmaningar utifrån till masskamp sällan ger något resultat (man strejkar inte för att man blivit uppmanad därtill i *Proletären*), annat än att en misstro sprids mot en organisation som ständigt uppmanar till en masskamp, som aldrig blir av. Och i det tänkta fallet att KFML(r)s uppmaningar verkligen skulle kunna bidra till att utlösa kamp på någon arbetsplats, finns KFML(r) långt borta därifrån, ur stånd att söka ge vägledning för kampen och söka göra den till ett led i kampen för den socialistiska revolutionen.

Arbetsplatsceller av en sådan styrka, att de förmår ingripa i kampen har KFML(r) ju bara på några arbetsplatser i ett par städer. På övriga ställen skulle den kamp KFML(r) vill utlösa vägledas av arbetarklassens spontant tradeunionistiska medvetande, eller än värre av VPKs eller syndikalisternas politruker. En sådan militant inomkapitalistisk kamp kan i vissa fall leda till kortsiktiga förbättringar, men oftast har den dåliga förutsättningar att leda ens till detta. Så länge arbetarna har ett inomkapitalistiskt perspektiv, har kapitalisten fler trumf på hand, och det ter sig faktiskt då ofta rationellt för arbetarna att avveckla militansen. Det är faktiskt ingen tillfällighet och ingen djävulsk komplott, att den svenska fackföreningsrörelsen, som fordom var militant men saknade ett klart revolutionärt perspektiv, avvecklade militansen och utvecklades till dagens klassamarbete.

Hårt trängda av dessa argument, skulle KFML(r) kunna tänkas dra sig tillbaka till en sista försvarslinje: ”Vi menade inte att det öppna brevet skulle leda till det resultatet som anges. Det är i själva verket bara ett propagandamedel, ett medel att avslöja de organisationer brevet ställs till, och ett medel att få arbetarkontakter.” Men är det inte i själva verket en mycket dålig propaganda, att inbilla den svenska arbetarklassen att man är beredd att initiera till aktioner, som man egentligen inte menar allvar med, och som man inte har resurser att genomföra? Är det inte ägnat att undergräva arbetarklassens förtroende för kommunisterna? Det öppna brevet visar upp ett knäfall för den spontana kampen och en djup oförståelse för dess verkliga karaktär. Det högeropportunistiska draget i KFML(r)s arbetsplatspolitik har drivits till sin spets, samtidigt som det vänstersektaristiska draget finns kvar orubbat.

'Socialfascismen'

Som en viktig beståndsdel i den teoretiska bakgrunden till KFML(r)s politik ser man de statsbärande socialdemokraternas politik som ”socialfascistisk och korporativistisk”: ”Socialdemokratiska arbetarpartiet är ett socialfascistiskt parti....Hitlers och Mussolinis fascism å ena sidan och socialfascismen står inte i motsättning till varandra, de är tvillingbröder framprungna ur samma sköte (staten) och avlat i det omaka äktenskapet mellan arbete och kapital.” (Frank Baude: *Fackföreningarna och korporativismen*, s 20-21),

”Ändå är detta bara början. Kapitalismens alltmer skärpta kris kommer att tvinga herrar Palme, Geijer och Giesecke att begå ännu större illdåd mot arbetarklassen. Den korporativism som manifesterats i avtalsuppgörelsen kommer att förfinas och utvecklas till minst nationalsocialistisk nivå.” (*Proletären* 6-7/71).

Dessa beteckningar visar på en grumlig och felaktig uppfattning om staten och klasskrafterna. Begreppet ”social- fascism”, är hämtat ur arsenalen från Kominterns vänsteristiska period 1928-34, den period KFML(r) närmast anknyter till. Det kan vara skäl nog att något granska begreppets bakgrund hos Komintern.

Vår framställning blir kort och därmed ytterst schematisk. Kominterns linje var aldrig helt entydig och motsägelsefri. Vår målsättning här är bara att dra fram och renodla några grundläggande drag från Kominterns vänsteristiska period.

Kominterns vänsteristiska period

Från kapitalismens annalkande ekonomiska kris gjorde man, på sant ekonomistiskt vis, en *direkt koppling till en exakt motsvarande politisk kris*. Den ekonomiska krisen motsvarades av en våldsam radikaliserings av arbetarmassorna, ansåg man. De hårt trängda borgarna spelade ut sitt sista kort – den öppna fascistiska diktaturen: ”Bourgeoisin kan inte längre hålla folkets massor under sitt klassherravälde och klara av den kapitalistiska stabiliseringens och rationaliseringens uppgifter med den parlamentariska demokratins gamla former och metoder... *Fascism är det slutgiltiga stadiet av bourgeoisins klassherravälde*. Förr eller senare övergår alla borgerliga stater till fascism, antingen genom statskupper eller på fredlig väg.” (Dimitrov 1928 i *For a united and popular front*, s 61).

Dimitrovs extrema ståndpunkt att alla borgerliga stater måste övergå till fascismen vann inte helt anklag inom Komintern, men vad som var gemensamt inom Komintern, var att man såg fascismen som borgarklassens desperata svar på den våldsamma radikaliserings av massorna, som den ekonomiska krisen ombesörjt.

Kapitalismen rullar raka spåret mot den slutliga krisen, och helt parallellt löper borgarstaten linan ut mot den öppna fascistiska diktaturen. Samtidigt radikaliseras arbetarklassen och så – pang – kommer revolutionen. En enkelspårig ekonomism som saknar förmågan att bedöma klasskampens, statsformernas och det ekonomiska lägets skiftningar, och därmed förmågan att möta dem med en adekvat politik.

Eftersom man räknade med en snabb radikaliserings av arbetarklassen beslöt man att intensifiera kampen mot dem som kunde förleda massorna på denna väg – socialdemokraterna, och speciellt deras vänsterflygel, som lättast kunde förleda massorna, De som stod kommunisterna närmast blev deras värsta fiender. Denna politiska sekterism kombinerades med att man teoretiskt utplånade varje skillnad mellan socialdemokraterna och fascisterna: ”Socialdemokratien är redan en del av det fascistiska systemet”. (Pravda 1929). Socialdemokraterna kallades socialfascister. Det hände t o m vid några tillfällen att man stödde fascisterna mot socialdemokraterna. Varje skillnad mellan fascismen och den borgerliga demokratin förnekades: ”Bara en borgerlig liberal kan acceptera att det finns en motsättning mellan borgerlig demokrati och en fascistisk regim... genom att konstruera en sådan motsättning förleder socialdemokratien avsiktligt massorna (ibid).

Från historien känner vi till hur Kominterns vänsteristiska politik blev ett gigantiskt misslyckande. Att inte kritisera denna politik är detsamma som att helt fatalistiskt säga, att fascistens tillfälliga seger i en rad länder var helt oundviklig. 1934, ett år efter att fascisterna kommit till makten i Tyskland, kom självrannsakens period. Komintern gjorde självkritik bl a på begreppet "socialfascism" och kastade sig i sossarnas och liberalernas armar under den högeropportunistiska folkfrontspolitikens banér. Taktiken kastades om radikalt, men så icke grunderna för politiken.

KFML(r) i samma fotspår

Vi har visat vikten av att kritiskt studera Kominterns linje 1928-34, och att dra nytta av erfarenheterna från de allvarliga misstag som begicks. Men hos KFML(r) finner vi i stället, som en viktig beståndsdel i organisationens teori-politik, ett okritiskt övertagande av hela grundmönstret i Kominterns tänkande från denna tid.

Först har vi den *stora ekonomiska krisen*. Det är ovedersägligt, att världsimperialismen idag ekonomiskt befinner sig i en krissituation. Men i stället för att göra en konkret analys av de nuvarande krisendenserna med deras mångskiftande drag, som är av så avgörande betydelse för den politiska handlingen, talar KFML(r) oftast om Krisen på ett *abstrakt plan*, i fraser som ofta kunde vara direkt saxade från Kominterns analyser av 30-tals-krisen. Kapitalismen rullar stadigt fram mot den slutliga Krisen, alltmedan arbetarklassen får det allt jävligare: "Den politiska ekonomin under kapitalismen går lagbundet mot en kris för systemet... Detta yttrar sig som en allt större arbetslöshet, större press på dem som står i arbete och som direkta offensiver av kapitalet för att pressa lönerna." (Frank Baude, F & K, s 28) .

Det allmängiltiga får ersätta det säregna. Det är sådana vulgärmarxistiska vändningar som än idag kan göra det gångbart för vissa borgare att triumferande vederlägga "Marx' katastrof-teori". Vulgärmarxisterna står ständigt lika handfallna när kapitalismen funnit en ny väg att ytterligare ett tag stabilisera ekonomin, och när sossarna kommer och försöker vederlägga marxismen med påståenden som "vi har det ju bättre nu än på 30-talet" har de svårt att hitta på något övertygande svar. (Vi behandlar synen på den ekonomiska krisen utförligare i ekonomiartikeln. *)

KFML(r) gör också, liksom Komintern, en koppling från den ekonomiska krisen till *en exakt motsvarande politisk kris*. En våldsam radikaliserings av arbetarmassorna kommer att följa i den ekonomiska krisens spår. Skolexempel på rätlinjig ekonomism är Frank Baude, som ovanpå ovan citerade resonemang om krisen fortsätter: "Klasskampen kommer att skärpas, de vilda strejkerna vi hittills upplevt är bara vilda (milda?) sunnanvindar mot de stormar som kommer att braka lösa. Detta borgar produktivkrafternas fortsatta utveckling för." (F & K, s 28). Inte nog med att arbetarmassorna automatiskt radikaliserar av den ekonomiska krisen – de radikaliserar automatiskt av produktivkrafternas utveckling. Här har vi just förklaringen till den motsägelse-fullhet i KFML(r)s arbetsplatspolitik, som vi tidigare pekade på. Å ena sidan den korrekta insikten om nödvändigheten av att idag vända sig till arbetarklassens mest medvetna skikt och bygga celler på arbetsplatserna. Å andra sidan, och i fullständig motsättning till detta, de allmänna uppmaningarna till sponta masskamp under paroller som "Leve de vilda strejkerna: och Bilda strejkkommittéer: Den senare linjen kan alltså förklaras med den ekonomistiska direktkopplingen mellan den ekonomiska krisen och massornas våldsamma radikaliserings. Genom att inte tillerkänna politiken och ideologin någon relativ självständighet i förhållande till ekonomin undervärderar KFML(r) våldsamt t ex socialdemokratins politiska och ideologiska grepp över den svenska arbetarklassen, och överskattar lika våldsamt den tradeunionistiska kampens möjligheter.

---

* Denna artikel, "Kapitalackumuleringen och kriserna", ingår i [Tidskriften KOMMUNIST om kapitalistisk kristeori](#)

Det är en ekonomism av samma slag som den som låg bakom Trotskijs övergångsprogram: I den Stora Ekonomiska Krisen som där förutspåddes skulle massorna radikaliseras genom att stilla upp en rad krav, som kapitalismen på grund av krisläget antogs sakna möjligheter att förverkliga.

Tron på arbetarmassornas snabba radikalisering och uppslutning kring KFML(r) är också en del av bakgrunden till *sekterismen* under mottot: De som står oss närmast är våra värsta fiender! ”De organisationer som står mellan socialdemokraterna och KFML(r) är arbetarklassens värsta fiender”, sade t ex Frank Baude på KFML(r)s möte i Stockholm i maj. Man ser inte, att hela den revolutionära rörelsen idag står inför huvuduppgiften att nå fast förankring i arbetarklassen och utforma en revolutionär strategi, och att dessa uppgifter kräver såväl politisk och teoretisk kamp som samverkan i konkreta politiska aktioner – genom sekterismen drar man sig undan bådadera,

Att KFML(r) nu genom sitt ”öppna brev” *kombinerar* sekterismen med en opportunistisk invit till en rad organisationer att samarbeta på bredast möjliga grundval förändrar ingenting: Att sekterism och opportunism *existerar samtidigt* är ingen hjälp på vägen mot ett riktigt förhållande till andra organisationer.

Staten

Slutligen har KFML(r) också ärvt den *felaktiga synen på staten*, Som vi visade såg Komintern de skräckslagna borgarna svara på krisen och massornas radikalisering med att låta sin stat löpa linan ut mot sitt slutstadium – den öppna fascistiska diktaturen. Idag ser KFML(r) processen upprepas ”till minst nationalsocialistisk nivå”. Att det idag är sossarna och inte fascisterna som sitter vid rodret har inte den minsta betydelse: ”Hitlers och Mussolinis fascism å ena sidan och socialfascismen står inte i motsättning till varandra”. När sedan också staten i Sovjet kallas socialfascistisk (*Proletären* 6-7/71 s 9) är processen fullbordad: Man har klumpat samman alla borgerliga och revisionistiska stater under en gemensam. ”radikal” etikett, och, avhänt sig varje möjlighet att analysera dessa klassdiktaturers skiftande former. För är det inte så, att det krävs något olika strategi och taktik mot Hitlers fascism, mot Palmes, socialdemokrati och mot Brezjnevs revisionism?

Förutom att de inte skiljer mellan olika statsformer, erkänner KFML(r) inte heller statens relativa självständighet i förhållande till ekonomin och till den härskande klassen. Också detta går i gammal Kominternstil. Staten blir ett livlöst redskap, som borgarklassen, eller som i citatet nedan bara de femton familjerna, styr i minsta detalj genom täta kontakter och telefonsamtal: ”Monopolkapitalet styr statens inriktning på varje område av politiken och ekonomin. Och till följd av detta även den offentliga ideologins område.” (Frank Baude, F & K, s 16).

Vi har utförligt kritiserat denna syn på staten, som ju KFML(r) delar med bl a KFML(s), VPK och SUKP, i *Kommunist* nr 1. Denna syn gör det helt omöjligt för KFML(r) att analysera de verkliga motsättningar som existerar mellan kapitalistklassen, staten, SAP och LO. Dessa motsättningar förvandlas i stället till medvetet taskspeleri för att föra arbetarklassen bakom ljuset.

Med denna syn kan KFML(r) inte förstå hur staten för att upprätthålla det monopolkapitalistiska Sverige ibland måste vidta åtgärder som går rakt emot kapitalistklassens och dess monopolistiska fraktions kortsiktiga intressen. De kan inte förstå hur statens, särskilt SAP/LOs) handlande bl a styrs av sådana faktorer som nödvändigheten att bevara en massbas bland arbetarna. Till exempel måste KFML(r) stå helt frågande inför en så viktig politisk händelse som ATP-striden. Socialdemokraternas och regeringens segrande förslag innebar en viss förbättring av arbetarnas och övriga anställdas levnadsvillkor, till en början till en ansevärd del på bekostnad av kapitalisternas mervärde, och möttes därför med ett häftigt motstånd från kapitalisterna, Efteråt har det visat sig, att reformen i efterhand alltmer tjänat

till att stärka statens möjligheter att stabilisera den kapitalistiska ekonomin och stödja företagen, och att detta alltmer sker på arbetarklassens bekostnad. Med KFML(r)s oklara syn på staten och den härskande klassen kan man aldrig förstå skeenden av denna typ, och resultatet blir en valhänt politik.

”Försvar och vidareutveckling”

”De svenska trotskisterna brukar ägna sig åt att uppmana oss att göra upp med vad de kallar den stalinistiska traditionen, en tradition som innebär försvar för och vidareutveckling av marxismen-leninismen och som vi inte alls tänker göra upp med, utan förstärka och fördjupa.” (*Proletären* 6-7/71 s 9).

Med ovanstående analys har vi något konkretiserat vad vi tog upp i nr 3 – vikten av att KFML(r) gör en kritisk studie av den teori-politik-organisation Kominternpartierna under Stalins ledning stod för, i synnerhet under perioden 1928-34. De fel som begicks var allvarliga, och vi har sett den återspeglas i KFML(r)s linje idag med politiskt ödesdigra resultat. Den revolutionära rörelsens politiska uppgifter idag är alltför allvarliga för att en okritisk uppbindning till vare sig den stalinistiska eller den trotskistiska traditionen borde få stå hindrande i vägen för en korrekt politik.

En sådan reaktion som den ovan citerade från *Proletären* kan i någon mån förklaras som en reaktion mot trotskisternas gängse sätt att använda begreppet ”stalinism” som en fras utan konkret innehåll, en fras som urskillningslöst klistras på den ena eller andra företeelsen som man ogillar. Och det enda alternativ trotskisterna har att erbjuda är en okritisk uppslutning bakom en annan historisk tradition, som likaväl som stalinismen visat sitt misslyckande.

Vår målsättning är i stället, att successivt fylla begreppet stalinism med alltmer konkret innehåll, att alltmer noggrant kartlägga dess specifika struktur av avvikelser på teorins, politikens och organisationens område. Och vi gör det *endast därför*, att ett kritiskt studium av den kommunistiska rörelsens erfarenheter är en nödvändig del i arbetet på att idag utforma en revolutionär politik.

Örjan Nyströms artikel om SKP i *Klasskampen* 4/71 visar, att åtminstone enskilda kamrater inom KFML(r) i arbetet på att utforma en arbetsplatspolitik tvingats börja studera och kritisera den politik SKP drev under sin glans dagar, Örjans kritik är ofullständig, och den är inlindad i förmildrande skrivningar om att det rör sig om tillfälliga felsteg utifrån en ”riktig linje”, men det hindrar inte att artikeln i sak kritiserar viktiga element i den förment ”riktiga linjen”.

Om man använder begreppet ”stalinism” eller inte är ganska likgiltigt. Det viktiga är att uppgörelsen i sak blir fullständig och utan skygglappar – att man kan se mönstret i avvikelserna och dra de rätta slutsatserna. För det är bara på det sättet man verkligen kan *tillägna sig och utnyttja* den världskommunistiska rörelsens historiska erfarenheter, och inte bli slav under dessa genom okunnighet och ideologiska blockeringar.

KFML(r) brukar ibland beskylla oss för småborgerlig stalinism. I själva verket är vår metod, att *utifrån en revolutionär ståndpunkt* kritisera de allvarliga fel som begicks under den tid Stalin stod i ledningen för den världskommunistiska rörelsen, det enda dödande vapnet mot den borgerliga hetspropagandan, Det är i själva verket KFML(r) som faller undan för denna borgerliga hetspropaganda, genom att försöka möta den med dess omvända spegelbild – den *okritiska* anknytningen till den stalinistiska traditionen. Därigenom hindras KFML(r) från att tillgodogöra sig den revolutionära rörelsens historiska erfarenheter, och i stället upprepas de gamla misstagen mekaniskt i dagens politik.

Ett smått absurt exempel på detta finner man i en nyutkommen broschyr från KFML (r), Man har funnit det speciellt angeläget att lägga ner krafter på att ge ut en av Stalins sämre skrifter, ”Kampen mot fascismens trotskistiska agenter och vårt partis uppgifter”, och man har försett

den med en inledning som i sin beundran är fri från varje försök till analys, och dessutom häpnadsväckande opolitisk. Vi avstår tills vidare från det tacksamma tillfället att göra oss roliga på dess bekostnad, eftersom vi har viktigare saker att fylla våra sidor med. Vi kan bara konstatera, att den världskommunistiska rörelsens historiska erfarenheter inte faller ner från himlen som svar på en andäktig tillbedjan, utan måste tillägnas genom ett verkligt, marxistiskt arbete.

Dessutom: Det vänsteristiska Komintern 1928-34, som KFML(r) särskilt anknyter till, följdes av folkfrontspolitiken Komintern, och detta följdes i sin tur av den öppna revisionismen. Det var ingen radikal brytning som skedde 1934, Den teoretiska grunden – ekonomismen, dogmatismen och empirismen i analyserna, den felaktiga synen på staten osv – var densamma före och efter 1934. Den vänstersektaristiska taktiken hade i praktiken visat sitt misslyckande och man var oförmögen att riktigt analysera varför, utifrån den bristfälliga teoretiska grunden. Resultatet blev bara att taktiken tvärt kastades om till högeropportunist.

Det är lätt att se parallellen idag: KFML(s) har nästan exakt samma uppfattning om staten och dess förhållande till den härskande klassen som KFML(r), Också för KFML(s) är staten ett livlöst redskap för den härskande klassen (i det fallet monopolkapitalet). Också för KFML(s) närmar sig staten i dagens Sverige alltmer fascismen (kopplingen till den ekonomiska krisen är dock i fallet KFML(s) betydligt mindre uttalad, och fascistiseringen blir närmast idealistiskt motiverad med frasen ”monopolkapitalets offensiv på alla områden”). Taktiken blir dock en annan, genom anknytning till olika perioder i Kominterns utveckling, genom olika bedömning av klasskrafternas läge osv: Enligt KFML(s) skall ”fascistiseringen” i bästa folkfrontsstil bemötas med borgerligt demokratisk kamp, med ”försvar för de borgerligt demokratiska rättigheterna”. Liksom vid en jämförelse mellan olika perioder hos Komintern, är likheten i analyserna och analysmetoderna viktigare än svängningar i taktiken.

Inte förrän KFML(r)s teori, politik och organisation visar att man kritiskt analyserat och gjort upp med den stalinistiska traditionens avvikelser, kommer uppgörelsen med KFML(s)s högeropportunist att stå på fast grund. Och inte förrän dess kommer KFML(r) att spela någon betydande roll för den revolutionära rörelsens utveckling.

Klasskampen: Splittringens ideologer

av Anders Lundström*

Ur *Klasskampen* 5-71 [KFML(r):s teoretiska tidskrift]

Alltsedan mitten av 60-talet (och polemiken mellan SUKP och KKP) har det inom den svenska ”vänstern” funnits två stridande tendenser eller riktningar, vilka i stort sett dominerat den ideologiska debatten: En riktning (tidigare representerad av KFML och Clarté, idag av KFML(r) och Clarté /m-l/ har försökt anknyta till den kommunistiska rörelsens historia och erfarenheter, så som de i kamp mot den moderna revisionismen vidareutvecklats av KKP, för att på denna grundval formulera en plattform för den revolutionära kampen idag i Sverige. Den andra riktningen, vars förnämsta representant är VPK och dess ungdomsförbund VUF, har försökt försvara och vidareutveckla den moderna revisionismen, främst i den Chrust-jovska tappningen, men även i mer socialdemokratisk eller trotskistisk (nyvänstern, Zenit-gruppen, RMF m.fl.). Kampen mellan dessa riktningar har varit både långdragen och hård framförallt beroende på att Sverige sedan långt tillbaka saknat ett revolutionärt parti och den moderna revisionismens världsomfattande utbredning. Men också på grund av historiskt uppkomna brister i den revolutionära falangen vilka bl.a. ledde till KFML:s sprängning 1970 och Bo Gustafsson-gruppens återtag till revisionismen.

---

* Ett par år senare hamnade Anders Lundström i opposition och uteslöts ur KFML(r). Han gick senare med i socialdemokratin och tog styrelseposter bland lokförarfacket.

Men den ideologiska kampen inom ”vänstern” har inte bara lett till KFML:s sprängning. På sommaren 1970 fullbordades den sedan länge pågående upplösningsprocessen inom det revisionistiska VUF, vilken till stor del varit betingad av KFML:s kamp mot revisionismen i allmänhet och VUF i synnerhet. Ur det ruttnande VUF uppstod bl.a. Marxist-leninistiska Kampförbundet (MLK), som numera helt ansluter sig till KFML(s) politik, samt det halvtrotskistiska Förbundet Kommunist (FK). Detta förbund framställer sig självt med förkärlek som ”den yttersta kritiken” gentemot revisionismen, men sanningen är istället den att dess fasta rötter i det revisionistiska VUF sitter kvar trots namnbytet och tar sig uttryck i en revisionistisk politik väl dold i nästan trotskistiska fraser (trotskismen och chrustjov-revisionismen hade båda starkt inflytande i VUF. Som exempel kan nämnas att vid VUF:s upplösning gick en av fraktionerna direkt till RMF /4:e internationalen/ medan en annan grupp ämnar bilda ett nytt ungdomsförbund till VPK.)

Det är nödvändigt att ha klart för sig den ovan kort skisserade bakgrunden till FK:s bildande för att någorlunda kunna förstå dess teoretiska och ideologiska rötter inom ”vänstern”. FK representerar nämligen ett försök till hopsmältande (rättare hopblandning, eftersom det inte är frågan om något enhetligt system av idéer) av diverse revolutionära och revisionistiska läror. Betecknande är t.ex. att FK aldrig i sin digra teoretiska produktion levererat någon kritik av det revisionistiska och delvis anarkistiska VUF, d.v.s. av sin egen historia. Istället upptas FK:s teoretiska organ *Kommunist* av långa utläggningar mot KFML(r) och KFML(s) och kritik av den Bo Gustafssonska högeropportunisten, på många punkter överensstämmande med och till och med föregripande den som KFML(r) levererat. Samtidigt med och som ”positiv” motvikt mot kritiken av (S) för *Kommunist* fram en rad gamla välkända trotskistiska idéer: Den välbekanta småborgerliga antistalinismen (”utrotningen av ett ofantligt antal kommunistiska partimän” /nr 2 sid 44/ ”de flesta ledande gamla bolsjevikerna avrättades” /nr 3 sid 26/ osv. osv.), förnekandet av möjligheten att bygga socialismen i ett land (”Teorin om socialismen i ett land var ett utslag av reaktion mot den revolutionära leninismens internationalism och realism...” /nr 2 sid 41/), förfäktandet av kritikfrihet och fraktionsfrihet, förnekandet av revisionismens klassrötter m.m.

Det trotskistiska FK

FK:s dragning åt trotskismen är obestridlig och understryks av att organisationen mer och mer får de kännetecken som är typiska för alla trotskistiska organisationer: oförmågan att utveckla något självständigt arbete bland arbetarklassen, den parasitära karaktären d.v.s. organisationens hela liv är upphängt på kritiken av andra riktningar. Ytterligare ett trotskistiskt drag har FK utvecklat i och med det senaste numret av *Kommunist* (nr 3), vilket på känt manér är ägnat en ”kritisk” genomgång av KFML(r) med sedvanliga beskyllningar för ”stalinism”, ”degeneration”, ”byråkratisk centralism”, ”organisationschauvinism” m.m., osv.

Kritiken mot KFML(r) är omfattande (vad annat är att vänta) och berör en mängd både viktiga och oviktiga frågor för vår rörelse. Här är inte platsen att ta upp ”alla bockar i kanten” utan jag kommer att koncentrera mig på en viktig fråga för att utifrån denna belysa FK:s ståndpunkt och det ideologiska innehållet i dess kritik samt den politiska linje denna syftar att underbygga.

Existerar det en vetenskaplig ideologi?

Frågan om skillnaden mellan ideologi och vetenskap eller, annorlunda uttryckt, om huruvida det existerar en vetenskaplig ideologi, kan tyckas vara en oväsentlig fråga, utan praktisk betydelse för vår rörelse. Men eftersom FK gör denna fråga till grundvalen för hela sitt förkrossande angrepp på KFML(r):s politik, är vi tvungna att uppehålla oss vid den och försöka följa *Kommunist*s tillkrånglade resonemang. Vi börjar med att anföra FK:s presentation av frågeställningen. Först skillnaden ideologi – vetenskap:

Den vetenskapliga kunskapen är sann och objektiv, d.v.s. beskriver korrekt processer i den objektiva verkligheten och är oberoende av klassers och individers värderingar, önskemål och förhoppningar./---/

Ideologin däremot ger inte objektiv kunskap om verkligheten, utan är ett system av föreställningar om verkligheten /.../(nr 1 sid 14)

Av detta allmänna resonemang, helt utan historiskt perspektiv, drar sedan *Kommunist* slutsatsen:

Vår målsättning är alltså inte den utopiska att skola hela arbetarklassen till fullfjädrade marxist-leninistiska teoretiker, utan att tillföra arbetarklassen den socialistiska medvetenhet som gör att den ansluter sig till en revolutionär kamp mot kapitalismen. Denna medvetenhet kan vi kalla den proletära ideologin ("...ett system av föreställningar om verkligheten...") – en ideologi som har sin fasta grund i den vetenskapliga socialismens teori.

Men om partiet skall förmå tillföra arbetarklassen den proletära ideologin, måste den självt vara bärare av den vetenskapliga socialismen. /.../Även inom partiet behövs ett visst mått av proletär ideologi som sammanhållningsfaktor (1) – inom partiet finns alltså (ett alltså som ska göra sken av att föregå en slutsats logiska härledd ur det tidigare resonemanget) en motsättning mellan vetenskap och ideologi. (D.v.s. den proletära ideologin, "som har sin fasta grund i den vetenskapliga socialismens teori", står i skarp motsättning till den senare). I denna motsättning är vetenskapen huvudsidan. Men en ideologi är lättillgänglig och en teori är svår. (För vem är den socialistiska teorin "svår"? För arbetaren? För kapitalisten? Är den lika svår för bådadera?). Därför tenderar ideologin med nödvändighet att överordnas den vetenskapliga teorin. (D.v.s. den socialistiska ideologin, "som har sin fasta grund i den vetenskapliga socialismens teori", blir huvudsida i denna konstruerade motsättning mellan ideologi och teori). Då den proletära ideologin "som har sin fasta grund i den socialistiska vetenskapens teori" börjar ta överhand i partiet /.../ kommer partiet att falla offer för inflytelser från den ständigt hotande borgerliga ideologin. (Med andra ord: om den proletära ideologin, "som har sin fasta grund i den vetenskapliga socialismens teori", blir dominerande över denna samma teori, då... då kommer partiet att domineras av borgerlig ideologi... Enkelt och lättfattligt!) (nr 1 sid 14-15)

Bristen på konsekvens är här uppenbar för envar. Den socialistiska (eller proletära) ideologin har än "sin fasta grund i den vetenskapliga socialismens teori", än är det enbart "en sammanhållningsfaktor som underbygger den revolutionära entusiasmen" (nr 1 sid 15). Om detta resonemang överhuvudtaget betyder något (att det betyder en hel del för FK ska vi visa när vi kommer in i de praktiska konsekvenserna av denna teori) så är det nödvändigt att försöka tränga igenom den förvirrade framställningen och hitta sakens eventuella kärna. Denna kärna är kort och gott: teorin är vetenskaplig, ideologin är "föreställningar", alltså ovetenskaplig. Att KFML(r) inte erkänner denna motsättning eller ens diskuterar den, blir för FK huvudorsaken till alla våra "avvikelser". För att ytterligare backa upp sitt ihåliga och konstiga resonemang talat FK t o m om "den marxist-leninistiska distinktionen mellan vetenskap och ideologi" (nr 3 sid 21), tydligen för att inbilla den lättrogne läsaren att sådana auktoriteter som Marx och Lenin upprätthöll och lade vikt vid denna distinktion. Genom denna uppbackning "förvärras" givetvis KFML(r):s fel i och med att det blir fråga om en avvikelse från marxismen-leninismen.

Innan vi närmare går in på att analysera förhållandet mellan vetenskap och ideologi bör det därför framhållas att det inte existerar någon sådan "marxist-leninistisk distinktion". Denna "distinktion" var givetvis omöjlig att göra för Marx, vilken ju själv var den vetenskapliga socialismens grundare och någon proletär ideologi kan knappast existera före marxismen eller hur FK?). Vad beträffar Lenin räcker det med ett ytligt studium av hans skrifter för att finna att inte heller han gör denna "marxist-leninistiska distinktion" utan tvärtom använder

begreppen socialistisk ideologi och teori synonymt. Ja, denne framträdande marxist gör sig till och med skyldig till det förskräckliga felet att hävda existensen av en ”vetenskaplig ideologi” (bl.a. i *Materialismen och Empiriokriticismen* sid 247). Men med ”marxist-leninistisk distinktion” kanske inte menas detta utan att denna distinktion skulle göras av Marx' och Lenins ”sanna” lärjungar: av Trotskij, av Althusser, av Poulantzas? Det kanske till och med är så att vi inte har att göra med en ”marxist-leninistisk distinktion” utan med en trotskistisk ”distinktion”, som inte har särdeles mycket med marxismen-leninismen att göra? Låt oss undersöka saken.

FK:s första fel vad gäller distinktionen mellan teori och ideologi är att denna distinktion görs rent allmänt (teorin som vetenskaplig, ideologin som ovetenskapliga föreställningar) och inte konkret och historiskt. Detta är ett brott mot den materialistiska dialektiken som alltid kräver en konkret analys och som inte erkänner någon vetenskap i allmänhet eller någon ideologi i allmänhet. FK:s ”begreppsutredningar” är inget annat än metafysik och skolastik, långt från den vetenskapliga socialismens revolutionära materialism och dialektik.

Ideologin alltid klassbunden

Om man analyserar det konkreta innehållet i begreppet ”ideologi”, tvingas man erkänna att detta innehåll växlar under historiens gång allteftersom vilken klassideologi det är frågan om. Den feodalt-religiösa ideologin skiljer sig från den borgerliga, vilken senare givetvis förändras med bourgeoisins utveckling från progressiv till reaktionär klass. Både den feodala och den borgerliga ideologin skiljer sig avgjort och till sitt väsen från den proletära. Det gemensamma för alla ideologier kan sägas vara att de utgör den givna klassens syn på sig själv och sin plats i samhället. Den är med andra ord avspeglings i klassens medvetande av de ekonomiska förhållandena i samhällets materiella bas och dessas förändring. Med en sådan definition på begreppet ideologi är det självklart för en marxist att frågan huruvida en ideologi är vetenskaplig (d.v.s. sann, överensstämmer med den objektiva verkligheten) eller ej endast kan avgöras historiskt. Givet är att människornas föreställningar om samhället, samhällsutvecklingen och människans ställning här i länge huvudsakligen byggde på spekulationer, religiösa föreställningar och illusioner. Detta hade sin grund i den begränsade synpunkt som den klassmässiga ställningen gav människorna, dels av vetenskapens och produktivkrafternas ringa utveckling och låga nivå. Så var förhållandena i stort sett fram till storindustrins genombrott proletariats uppträdande som klass och de första stora sammanstötningarna mellan lönearbete och kapital.) och med detta (tillsammans med filosofins och naturvetenskapens utveckling) fanns alla betingelserna för att grundlägga den första vetenskapliga teorin om samhällsutvecklingen. Denna utarbetades av Marx och Engels under 1840-talet. Engels beskriver detta språng i den mänskliga kunskapens utveckling sålunda:

De nya fakta (dvs klasskampen mellan proletariatet och bourgeoisin) framtvungade emellertid en ny undersökning av hela den hittillsvarande historien och då visade det sig att all hittillsvarande historia – med undantag för urtillståndet – varit en historia om klasskamp, och att de klasser som bekämpar varandra i samhället alltid varit produkter av sin tids produktions- och bytesförhållanden eller med andra ord dess ekonomiska förhållanden ... Det är Marx som vi har att tacka för dessa båda stora upptäckter: den materialistiska historieuppfattningen och avslöjandet av den kapitalistiska produktionens hemlighet medelst mervärdet. Med dem blev socialismen en vetenskap som det nu närmast gäller att vidareutveckla i alla dess enskildheter och sammanhang. (*Anti-Dühring* sid 38-39)

Vad var den vetenskapliga socialismen annat än den materiella samhälleliga verklighetens avspeglings i Marx medvetande? Och viktigast: denna ”ideologiska” (i ny betydelse, dvs inte som illusioner och föreställningar) avspeglings av det samhälleliga varat i Marx' medvetande, var inte detta den första vetenskapliga ideologin?

För att rätt kunna svara på dessa frågor måste man förstå att marxismen förutom att vara en

vetenskaplig teori för samhällsutvecklingen också var (är) ett helt filosofiskt system, en utarbetad världsåskådning. Marxismens tre beståndsdelar, den dialektiskt-materialistiska filosofin, den historiska materialismen (den vetenskapliga socialismen) och den vetenskapliga politiska ekonomin utgör nämligen tillsammans ett integrerat helt, den vetenskapliga socialistiska världsåskådningen eller ideologin. Lenin skriver:

Marx' lära är allsmäktig därför att den är sann. Den är allsidig och harmonisk och ger människorna en helgjuten världsåskådning, som är oförsonlig mot all vidskepelse, all reaktion och allt försvar av det borgerliga förtrycket. (*Valda verk* I:1 sid 10)

I och med marxismen skapades alltså förutsättningarna för en vetenskaplig ideologi, dvs för att den materiella verklighetens avspeglning i människornas medvetande skulle utgöra en i huvudsak riktig (vetenskaplig) avspeglning. Invändningen som genast kommer från *Kommunist* att detta inte innebär att proletariatet blev marxistiskt, bemöter vi så:

Frågan är inte huruvida proletariatet har tillägnat sig den marxistiska ideologin eller ej. Inte heller *Kommunist*s definition på proletär ideologi som en "sammanhållningsfaktor" stämmer ju med de existerande förhållanden, eftersom proletariatet i Sverige just kännetecknas av sin splittring och relativt ringa proletära solidaritet. Om detta argument skulle vara hållbart medför det att den proletära ideologin definieras som den ideologi som vid en given tidpunkt är mest spridd inom proletariatet. I vårt land skulle det innebära att proletär ideologi=borgerlig ideologi, eftersom den borgerliga ideologin (innefattande arbetarklassens tradeunionistiska medvetande) är den som spontant tränger sig på arbetarklassen, helt enkelt genom att arbetarklassen lever i en borgerlig klassdiktatur där borgarklassen härska även på det ideologiska området.

För att förneka existensen av en vetenskaplig proletär (eller socialistisk) ideologi, måste man dels förneka att marxismen utgör ett helgjutet system av åsikter, en världsåskådning, dels att denna världsåskådning objektivt står överensstämmande med proletariatets innersta intressen.

Marxismen proletariatets ideologi

Hur kan det då komma sig att proletariatet som första klass i världshistorien har möjlighet att tillägna sig en vetenskaplig världsåskådning, dvs en världsåskådning som korrekt avspeglar denna klass' objektiva ställning och intressen?

Svaret på denna fråga är att det borgerliga klassamhället är det sista samhälle i historien som bygger på den ena människans exploatering av den andra, på minoritetens diktatur över majoriteten. I och med sin ställning som befriare av hela mänskligheten från klassförtryck och slaveri, har proletariatet, till skillnad från t ex feodal- och borgarklassen vilka i många avseenden måste dölja och förhindra samhällets objektiva utveckling, intresse av att se världen sådan den är, vetenskapligt, utan ideologiska förvrängningar. Proletariatet och endast det är bärare av den vetenskapliga uppfattningen av samhällsutvecklingen, eftersom denna inte på något sätt står i motsättning till proletariatets intressen som klass eller som befriare av mänskligheten. Och eftersom marxismen står i överensstämmelse med proletariatets innersta intressen, är det också, historiskt betraktat, så att proletariatet har särskilt lätt att tillägna sig den vetenskapliga socialismens idéer. Ja, proletariatet är i själva verket den enda klass som har möjlighet att göra detta. FK:s förvrängning av frågan gör att de inte fattar det enkla faktum att det historiskt sett är lättare för arbetarklassen att tillägna sig sanningen än lögnen, eftersom sanningen står på deras sida.

Efter denna förklaring av förhållandet mellan ideologi och teori ur den historiska materialismens synpunkt, är det dags att granska FK:s tänkbara invändningar.

Det är t ex tänkbart att vi helt missförstått frågan och att FK rörde sig med en rent formell skillnad mellan ideologi och teori (t ex att ideologin är resultatet av det teoretiska arbetet). Låt oss fundera på detta.

Givetvis kan man tänka sig att dela upp marxismen i en rad olika delar och begrepp. Så t ex kan man skilja ut marxismens teoretiska grunder från de ur dessa grunder härledda programmet, strategin och taktiken, vilka senare skulle tänkas benämnas ideologi. Men en sådan uppdelning skulle inte ha någon praktisk betydelse (annat än för att underlätta förståelsen i en framställning) och skulle inte heller avspegla en reell motsättning mellan vetenskap och ideologi.

Det skulle också kunna tänkas att FK menar att motsättningen mellan socialistisk vetenskap och ideologi är en motsättning mellan innehåll och form, men inte heller detta förklarar varför den proletära ideologins dominans över teorin samtidigt skulle medföra den borgerliga ideologins dominans... Detta skulle mera vara en lek med dialektiska begrepp än en verkligt dialektisk uppfattning.

En annan invändning som kan utläsas ur FK:s resonemang är att ideologin skulle stå för medvetenheten hos en arbetare som omfattar vissa marxistiska principer (dock inte ”hela” marxismen), medan teorin, eller vetenskapen skulle stå för medvetenheten hos partiets teoretiska ledare som behärskar marxismens teori bättre. En sådan invändning faller på sin egen absurditet, eftersom all medvetenhet måste vara relativ. En sådan invändning måste också leda till hävdandet att partiets ledare besitter den absoluta sanningen i sista instans, vilket skulle innebära marxismens dödförklaring.

Slutsatsen kan bara vara den att ”den marxist-leninistiska distinktionen” mellan ideologi och teori inte motsvarar en verklig motsättning mellan dessa och att *Kommunist*s utredning av frågan bara mystifierar och förvandlar marxismen till en formalistisk övning i begreppsgymnastik.

Förnekandet av klasskampen

Av det som ovan anförts om FK:s ”teori” om motsättningen mellan socialistisk vetenskap och ideologi kunde man lätt dra slutsatsen att frågan om denna ”teoris” sanning egentligen saknade betydelse, att det är en akademisk fråga. Men som vi snart ska visa bygger FK på denna mystifierande teori upp stora delar av sitt övriga åsiktssystem och det är omöjligt att förklara detta åsiktssystem grundläggande fel utan att ha klargjort frågan om ideologins förhållande till teorin.

Genom att skilja ut ideologin (”den socialistiska medvetenhet som gör att /arbetar- klassen/ ansluter sig till en revolutionär kamp mot kapitalismen”) från teorin (som är ”oberoende av klassers och individers värderingar, önskemål och förhoppningar”) kan FK ”teoretiskt” rättfärdiga sitt förnekande av klasskampens existens på det teoretiskt-ideologiska planet. Dvs alla riktningar inom arbetarrörelsen som bekänner sig till den marxistiska teorin anses av *Kommunist* stå på en gemensam proletär ideologisk grund. Motsättningarna mellan dessa riktningar skulle inte vara någon avspegling av klassmotsättningarna i samhället utan representera legitima uttryck för de olika teoretiska (dvs ”oberoende av klassers och individers värderingar, önskemål och förhoppningar”) riktningar som kan uppstå bland arbetarklassen på grundval av den ena eller andra riktningens försummelser att göra tillräckligt vetenskapliga analyser. Några exempel:

Trotskismen och stalinismen måste båda betraktas som riktningar *inom* den kommunistiska rörelsen. (nr 1 sid 6)

Vi ser kampen inom den revolutionära rörelsen som en kamp mellan motsättningar av icke-antagonistisk typ i meningen att det är en kamp mellan *olika kommunistiska och ”inom-folkliga” motsättningar*.(nr 2 sid 45)

FK:s metafysik och idealism

Liksom FK förnekar att kampen inom den ”revolutionära rörelsen” skulle ha något med

klasskamp att göra förnekar de givetvis att kampen inom en organisation i denna rörelse skulle vara en avspeglning av klasskampen i samhället:

Inom KFML(r) finns det en tendens att *utsträcka* teorin om de två ideologierna till en teori om klasskamp inom den kommunistiska organisationens ram. (nr 3 sid 27, FK:s kursiv). Tror man som KFML(r) /.../att kampen inom en kommunistisk organisation är en klasskamp, har man inte förstått den kommunistiska organisationens speciella karaktär. (nr 3 sid 27)

Det är /.../absurt att som KFML(r) utmåla kampen mellan olika linjer i frågan om hur kampen för arbetarklassens objektiva intressen ska föras som en klasskamp. Det är ett utplånande av kommunisternas speciella roll (!) en sammanblandning av parti och klass. (nr 3 sid 28)

Här är det frågan om det alldeles uppenbara och bestämda förfäktandet av en gammal trotskistisk idé som går ut på att förneka att kampen mellan olika bestämda riktningar och fraktioner inom arbetarrörelsen utgör, på det ideologiskt-teoretiska planet, en form av kampen mellan samhällsklasserna. Med Lenin skulle vi vilja säga till FK:

Trotskij (och det trotskistiska FK, AL) varken förklarar eller förstår den historiska betydelsen av de ideologiska skiljaktigheterna (är det här manne fråga om skillnader i graden av 'sammanhållning', AL) mellan riktningarna och fraktionerna inom marxismen ehuru dessa skiljaktigheter fyller socialdemokratins 20-åriga historia och berör nutidens grundläggande frågor. (*Valda verk* I:2 sid 258-59)

Hur förklarar marxismen de ideologiska skiljaktigheter som alltid uppstår inom arbetarrörelsen?

Marxismen är främmande för all metafysik i denna liksom i andra frågor. Den kräver en konkret analys av varje särskild opportunistisk eller revisionistisk strömning eller riktning inom klassen eller partiet. Alla försök att helt enkelt "förklara" revisionismen med frånvaron av vetenskap eller, ännu värre, med det mystifierande uttrycket "vetenskapens förnedring till ideologi", är inget annat än försök att kringgå sakens kärna och ersätta verklig analys med allmänt svammel. Och vidare: en verklig analys som verkligen söker företeelsernas väsen och ursprung måste vara materialistisk, den måste undersöka den givna opportunistens materiella och sociala bas och inte inskränka sig till att analysera det materiellas avspeglning (det är givetvis här inte frågan om någon direkt och mekanisk avspeglning) i idéernas värld.

Ett glasklart exempel på en metafysisk och idealistisk analys av denna fråga ger FK i kapitlet "Uppkomsten av revisionismen" i nr 1 av tidskriften *Kommunist*.^{*} Här är det inte fråga om att revisionismen skulle kunna ha några rötter i den ena eller andra samhällsklassen eller överhuvudtaget några materiella rötter. Den enda lärdom man kan förmedla av FK:s "kamp mot revisionismen" är denna: Vetenskapens förvandling till ideologi och oförmågan att förstå den vetenskapliga socialismens grundläggande begrepp och använda dem i analyser på ett riktigt sätt, ligger i botten och är revisionismens enda rötter. (nr 1 sid 18)

Revisionismens rötter

Finns det då ingen revisionismens allmängiltighet, dvs några kännetecken som gäller för alla eller nästan alla former av revisionism?

Jo, en sådan allmängiltighet finns och har formulerats av bl.a. Lenin efter en noggrann undersökning av de olika typer av revisionism och opportunist som existerade på den tiden:

Revisionismens oundviklighet betingas av dess klassrötter i det moderna samhället. (Marxismen och revisionismen, Vv I:1 sid.29)

Vilken är då analysen bakom denna Lenins tes, vilken står i den skarpaste motsättning till

^{*} På marxistarkivet: [Kommunist nr 1](#)

FK:s utläggningar?

Bakom denna analys ligger konstaterandet av det faktum att klassamhället ständigt är i förändring, att gränserna mellan klasserna ständigt förändras och att, vad gäller proletariatet, detta hela tiden tillförs element ur de borgerliga och småborgerliga klasserna, som genom kapitalets koncentration och centralisation exproprieras och kastas ner i proletariatet. Dessa tar med sig sin borgerliga världsåskådning, sin ideologi. Vidare upplöses arbetarklassen också hela tiden i sitt översta skikt genom att arbetare förvandlas till borgare och småborgare genom att ett privilegierat överskikt, med borgerliga vanor och åsikter utvecklas i takt med kapitalismens övergång i imperialism.

Detta är den objektiva — materiella — grunden för att olika borgerliga idéer ska kunna införas och systematiskt spridas inom arbetarklassen och det utgör också den materiella grunden för att det ideologiska tryck som borgarklassen utövar på arbetarklassen i egenskap av härskande klass, ska orsaka vacklan, splittring och förvirring inom arbetarklassen. Genom att "arbetararistokratin", arbetarklassens överskikt, ofta är just denna klass' fackliga och politiska ledare, får bourgeoisins idéer ofta en väldig spridning även inom proletariatets kärna. Av dessa fakta drar Lenin slutsatsen att revisionismen är oundviklig i det moderna samhället "ända fram till den proletära revolutionens peripetier". (A.a. sid 31) Oundviklig givetvis inte i den meningen att dess seger i det ena eller andra partiet skulle vara oundviklig, utan oundviklig just som riktning inom proletariatet.

Detta är grunden för den marxistiska synen på revisionismens ursprung och ur denna syn följer också den av FK så avskydda "agentteorin", vilken, liksom allt som inte faller FK på läppen, tillskrivs Stalin och "stalinismen". I själva verket är "agentteorin" utvecklad av Lenin, haven om den också finns hos Marx och Engels (var manne Marx den första stalinisten?). Så här beskriver Lenin sin tids opportunister:

Vårt partis hela kamp (och den europeiska arbetarrörelsens i allmänhet) måste riktas mot opportunisten. Denna är inte en idéströmning, inte en tendens: den (opportunisten) har nu /1915/ blivit bourgeoisins organiserade verktyg inom arbetarrörelsen. (Brev till Wijnkoop, *Collected Works* 35 sid 197)

Det grundläggande i "agentteorin" är att borgerliga idéer inom arbetarrörelsen ses som främmande (i objektiv, givetvis inte subjektiv och spontan mening) för arbetarklassen och att förutsättningen för att dessa verkligen ska gripa omkring sig och förvandlas till en materiell kraft är att det inom klassen och partiet finns främmande element — "agenter". Här vill vi givetvis inte på något sätt försvara KFML(s)' absurda "tolkning" av denna teori (vilken FK med rätta kritiserar) enligt vilken hela KFML(r) skulle bestå av betalda "agenter" för den US-amerikanska spionorganisationen CIA. "Agentteorin" är givetvis ingen konspirationsteori, utan beskriver en objektiv process som är oberoende av människornas medvetande och vilja.

FK:s vanligaste argument mot "agentteorin" är filosofiskt: Stalin (och Lenin?) förväxlar inre motsättningar med yttre (dvs sätter en yttre faktor som drivkraft till kampen inom "den revolutionära rörelsen") och antagonistiska med i icke-antagonistiska. Av det ovan anförda framgår klart att Lenin och marxismen ser drivkraften i motsättningarna inom samhället, klassen och partiet som en inneboende drivkraft (förekomsten av klasser, skikt och element ur andra klasser än proletariatet) och att bourgeoisies tryck på proletariatet endast är en yttre faktor. På samma sätt förhåller det sig med antagonismen: normalt löses motsättningarna inom partiet genom en skoningslös teoretisk och ideologisk kamp, medan motsättningarna mellan klasser löses genom den väpnade kampen.

FK förstår inte heller marxismens syn på skillnaden mellan de främmande elementen "agenterna" — och de som av olika anledningar under en längre eller kortare tid följer dessa element eller står under deras inflytande. FK tror t ex att KFML(r) hävdar att alla som någon gång eller under någon tid förfäktar en felaktig åsikt (borgerlig), måste kastas ut ur orga-

nisationen.

Vad det egentligen är fråga om är endast att skapa enighet inom klassen och inom partiet genom en oförsonlig kamp mot felaktiga idéer. Av revisionismens oundviklighet i det moderna samhället följer också att de främmande elementen måste rensas ut ur organisationen, dvs de som under en längre tid visat att de är just sådana främmande element. Om det inte sker förvandlas faktiskt revisionismens oundviklighet i det moderna samhället till revisionismens oundviklighet i den proletära organisationen. Detta har FK aldrig och kommer aldrig att förstå!

Men, invänder nu FK, allt detta är nog kanske riktigt. Men: ”Det finns ingen rät linje mellan proletär klassbakgrund och en politisk linje, som objektivt tjänar proletariatet.” (Nr 3 sid 28) Och därför måste revisionismens teoretiska rötter vara ”oförmågan att förstå den vetenskapliga socialismens grundläggande begrepp och använda dem i analys på ett riktigt sätt”. Som exempel nämner FK Bucharin, vilken tidigt i Sovjetunionen en tid förfäktade böndernas klassintressen trots att han själv kom ur arbetarklassen. Med FK:s ”teoretiska” utgångspunkt blir det faktiskt omöjligt att förklara varför Bucharin inte förstod ”den vetenskapliga socialismens grundläggande begrepp”. Var han helt enkelt dum, eller saknade förmåga till vetenskapligt tänkande? Eller var det så att det var borgerliga fördomar, borgerliga idéer som hindrade honom att klart inse sanningen?

Självklart går det ingen rät linje mellan proletär klassbakgrund och en proletär politisk linje. Något sådant har KFML(r) heller aldrig hävdad. Vad vi har hävdad är att den stora övervikten av intellektuella i KFML bäddade för högeropportunistens seger. Inte så att en rörelse med övervikt av intellektuella med nödvändighet måste bli revisionistisk, men så att denna övervikt av intellektuella utgör en objektiv grogrund för opportunism. Huruvida opportunisten kommer att dominera eller ej, avgörs av en mängd faktorer av vilka de viktigaste är rörelsens teoretiska skolning och den revolutionära vaksamheten mot opportunistiska idéer.

Då kommer vi till revisionismens teoretiska rötter. Vi härleder dess ursprung ur knäfall för spontaniteten. Detta innebär dels att partiets, eller en viss grupp, knäfall för arbetarrörelsens spontana, dvs borgerliga, inriktning, dels knäfallet för de idéer eller tänkande som ”spontan” tränger sig på, dvs för de borgerliga idéerna. Här ligger den stora och avgörande skillnaden mellan marxismen och FK: emedan FK ser ett avsteg från ”vetenskapen” (som är ”oberoende av klassers och individers värderingar, önskemål och förhoppningar”) endast som avsteg från ”vetenskapen” och inte från ideologin, blir resultatet av detta ”avsteg” inte en eftergift mot bourgeoisin och det borgerliga tänkandet utan en rent ”inomvetenskaplig” affär, en fråga att utreda för alla de ”vetenskapsmän” som står på den proletära ideologins grund.

(Att det här också är fråga om en felaktig ”vetenskapsuppfattning” är uppenbart, men den frågan kommer inte att tas upp i denna artikel — det är en fråga som sammanhänger med kunskapsteorin, vilken vi hoppas återkomma till någon annan gång.)

För marxisten innebär däremot frånvaron av vetenskap ingenting annat än frånvaron av vetenskaplig socialism och därigenom en eftergift för det borgerliga tänkandet. En kommunist måste erkänna Mao Tsetungs tes, vilken är grundläggande för hela socialismens idésystem:

I klassamhället lever en var som medlem av en särskild klass, och varje slag av tänkande är utan undantag stämplat med en klass' märke.

Eftergift för den historiska idealismen

Låt oss betänka konsekvenserna av FK:s teori om förnekandet av klasskampen inom partiet. Det finns två förklaringar till förekomsten av idékamp mellan människor: dels marxismens materialistiska förklaring, som ser idéerna som en avspegling av det materiella livet i människors medvetande, dels den borgerliga idealismens förklaring som ser idéerna som

härstammande rätt och slätt ur människornas huvuden (subjektiv idealism) eller som komma ur en från det materiella livet fristående faktor, dvs gud (objektiv idealism). Den historiska materialismen ser människornas samhälleliga medvetande som en produkt av deras samhälleliga vara.

Det är alldeles uppenbart att FK:s förnekande av klasskampen inom partiet måste leda till eftergifter för den historiska idealismen. Om meningsskiljaktigheterna inte förklaras som sprungna ur något materiellt, utan bara med olika grad av vetenskaplig insikt – oberoende av de givna personernas klassfördomar (den proletära ideologin förutsätts gemensam) — kan de bara ses som produkter av enskilda personers hjärnor, som produkter av det mänskliga tänkandet, oberoende av den samhälleliga praktiken. Detta är onekligen en eftergift för den idealistiska filosofin — i kunskapsteorin och historien — och innebär ett direkt förnekande av en av den marxistiska filosofins hörnstenar. Som illustration tar vi ett exempel från ”Kommunist”:

För KFML(r) blir (s)arna inte bara högeropportunisterna och revisionisterna utan socialdemokrater av samma kaliber som Bernstein och Branting, och på tuppfjätts avstånd från Palme. Denna uppfattning har naturligtvis inte mycket med verkligheten att göra. Bernstein och Branting *förnekade* 1914 den socialistiska revolutionen, klasskampen osv och *bekände sig till* den borgerliga legaliteten, eftersom de förespråkade den parlamentariska vägen till socialismen. KFML(s) i dag däremot *bekänner sig till* den socialistiska revolutionen, proletariatets diktatur, klasskampen osv, men de sopar det ofta under mattan av taktiska skäl, och de förstår inte att föra en revolutionär politik som motsvarar dessa programmatiska bekännelser till socialismen. (Nr 3 sid 41, FK:s kursiveringar)

Ovan anförda citat speglar en total eftergift för den historiska idealismen hos *Kommunist*. Marx skriver om detta i det berömda förordet till boken ”Till kritiken av den politiska ekonomin”:

Lika litet som man bedömer en individ efter det som han tänker om sig själv, lika litet kan man bedöma en sådan omvälvningsepok efter dess medvetande. Man måste tvärtom förklara detta medvetande ur det materiella livets motsägelser, ur den konflikt som råder mellan de samhälleliga produktivkrafterna och produktionsförhållandena. (Sidan 10)

För den som bedömer en politisk ring efter vilka intressen den säger sig företräda, blir det omöjligt att ge en vetenskaplig förklaring till revisionismens uppkomst, eftersom det ligger i revisionismens natur att alltid dölja sig och smycka ut sig i de ”populäraste” fraserna och talesätten. Här hamnar FK med sin absurda teori om existensen av klassmässig och ideologisk enhet inom ”den revolutionära rörelsen” och förklarandet av meningsmotsättningarna endast genom existensen av olika tankefoster i de kämpande människornas hjärnor: Detta är idealism och har lett FK in på den revisionistiska politik som vi snart ska undersöka.

Men innan detta några ord om den ideologiska betydelsen av FK:s avsteg från den materialistiska uppfattningen. För marxister har det alltid stått klart att det, liksom det finns partier i politiken, också finns partier i filosofin. Ett avsteg från den materialistiska filosofin, ett försök att försona den med den idealistiska, får därför också en given ideologisk betydelse. Denna betydelse framstår alldeles klart för den som på nära håll följt och deltagit i kampen mot den småborgerliga hydran inom KFML. Sådana idéer som FK för fram om att dra den avgörande skiljelinjen mellan en riktning och en annan utifrån vad dessa riktningar säger om sig själva, innebär i detta konkreta fall (KFML/s/) helt enkelt ett försök att försona den revolutionära och den opportunistiska riktningen. Det är en eftergift för den småborgerliga politiken. Innehållet i FK:s åtskiljande av ideologi och teori blir ett försök att försona materialismen med idealism, ett försök att försona den småborgerliga riktningen med den proletära. Kort sagt: klassinnehållet i FK:s utläggningar utgörs av en småborgerlig vacklan!

Tendensfrihet och fraktionsfrihet

Vi har nu kommit till den punkt där vi kan börja analysera det praktiska syftet med alla dessa underliga teorier om vetenskap och ideologi (praktiken går som bekant alltid före teorin).

Om man noggrant studerar tidskriften *Kommunist*s alla nummer, och särskilt betänker den anda och den stil som den är skriven i och om man analyserar dessa teorier inte åtskilda från varandra utan i ett sammanhang, kommer man oundvikligen till den slutsatsen att allt deras teoretiska bråte, alla deras glidningar har ett och endast ett syfte: nämligen att förfäktas den trotskistiska teorin om fraktionsfrihet. Låt oss se hur FK presenterar denna delikata fråga (*Kommunist* förnekar nämligen själv att det är fråga om fraktionsfrihet):

Liksom KFML(s) tror KFML(r) att de ensamma utgör den revolutionära rörelsen, och de agerar i mångt och mycket som om de t o m trodde att de var det kommunistiska partiet. I själva verket består den revolutionära rörelsen i Sverige idag av flera relativt små organisationer. – KFML(r) måste överge sin tro att de ensamma är kallade till partibygget om det ska bli något partibygge av. (Nr 3 sid 43)

Som vi tidigare visat, måste man tänka sig olika linjer inom ramen för samma kommunistiska organisation, likaväl som inom den revolutionära rörelsen. (Sid 25)

Detta kan ju vid första påseende verka tämligen oskyldigt, men sett i sammanhang med FK:s teori om att det inom ”den revolutionära rörelsen” finns en gemensam proletär ideologi, förstår man faran av deras ”förslag”.

(Hela deras tidning är inget annat än ett enda ”förslag” till den revolutionära rörelsen: ”Låt oss upphöra att bekämpa varandra och kalla varandra för borgaragenter och i stället sluta oss samman i en organisation, eller åtminstone upprätta organisatoriska förbindelser, för att lugnt diskutera igenom frågorna och se vem som har rätt.” Man måste ”tänka sig olika linjer inom ramen för samma organisation” eftersom dessa linjer ”alla uttrycker arbetarklassens intressen”...)

FK avslöjar dock sina avsikter i grunden när de i ett utbrott av småborgerlig hysteri kastar sig över Stalins sätt att behandla motsättningarna inom SUKP(b): ”... att det blev ett brott att hysa en annan åsikt än partiledningen. Varje annan linje än partiledningens fördömdes som borgerlig”. (Nr 3 s. 26) Här, kunde man säga med FK, har vi ett fall då ideologin (dock inte den proletära) dominerar över den vetenskapliga analysen.

Ty om FK något hade satt sig in i frågan hade de vetat att det inte var ”ett brott att hysa en annan åsikt än partiledningen” i SUKP(b) under Stalin. Tvärtom kännetecknades just den första perioden av socialismens genomförande i Sovjetunionen av den mest förbittrade åsiktskamp inom partiet, en åsiktskamp som ständigt ledde till bildandet av fraktioner, en åsiktskamp som fördes i alla grundläggande frågor. Dessa motsättningar löstes inte, som FK vill göra gällande, genom att oppositionen förbjöds och fördömdes som borgerlig, utan genom att partiledningen efter de noggrannaste diskussioner i hela partiet lyckades övertyga medlemsmassorna om att oppositionens linje verkligen var borgerlig (vilket t o m FK erkänner vad gäller Bucharin och bondefrågan) så att partiets linje kunde fastställas och den borgerliga förkastas. Även efter det att oppositionens linje besegrats fick oftast oppositionen stanna inom partiet om den underordnade sig dess beslut. FK gör sig skyldig till en vanlig trotskistisk historieförfalskning.

FK:s verkliga karaktär

Genom ovannämnda citat kan vi nu kartlägga FK:s verkliga fysiologi: Vad FK i verkligheten menar med att förespråka ”tendensfrihet” (vilket de mycket noggrant skiljer från fraktionsfrihet) är helt enkelt det att de olika skiljelinjerna inom organisationen ska ges samma rättigheter och att ingen får fördömas som borgerlig så länge alla tendenser säger sig

stå på den proletära ideologins grund. Med andra ord: så länge vi inte påstår att vi har bildat en fraktion har vi rätt att verka som ”tendens” inom partiet, så länge vi påstår att vi står på marxismens grund har ni ingen rätt att granska vår objektiva klasskaraktär osv osv.

Grundvalen för FK:s teori om ”tendensfrihet” är teorin om idéerna som stående ovanför klasserna. Detta är dock inget annat än teorin om ”övertvinnandet” av de opportunistiska elementen inom ramen för en och samma organisation. Det är en linje som förr eller senare leder till att revisionismens seger blir oundviklig i partiet. Det är en linje för likviderandet av det enhetliga proletära klasskampspartiet och för bildandet av ett parti för ”vetenskapliga” diskussioner! Att klassinnehållet i FK:s uppfattningar är allt annat än proletärt behöver väl knappast bevisas.

Återigen ser vi hur denna mycket gamla trotskistiska linje för ”fraktionsfrihet” bygger på inget annat än den idealistiska teorin om idékampen som står över klasskampen och vi vågar faktiskt påstå att detta var just det praktiska syftet med att lansera denna teori under så pompösa och ”vetenskapliga” former. Men vi betackar oss för att få Förbundet Kommunist som en fraktion eller ”tendens” inom vår organisation. Vi kan förvisso hålla med om att det i dagens läge, med den splittring som existerar inom ”vänstern”, är nödvändigt med en hård teoretisk kamp. Vi kommer också att utkämpa denna kamp, men inte på FK:s villkor, utan som ett led i det teoretiska krossandet av alla småborgerligt socialistiska riktningar, för den marxist-leninistiska doktrinen seger!

FK förnekar proletariatets diktatur

I en rad politiska frågor finns det givetvis meningsskiljaktigheter mellan FK och KFML(r), men det faller utanför ramen för denna artikel att behandla dem. Jag ska bara här något beröra frågan om ”stalinismen” eftersom det blinda stalinhatet kanske mer än några andra teoretiska och politiska frågor avslöjar den hysteriske småborgarens psykologi. FK:s antistalinism är just av denna småborgerligt hysteri ska karaktär. I stället för den sedvanliga ”sakliga” tonen rör man sig med öppna lögnar (se t ex Nr 3 sid 42 där det påstås att Komintern *även efter sin upplösning* förde en ”stalinistisk” politik!) och häver ur sig en massa dynga mot ”stalinismen” utan att någonsin klart definiera begreppet.

Huvudtesen är att ”stalinismen representerar en ständig vacklan mellan höger- och vänsteravvikelse. Tesen illustreras vanligen med exemplen Komintern 1928 (Klass mot klass=vänster) och 1935 folkfrontspolitiken=höger. Det typiska med FK:s resonemang är att de aldrig ställer frågan huruvida de objektiva betingelserna i världen ändrades mellan 1928 och 1935 så att en ändring i den kommunistiska taktiken blev nödvändig. Att efter en sådan demonstration i total okunnighet i kommunistisk taktik komma och uppmana både KFML(r) och KKP(!) att göra upp ;ned den ”stalinistiska traditionen” är lite väl förmädat för att förtjäna ett ärligt bemötande.

Det skulle vara oss främmande att förhålla oss okritiska till den kommunistiska rörelsens historia. Vi är givetvis beredda att noggrant analysera Kominterns politik och dra lärdom av de eventuella fel som begicks — men vi är inte beredda att diskutera den frågan med småborgare som inte har förstått politikens ABC, som låter sin småborgerliga skräck för proletariatets diktatur, symboliserad av Stalin, vägleda sina politiska ställningstaganden. Den trotskistiska antistalinismens historiska ursprung är nämligen inget annat än just en avspegling av de småborgerliga socialisternas förtvivlan och besvikelse över att socialismen inte motsvarar deras källborgerliga drömmar om lugn, jämlikhet och avsaknad av kamp, utan tvärtom visade sig innebära den mest förbittrade klasskamp historien hade skådat. Försöken att smutskasta Stalin från trotskisternas sida är inget annat än försök att smutskasta proletariatets diktatur och förneka dess nödvändighet. För den som satt sig in i FK:s publikationer framgår det klart att antistalinismen är en nödvändig följd av den ruttna teorin om förnekandet av klasskampen inom partiet, ett utslag av småborgerlig vacklan såväl filosofiskt som politiskt.

Parasiter

Trotskyismen i allmänhet och Förbundet Kommunist i synnerhet får hela sin näring, lever hela sitt liv på den revolutionära rörelsen och på vänsterns” splittring. Förutsättningen för att en organisation som FK ska kunna fortsätta att existera och även nå en viss framgång är avsaknaden av ett någorlunda erfaret och prövat revolutionärt parti med en taktik för kampen någorlunda utarbetad. Hela FK:s politik är uppbyggd kring att med sin kritik hänga sig fast vid den revolutionära rörelsens misstag och kritisera dem, att komma med ”bockar” i kanten ledsagade av ett ändlöst ordsvall utan betydelse.

Så snart någorlunda enighet skapats inom ”vänstern”, både vad gäller politik och organisation, dvs när det revolutionära partiet har byggts, kommer en riktning som FK att framstå just så betydelselös som den i själva verket är: några radikala studenter som sysslar med filosofiska spekulationer, kritik av marxismen och svammel om det kommunistiska partiet.

Det är därför helt naturligt att FK trots allt sitt prat om enighet och sin kritik av ”organisationschauvinismen” i grund och botten strävar efter att permanenta ”vänsterns” splittring och hålla tillbaka rörelsen på dess nuvarande nivå. Ty det är just detta som är ”tendensfrihetens” politiska innehåll. Allt tal om en gemensam proletär ideologi inom ”den revolutionära rörelsen”, allt framställande av sig själv som den fraktionslösa fraktionen, alla försök att förhindra att objektiva kriterier läggs som grund för en bedömning av varje politisk riktning, alla försök att framställa de olika riktningarna som lika goda och ”vänsterns” enande som ett enande av alla dessa riktningars goda sidor, allt detta fyller en enda funktion: att förhindra att klarhet uppnås, att linjerna stakas ut, att avgränsningen blir så fullständig som möjligt, att den nuvarande etappen kan tillryggaläggas. Kort sagt FK försöker förhindra partiets uppbyggande! FK fyller trotskisternas traditionella roll som splittrare av den kommunistiska rörelsen.

Sorti åt höger

Förutsättningen för FK:s existens är alltså avsaknaden av det revolutionära partiet, men också, det bör erkännas, den revolutionära rörelsens tidigare svaghet. En orsak till den trotskistiska riktningens utbredning under KFML:s tid var KFML:s oförmåga att bekämpa denna riktning på något annat sätt än med demagogiska knep. Denna oförmåga var en del av KFML:s allmänna otillräcklighet när det gäller de uppgifter partibygget ställer på en organisation.

Vi i KFML(r) lovar dock att övervinna dessa svagheter och ta upp kampen mot den småborgerliga socialismens alla riktningar och fraktioner på ett grundläggande sätt. Det kommunistiska partiet kan inte skapas och klarhet kan inte uppnås inom vänstern utan att denna uppgift fullgörs. Därigenom blir också framtiden ganska mörk för Förbundet Kommunist och dess likasinnade. Genom vår kamp kommer denna riktning att tvingas bekänna färg och överge sitt pyttipanna-liknande program, där man nu kan finna något för envar, och drivas över i de öppna trotskisternas armar. Basen för deras organisation och politik kommer att reduceras till vad som motsvarar dess klassinnehåll: ett fåtal filosoferande akademiker. Därigenom har också ett steg om än litet tagits mot partibygget och viss klarhet har uppnåtts inom ”vänstern”.

Sekterismens ideolog: Svar till *Klasskampen*

Ur *Kommunist* 4&5

Det visade sig i längden ohållbart för KFML(r) att försöka föra sin ”teoretiska och ideologiska kamp” mot Förbundet KOMMUNIST bara genom att strö in förstuckna gliringar och lögnär här och var i sina publikationer. Man har samlat krafterna till ett första allvarligt försök till polemik. Resultatet är artikeln ”Splittringens ideologer” i *Klasskampen* 5/71, författad av Anders Lundström [se ovan].

Den föregående artikeln i detta nummer av *Kommunist*, där vi i polemik med KFML(r) tar upp främst arbetarpolitiken, facket och därmed sammanhängande teoretiska frågor [se ovan], var klar när *Klasskampen* 5/71 kom ut. Därför, och därför att det är andra frågor som tas upp, bemöter vi här klasskampens artikel separat. Vi kommer kortfattat att peka på kärnpunkterna i denna artikels resonemang, och därmed blottlägga KFML(r)s felaktiga syn på de frågor som där tas upp.

Anders Lundström har valt att ta upp frågor som rör teori, ideologi och organisation. Något försök från KFML(r) att försvara sin *politik* väntar vi alltså fortfarande på. Inom de områden som tas upp visar emellertid klasskampens artikel upp ett tämligen *sammanhängande system av avvikelser*, Och det är just det system av avvikelser, som vi tidigare (i artikeln "De 'principfastas' ständiga vacklan" i *Kommunist* nr 3) tillskrivit KFML(r), som KFML(r) själva nu för första gången presenterar i sammanhängande form och försöker försvara: Förnekandet av distinktionen mellan vetenskap och ideologi, framställandet av varje åsiktskamp som enbart en motsättning mellan Den Socialistiska ideologin och Den Borgerliga Ideologin, leder organisatoriskt till *sektarism*.

Vi sade, att vi skulle peka på kärnpunkterna. För att kunna göra det måste vi borra oss igenom den skräphög av lögner, historieförfalskningar, inplacerande av lösryckta citat i fel sammanhang och i något fall ren citatförfalskning, som kännetecknar Anders Lundströms artikel. Till största delen är nog dessa dåliga försök att "förstärka" argumenten inte medvetna, utan naturliga följder av KFML(r)s teoretiska avvikelser. Så hänger till exempel artikelns fantastiska historieförfalskningar naturligt samman med synen på all åsiktskamp som en motsättning mellan Den Socialistiska och Den Borgerliga Ideologin.

Men när man använder *ren citatförfalskning*, kan det bara vara i *medvetet syfte att fördunkla vad den teoretiska kampen verkligen gäller*. På sid 30 i Klasskampens artikel hittar man sålunda ett häpnadsväckande "citat" från *Kommunist* nr 1: "Vetenskapens förvandling till ideologi och oförmågan att förstå den vetenskapliga socialismens grundläggande begrepp och använda dem i analyser på ett riktigt sätt ligger i botten och är revisionismens *enda* rötter". Slår man upp den angivna sidan i *Kommunist* 1, finner man naturligtvis, att det mystiska tillägget "...och är revisionismens *enda* rötter" är ditskrivet av Anders Lundström själv. Resten av citatet ingår i en utredning om de gemensamma grundläggande teoretiska avvikelserna hos KFML/MLK respektive Kominternpartierna under stalintiden. Att teoretiska avvikelser skulle vara "revisionismens *enda* rötter" har vi naturligtvis aldrig påstått – tvärtom har vi i olika sammanhang visat att det inte förhåller sig så.

Vi påpekar detta därför att sådana debattmetoder bara ger relief åt svagheten i KFML(r)s argument. Vi tänker alltså inte "replikera" genom att t ex "citera" ur *Proletären* att Palme är arbetarklassens störste förkämpe. Tvärtom anser vi, att användandet av citatförfalskningar är ett sätt att *försöka hålla tillbaka den revolutionära rörelsens utveckling*.

Med dessa påpekanden kan vi gå in på kärnfrågorna.

Vetenskap och ideologi

Den teoretiska kärnpunkten i Anders Lundströms artikel är *förnekandet av distinktionen mellan vetenskap och ideologi*. Till yttermera visso utmålades denna distinktion som "en trotskistisk 'distinktion' (sid 27). För Anders Lundström (och KFML(r)) existerar *bara* å ena sidan "en vetenskaplig proletär (eller socialistisk) ideologi" som är "ett helgjutet system av åsikter, en världsåskådning" (sid 28), å andra sidan Den Borgerliga Ideologin, *Varje* åsiktsskillnad, varje åsiktskamp blir sålunda en kamp med denna proletära ideologi i ena ringhörnan och den borgerliga ideologin i den andra. För motsättningar och kamp inom socialismens ram gives ingen plats. Socialismen blir ett färdigt system av åsikter, "en utarbetad världsåskådning" (sid 28), som det bara gäller att försvara mot den borgerliga

ideologins angrepp.

Att det förutom borgerlig ideologi existerar såväl *den marxistiska vetenskapen* som *den socialistiska (proletära) ideologin*, och att dessa båda befinner sig i motsättning, dvs i enhet och kamp, till varandra, kan KFML(r) således inte förstå. De saknar ö h t de allmänna begreppen vetenskap och ideologi, och sålunda smälter allt som har med socialism att göra ihop till en enda stor klump: ”Den vetenskapliga ideologin”.

Faktiskt anklagar oss AL t o m för att vi som ett led i våra utredningar gör denna allmänna distinktion: ”Detta är ett brott mot den materialistiska dialektiken som alltid kräver en konkret analys och som inte erkänner någon vetenskap i allmänhet eller någon ideologi i allmänhet.” (sid 28). Vi kan bara tolka detta som att AL här försöker angripa själva användandet av allmänna vetenskapliga begrepp. I själva verket är det ju i stället *nödvändigt* att ha de *allmänna vetenskapliga begreppen* som redskap vid de konkreta analyserna, för att inte dessa bara skall bli borgerligt ideologiska beskrivningar. AL kan ju t ex försöka analysera det svenska samhället utan att använda det allmänna begreppet klass!

Att AL förnekar distinktionen mellan vetenskap och ideologi beror bl a på att han inte alls fattat vad denna distinktion egentligen gäller. Han har fått för sig att det gäller en motsättning mellan sant och falskt (vetenskapen skulle vara sann, ideologin falsk). Sålunda ställer han ”frågan huruvida en ideologi är vetenskaplig, dvs sann” (sid 26). Och då är ju svaret givet: Den socialistiska (proletära) ideologin kan ju inte vara falsk, alltså föreligger ingen motsättning mellan den socialistiska ideologin och den marxistiska vetenskapen, alltså är distinktionen mellan vetenskap och ideologi en ren chimär.

Det är en alldeles logisk lösning på ett felaktigt ställt problem. Motsättningen mellan vetenskap och ideologi är nämligen inte alls någon motsättning mellan sant och falskt, utan en motsättning mellan *två sidor av den samhälleliga praktiken*, två sidor av tänkandet med olika funktioner. För att visa detta börjar vi med ett citat ur *Kommunist* nr 1, som klarlägger detta så tydligt att AL valt att inte citera det: ”Vetenskapens uppgift är att producera *kunskap* om den objektiva verkligheten, dvs sättet för tänkandet att tillägna sig det konkreta, att reproducera det som något andligt konkret! Ideologins primära uppgift är däremot inte att producera kunskap, utan att ge sammanhang åt en given samhällsklass” föreställningar om sin sociala roll.” (sid 14)

Vetenskapens kännetecken är alltså att den *producerar kunskap* (och med kunskap menar vi naturligtvis objektiv kunskap om verkligheten, inte allehanda föreställningar om denna). Den måste ständigt lösa nya problem, och gamla olösta problem. För att vår kunskap om verkligheten skall kunna utvecklas till ständigt högre nivåer, måste det vetenskapliga arbetet karaktäriseras av en hänsynslös öppenhet: Vi har t ex idag en viss uppfattning om karaktären hos dagens ekonomiska kristendenser, men vi får inte ett ögonblick tveka att omvärdera denna uppfattning om den skulle motsägas vid fördjupade vetenskapliga marxistiska analyser. Om ny kunskap skall kunna produceras, får den marxistiska vetenskapen aldrig stelna till en fast ”världsåskådning”.

Ideologin å andra sidan är just en världsåskådning. Den är den sammanhängande uppfattning om verkligheten som en klass (eller för den delen också individen inom denna klass) har. Det är denna världsåskådning, denna uppstrukturering av föreställningarna om verkligheten, som möjliggör ett någorlunda enhetligt handlande. Tror någon till exempel, att USA är i Vietnam för att försvara fred och demokrati, går han inte då och då och skänker pengar till FNL. Inte heller utsätter han ständigt sitt ställningstagande för USA för kritisk granskning – då skulle ju hans sammanhängande föreställning om verkligheten, hans världsåskådning riskera att störta samman. Vi kan säga att ideologin karaktäriseras av en viss slutenhet, en viss trögrörighet.

En ideologi behöver sålunda inte alls vara falsk. Begreppen sann och falsk är oanvändbara vid distinktionen mellan vetenskap och ideologi, men kan däremot användas vid att konkret

studium av olika ideologier. Där kan man sålunda konstatera, att den borgerliga ideologin består av falska, ofullständiga och ytliga föreställningar om verkligheten. Den socialistiska (proletära) ideologin däremot är fast grundad i den marxistiska vetenskapen, och möjliggjord endast genom denna, och ger därför en riktig grunduppfattning om verkligheten. Vetenskapen och ideologin åtskiljs i stället genom sina olika funktioner.

Det är här viktigt att understryka, att vetenskap och ideologi är två sidor i tänkandet. Här resonerar nämligen AL sant odialektiskt. När vi gör en distinktion mellan också den socialistiska ideologin och den marxistiska vetenskapen, tror han att vi ser en fullständig motsägelse, en ”skarp motsättning” (sid 27). Men eftersom den socialistiska ideologin grundar sig på den marxistiska vetenskapen kan det ju inte vara någon fullständig motsägelse, resonerar han, och ser i stället bara enheten, och bakar ihop alltsamman: till ”den vetenskapliga ideologin”. Han kan inte förstå, att vetenskap och ideologi befinner sig i en motsättning, som rymmer både enhet och kamp.

Marxismen blir ideologi

Varför är det då så viktigt att göra distinktionen mellan vetenskap och ideologi? Därför att utan den förvandlas marxismen till enbart ”ett helgjutet system av åsikter, en världsåskådning”. Ideologins slutenhet kommer att dominera KFML(r)s tänkande. Marxismen blir en uppsättning färdiga åsikter, som KFML(r) kommit i besittning av och som det bara gäller att försvara. Man inser inte uppgiften att ständigt producera ny kunskap, att ständigt lösa de problem klasskampen ställer – ”världsåskådningen” tillhandahåller ju färdiga svar. Vi visar konkreta exempel på detta bl a i föregående artikel i detta nummer, vad gäller KFML(r)s okritiska återknytande till Kominterns ”vänster”-period. Dogmatism var det namn Mao Tse-tung gav denna avvikelse.

Eftersom KFML(r) ändå på något sätt måste befatta sig med dagens konkreta verklighet, ledsagas dogmatismen av sin ständiga följeslagare, empirismen. Denna legitimeras genom KFML(r)s oklara uppfattning om hur vetenskaplig kunskap uppstår. Sådär tror AL att det går till: ”Vad var den vetenskapliga socialismen annat än den materiella verklighetens avspiegling i Marx' medvetande?” (sid 28) Marx ställer sig och tittar på verkligheten, och vips avspeglas den vetenskapliga socialismens i hans huvud: I själva verket är ju den vetenskapliga socialismens beskrivning av verkligheten slutprodukten av en vetenskaplig arbetsprocess, vars speciella karaktär KFML(r) inte kan förstå genom att de inte kan skilja den från ideologin. (För en utförligare behandling av dessa frågor hänvisar vi till *Kommunist* nr 1*).

Eftersom den marxistiska vetenskapen lägger grunden för ett korrekt politiskt handlande, får KFML(r)s felaktiga syn på teorin allvarliga *politiska* konsekvenser, som vi tagit upp i andra sammanhang (bl a i *Kommunist* nr 3 och i föregående artikel i detta nummer).

Vi skall här i stället främst beröra de *organisatoriska* konsekvenserna, eftersom det är dem AL själv tar upp.

Först emellertid ett kort påpekande. AL påstår, att vi skulle tro att teoretiska fel skulle vara *orsaken* till alla andra avvikelser (bl a genom den citatförfalskning vi inledningsvis avslöjade). Det gör vi naturligtvis inte: Vad vi visar är hur teoretiska avvikelser hänger samman med, och ömsesidigt betingas av, avvikelser på andra områden. Orsakerna till avvikelser kräver förstås särskilda, konkreta, analyser, som vi också gjort i olika sammanhang.

Klass och parti

Slutsatsen av KFML(r)s sammanblandning av den socialistiska ideologin och den marxistiska vetenskapen blir naturligtvis, att *varje åsiktskamp* är en kamp mellan den socialistiska och den borgerliga ideologin. Mot detta hävdar vi, eftersom vi också ser motsättningen mellan den

---

* Se [Kommunist nr 1](#)

socialistiska ideologin och den vetenskapliga socialismen, förekomsten av ideologiska motsättningar inom ramen för det socialistiska tänkandet.

För att försvara sina ställningar gör AL här ånyo ett alltigenom odialektiskt krusprång. Han tror, att vi därigenom skulle ”teoretiskt’ rättfärdiga förnekandet av klasskampens existens på det teoretiskt-ideologiska planet” (sid 29). Eftersom vi hävdar att teoretisk-ideologisk kamp inte alltid är klasskamp, måste vi också hävda, att denna kamp *aldrig* är klasskamp. Så resonerar denne ”dialektiker”. I själva verket är naturligtvis den teoretiskt-ideologiska kampen också klasskamp. Förutom motsättningen mellan socialistisk ideologi och marxistisk vetenskap finns nämligen också motsättningen mellan socialismen och den borgerliga ideologin. För att avgöra vilken motsättning det i en viss situation primärt gäller, och därmed finna de rätta metoderna för att lösa den, krävs konkreta analyser. Det vore nämligen fånigt att bemöta Wallenbergs tänkande med samma metoder som Anders Lundströms tänkande.

KFML(r) hävdar således, att även motsättningar inom en kommunistisk organisation *alltid är klasskamp*, alltid är ”en avspeglning av klasskampen i samhället.” (sid 30) Därigenom har man inte teoretiskt förstått vad som skiljer den kommunistiska organisationen (förtruppen) från arbetarklassen. Vetenskap och ideologi står nämligen i ett annat förhållande till varandra i en kommunistisk organisation än i arbetarklassen. Vi skall illustrera det med ett något paradoxalt exempel:

AL påstår att vi ”förfäktar en gammal trotskistisk idé” (sid 30), när vi förnekar att kampen inom en kommunistisk organisation är en direkt avspeglning av klasskampen i samhället. Emellertid är det tvärtom AL, som förfäktar en gammal trotskistisk idé när han hävdar motsatsen. Sålunda skrev Trotskij, som väl måste betraktas som trotskist, 1915: ”Partiets ledning kan förändras under inflytande av massornas stämning. Detta är odiskutabelt. Desto större anledning för oss i våra kalkyler att upphöra att förlita oss på mindre stabila och mindre påtagliga element som ett partis slagord och taktik, och att hänvisa till mer stabila historiska faktorer: till nationens sociala struktur, till klasskrafternas relationer och utvecklingens tendenser.”

Trotskij uppfattade således vid denna tidpunkt partiets linje som en direkt av spegling av klasskampen i samhället. Partiet blev för Trotskij en vindflöjel i klasskampens stormar: Det pekade dit massornas spontana rörelse blåste. Han insåg då inte partiets speciella roll som massornas förtrupp. Trotskij drog också den konsekventa slutsatsen av sin syn på partiets linje som en avspeglning av klasskampen: Den mensjevikiska partiteorin där partiet i stället för att vara arbetarklassens förtrupp blir identiskt med arbetarklassen. Den tanken vågar AL inte tänka fullt ut.

Det är ganska lätt att visa det specifika förhållandet mellan vetenskap och ideologi i en kommunistisk organisation genom att hänvisa till ”Våd bör göras?”. Lenin hävdar där tesen, att socialismen måste tillföras arbetarklassen utifrån, dvs genom det kommunistiska partiets förmedling. Och för att visa detta citerar han Kautsky: ”Som lära har socialismen givetvis sin rot i de nuvarande ekonomiska förhållandena på samma sätt som proletarietets klasskamp, och framgår precis som denna ur kampen mot det armod och elände bland massorna, som kapitalismen skapar. Men socialismen och klasskampen uppstår sida vid sida, inte ur varandra, och under olika förutsättningar.” (*Valda verk* I:1, sid 190-191)

Vi ser här, hur partiet måste behärska den *marxistiska vetenskapen* för att kunna tillföra massorna socialismen. Och klasskampen ställer ständigt nya problem, som partiet vetenskapligt måste lösa för att kunna ge vägledning åt massorna och inte hamna i spontanitetens kölvatten. För att en kommunistisk organisation skall kunna upprätthålla sin roll som förtrupp, krävs sålunda att vetenskapen dominerar över ideologin.

Genom sin propaganda och agitation, genom sina politiska handlingslinjer, för partiet ut en socialistisk ideologi till arbetarklassen. När klassen sluter upp bakom partiet är det inte som

marxistiska vetenskapsmän, utan som hängivna revolutionärer med en socialistisk världsåskådning. I klassen dominerar alltid ideologin över vetenskapen.

Vi har sett felaktigheten i den identitet mellan parti och klass som innefattas i det vilseledande uttrycket att kampen inom partiet är en avspeglning av klasskampen i samhället. Självfallet påverkas partiet ständigt av klasskampen i samhället, men på ett indirekt och förmedlat sätt, inte som dess avspeglning och vindflöjel.

Hur det socialistiska tänkandet utvecklas

Genom att visa vetenskapens speciella roll i den kommunistiska organisationen, kan vi också visa vilka teoretiskt-ideologiska motsättningar det *primärt* (men naturligtvis inte enbart) gäller inom en kommunistisk organisation: Motsättningar mellan den socialistiska ideologin och den marxistiska vetenskapen. För hur skall man annars kunna förklara hur den kommunistiska organisationens teoretiska nivå utvecklas, hur de nya problem klasskampen ställer löses, hur nya handlingslinjer utarbetas och gamla korrigeras? Hur skulle det socialistiska tänkandet alls kunna utvecklas, om man inte erkände förekomsten av motsättningar inom det? ”Det finns inre motsättningar i vart enda ting och därav kommer dess rörelse och utveckling”. (Mao Tsetung: Om motsättningar, *Skrifter i urval* sid 78-79)

När det socialistiska tänkandet utvecklas är det just i kamp mellan den marxistiska vetenskapen och den socialistiska ideologin: En kommunistisk organisation har en bestämd analys av en fråga och har utifrån denna lagt fast en handlingslinje. Nu har någon kamrat gjort en fördjupad analys av erfarenheterna av denna linje, och kommit fram till att organisationens gällande analys och därmed handlingslinjen måste omprövas. Låt oss anta, att denne kamrat har gjort en riktig analys. Är det då på det sättet, att organisationen som helhet omedelbart och motståndslöst accepterar och tillgodogör sig denna analys? Vi vet alla, att det inte förhåller sig så. I stället förs här en kamp mellan den nydanande marxistiska vetenskapen och den socialistiska ideologin, organisationens ”världsbild”.

Men förnekar då KFML(r) verkligen *varje* möjlighet till kamp och motsättningar inom det socialistiska tänkandets ram? Ser de *varje* åsiktskamp, också inom en kommunistisk organisation, som enbart en motsättning mellan ”den vetenskapliga socialistiska ideologin” och borgerlig ideologi? Ja, det står helt klart i ALs artikel: ”För marxisten innebär däremot frånvaron av vetenskap ingenting annat än frånvaron av vetenskaplig *socialism* och därigenom en eftergift för det borgerliga tänkandet.” (sid 32, ALs kursiv) När det gäller åsiktskillnader inom den kommunistiska rörelsen ser AL reflexmässigt *alltid* den ena sidan som revisionistisk eller opportunistisk: ”Hur förklarar marxismen de ideologiska skiljaktigheter som alltid uppstår inom arbetarrörelsen? Marxismen är främmande för all metafysik i denna lik som i andra frågor. Den kräver en konkret analys av varje särskild opportunistisk eller revisionistisk strömning eller riktning inom klassen eller partiet.” (sid 30)

Historieförfalskning

Vi har sett, hur KFML(r) därigenom *saknar förståelse för hur det socialistiska tänkandet utvecklas*. Mot socialismen står ju bara den borgerliga ideologin. Därigenom kan KFML(r) inte ens förklara sin egen historia.

För några år sedan gick Anders Lundström på universitetet och hävdade Clartés linje om att samla studenterna i bredast möjliga fackliga enhetsfront mot UKAS, och han förfasade sig vid tanken på att studenternas kamp skulle föras i ett revolutionärt perspektiv. Nu har Clarté(ml), och därmed Anders Lundström, fullständigt omprövat linjen i studentarbetet. Anders Lundström idag måste då i konsekvens därmed hävda, att Anders Lundström för några år sedan stod för en borgerlig linje i studentarbetet. Han måste också hävda, att Clarté för några år sedan var en huvudsakligen borgerlig organisation (dess primära uppgift var ju just studentarbetet). Men han hävdar ju i själva verket tvärtom, att Clarté för några år sedan var en revolutionär organisation (sid 26). Kvar blir bara ett stort frågetecken, och ett konstaterande,

att KFML (r) /Clarté (ml) saknar de teoretiska instrumenten att analysera ens sin egen historia, att se hur det socialistiska tänkandet utvecklas.

De fantastiska förfalskningarna av den svenska revolutionära rörelsens historia i inledningen till ALs artikel (sid 26) är ö h t ett ”strålande” bevis på den oförmåga till historisk analys som följer med missuppfattningen att all åsiktskamp inom den kommunistiska rörelsen är en kamp mellan socialismen och den borgerliga ideologin: Sedan mitten av 60-talet växer två riktningar parallella och rätlinjigt. Den ”revolutionära” (socialistiska) från KFML/Clarté över i KFML(r)/Clarté (ml). De ”chrustjovrevisionistiska, socialdemokratiska eller trotskistiska” (borgerliga) växer från VPK/VUF direkt över i RMF, Zenitgruppen och Förbundet KOMMUNIST. Hur huvuddelen av det gamla KFML vidareutvecklades till dagens KFML(s) kan AL inte förklara på annat sätt än genom att de 1970 plötsligt hoppade av från den socialistiska grenen och gjorde ett ”återtåg till revisionismen”.

Med samma förklaringsmodell kunde vi naturligtvis roa oss med att ”bevisa” att KFML(r) är chrustjovrevisionistiskt och trotskistiskt: KFML uppstod ju ur det chrustjovrevisionistiska SKP utan någon ordentlig uppgörelse (för Nisse Holmbergs ”Vart går SKP?” är väl inte en sådan, Anders?). Och den trotskistiska Bolsjevikgruppen, som numera till stor del ingår i RMF, var en utbrytning ur Clarté. Men det är ju ett meningslöst sätt att skriva historia.

I andra sammanhang har KFML(r) kritiserat allvarliga felaktigheter hos KFML också före 1970 (synen på huvudmotsättningen, studentpolitiken osv osv). Det passar ju inte alls in i bilden av ett kontinuerligt ”försvarande av socialismen”, blott avbrutet av några avhoppare (dvs största delen av KFML) som tågar tillbaka till borgerskapet i olika omgångar. Kvar blir återigen ett stort frågetecken. Utan en riktig syn på hur det socialistiska tänkandet utvecklas kommer KFML(r) aldrig att kunna förstå, hur det ur KFML kunde uppstå KFML(s). KFML(r) kan inte heller förstå, hur deras egen linje idag utvecklats i *brytning* med viktiga element hos KFML, och de kan inte heller inse att det återstår viktiga element att bryta med.

Sekterismens 'försvar'

KFML(r)s tes att varje åsiktsskillnad inom en kommunistisk organisation är en motsättning mellan socialismen och den borgerliga ideologin lägger naturligtvis en bromskloss på KFML(r)s möjligheter att utveckla sin teori och politik. Ifrågasätter någon inom KFML(r) den fastslagna linjen i en fråga, måste någondera parten stå för den borgerliga ideologin. Det naturliga blir självklart att slå vakt om den etablerade linjen och misstänka den nya linjen för att vara borgerlig. Därigenom kommer de två linjerna aldrig att mätas i verklig teoretisk kamp: ”...vi är inte beredda att diskutera den frågan med småborgare”. (sid 34) Försöken att vidareutveckla KFML(r)s teori kastas på skräpögen utan närmare påseende. Ideologins slutenhet och konservatism sitter i högsätet.

En följd av detta blir naturligtvis också att initiativ från basen i organisationen förkvävs. De borgerliga idéerna uppbärs nämligen av ”främmande element – 'agenter' (sid 31). Och vem vill ta risken att stämplas som borgerlig agent? Visserligen borgerlig agent i ”objektiv” mening, säger AL och tar avstånd från KFML(s)s direkta konspirationsteori, när denna tar sig uttryck i att KFML(r)arna anklagas för att vara CIA-agenter (sid 31). Men den skenheligheten försvinner, och den direkta konspirationsteorin plockas fram, när KFML(r) inte är angripna utan angripare: Se t ex (r)s inledning till Stalins ”Kampen mot fascismen? trotskistiska agenter...” där trotskisterna på 30-talet påstås ha samarbetat med Hitlers Gestapo.

Marxismen blir ett färdigt system av åsikter, som ledningen för KFML(r) är satt att försvara. Organisationens förmåga att utveckla sin teori och lösa de problem klasskampen ställer hämmas därigenom kraftigt. Förutsättningen för att en sådan, enbart ideologiskt sammanhållen organisation skall hålla samman, är att åsiktskampen förkvävs. Uppstår åsiktsskillnader, börjar genast ett frenetiskt sökande efter borgerliga agenter, och ett

avskiljande utan verklig teoretisk kamp.

Just det förhållandet, att erkännandet av åsiktskamp inom ramen för det socialistiska tänkandet är *den enda förutsättningen för verklig teoretisk kamp* inom den kommunistiska rörelsen, har AL på sedvanligt odialektiskt vis inte fattat. Hävdar vi, att det finns åsiktsskillnader inom socialismens ram, påstår AL att vi därför måste hävda någon sorts ”enavänstern-linje”: ”Hela deras tidning är inget annat än ett enda 'förslag' till den revolutionära rörelsen: 'Låt oss upphöra att bekämpa varandra och kalla varandra för borgaragenter och i stället sluta oss samman i en organisation, eller åtminstone upprätta organisatoriska förbindelser, för att lugnt diskutera igenom frågorna och se vem som har rätt.’” (sid 33)

Den åsikt AL tillskriver oss, och som han t o m bedrägligt satt inom citationstecken, skulle vi självklart aldrig drömma om att framföra. Han kan t ex gå till *Kommunist* nr 1 eller 3 för att få belägg för hur vi i stället framhåller, att det tvärtom är KFML(r)s ståndpunkt som leder till en *likvidering av den skoningslösa teoretiska kampen inom den kommunistiska rörelsen*. För man tar ju inte gärna upp en allvarlig teoretisk kamp med en person som samarbetar med Gestapo, med en borgaragent. Att han samarbetar med Gestapo, att han är en borgaragent, är ju bevis nog. Den motsättningen löses med andra metoder.

Vårt erkännande av åsiktskamp inom socialismens ram är alltså just en nödvändig förutsättning för skoningslös teoretisk kamp inom den kommunistiska rörelsen. Likaledes vore det oss fjärran att föreslå någon sammanslagning av den revolutionära rörelsen i en organisation. Det socialistiska tänkandets utvecklingsprocess är nämligen inte någon ”lugn diskussion”, utan sker i ständig dialektik med klasskampen i samhället. De olika revolutionära organisationernas olika politiska linjer måste alla ständigt prövas i klasskampen, erfarenheterna av detta måste ständigt utnyttjas för att berika resp organisations teoretiska uppfattningar och öka dess förmåga att lösa klasskampens problem och samtidigt måste de olika organisationerna sinsemellan föra en skoningslös teoretisk kamp, En kommunistisk organisation är i grunden ingen diskussionsklubb, utan en organisation som för politik, och vi betackar oss verkligen för den politiskt lamslagna diskussionsklubb som skulle bli resultatet av en principlös sammanslagning av organisationer med olika politiska linjer.

Av samma skäl förespråkar vi naturligtvis inte friktionsfrihet, vilket AL försöker påskina, trots att han själv tvingas erkänna att han saknar belägg för annat än motsatsen. Som vi visat i *Kommunist* nr 3, är fraktionsverksamhet ett symptom på oförmågan att lösa motsättningar inom en kommunistisk organisation.

Vi har sett hur KFML(r)s uppfattning av socialismen som ett färdigt system av åsikter, som endast hotas av den borgerliga ideologin, leder till *sektarism*. Socialismen förvaltas och försvaras av KFML(r) (eller åtminstone dess ledning) med satellitorganisationer, medan alla andra ”revolutionära” organisationer i själva verket är borgerliga, består av borgaragenter som med ständigt lömskare metoder försöker angripa KFML(r)s socialism. Den skoningslösa teoretiska kampen inom den revolutionära rörelsen likvideras. För KFML(r) återstår bara att ta ”säkra kliv mot partibygget”. Frank Baudes ord, ”de som står mellan KFML(r) och socialdemokratin är arbetarklassens värsta fiender”, förvandlas till marxismen-leninismens högsta sanning. En vacker såpbubbla, som kan hålla så länge KFML(r) håller sig på vederbörligt avstånd från verkligheten.

Att förhindra partibygandet

Vi har nu berört kärnpunkterna i ALs resonemang. Vi har visat, att han för det mesta förvrängt våra ståndpunkter för att kunna bemöta dem, Men det är inga ointressanta förvrängningar: I hans oförmåga att fatta våra ståndpunkter och i sina bemötanden har han blottlagt KFML(r)s avvikelser i de frågor han tagit upp. Eftersom AL i så hög grad förvränger våra ståndpunkter, har vi i vår polemik till stor del åter fått utveckla dem, och belysa dem

klarare. Läsaren kan därför komplettera resonemangen genom att gå tillbaka till *Kommunist* nr 1 och 3.

Vi vill bara avslutningsvis påpeka en sista belysande förvrängning, som faller litet utanför ämnet för polemiken. AL påstår, att vår kritik av Kominternpartierna under stalintiden är inget annat än försök att smutskasta proletariats diktatur och förneka dess nödvändighet” (sid 34). Vår inställning, att med hjälp av den marxistiska vetenskapen kritiskt värdera de historiska erfarenheterna av proletariats diktatur, skulle alltså vara ett försök att förneka nödvändigheten av proletariats diktatur: KFML (r) kan med samma argumentation beskylla också KKP för att förneka nödvändigheten av proletariats diktatur. KKP delar nämligen vår inställning, att den världskommunistiska rörelsens historiska erfarenheter är något man måste kritiskt studera och tillgodogöra sig, och inte något som man hållningslöst och okritiskt faller på knä för att tillbedja.

AL slutar sin artikel med att anklaga oss för att försöka ”förhindra att objektiva kriterier läggs till grund för en bedömning av varje politisk riktning”, och att vi sålunda ”försöker förhindra partiets uppbyggande”. (sid 34) Var och en, som noggrant analyserat hur KFML(r) i sin ”teoretiskt-ideologiska kamp” även i dess bästa stunder (och ALs artikel är otvivelaktigt en sådan) arbetar med ständiga förvrängningar och oklarheter, kan lätt svara på frågan vem som hindrar att objektiva kriterier läggs till grund för en bedömning av varje politisk riktning, vem som verkar hindrande för partiets uppbyggande:

Är det den som, liksom vi, utifrån ett erkännande av förekomsten av åsiktskamp inom det socialistiska tänkandets ram, lägger grunden för en skoningslös teoretisk-ideologisk kamp inom den revolutionära rörelsen? Eller är det inte snarare den som, liksom KFML(r), tror sig ensamt besitta socialismen och i sina försök att utmåla alla motståndare som borgaragenter, tvingas arbeta med ständiga förvrängningar och fördunklingar; den som försöker likvidera den teoretiskt-ideologiska kampen inom den revolutionära rörelsen?

Vart går KFMLr?

Ur *Kommunist* nr 15 (1974)

De 'principfastas' fortsatta vacklan

Brytningen med högeropportunisten i KFML skedde hösten 1970. KFMLr fann snart den väsentliga rågången i hela striden: att *huvudmotsättningen i de imperialistiska länderna* går mellan arbetarklass och borgarklass (KK 1/71 s 2). Denna strategiska princip innebär att arbetarklassen är den enda konsekvent revolutionära klassen i dessa länder. Den visar huvudrågången i samhället. Och hållningen (dvs i handling) till den drar upp *huvudrågången inom vänstern*.

Sedan gällde det att föra hem insikten om denna strategiska princip: att arbetarklassen måste ha den ledande rollen i både maktövertagandet och den följande övergången till socialismen, varefter dess historiska gärning närmar sig sitt slut jämsides med upphävandet av samhällenas historiska söndring i klasser. Men hur skulle man som kommunister handla för att göra proletariats dugligt att gripa och bruka statsmakten, göra det myndigt, avskilja det från andra klassers inflytande (dvs göra det till en klass-för-sig), men likväl utnyttja stöd som kan uppbringas? Sådan är den strategiska huvuduppgiften.

För kommunisterna gällde det därvid att utforma (rangordning efter vikt):

- hållningen till arbetarklassen,
- hållningen till andra klasser och till den övriga vänstern,
- hållningen inom den kommunistiska organisationen.

Grovt sagt var FK:s första svar sekteristiskt vad gäller hållningen till arbetarklassen och

opportunistiskt i de två andra sakerna. Detsamma gäller RMF, och de står kvar där ännu och tydligen för alltid. KFMLr utformade en tredubbel sekterism, en sekteristisk *generallinje*. Denna gick bra att upprätta och upprätthålla pga KFMLr:s organisatoriska styrka inom vänstern och pga att ingen annan organisation stod fri från opportunism.

Men det som gick an i förhållande till vänstern och även inom organisationen, det blev i längden besvärande i förhållande till de förtryckta folkens kamp. Och det blev ett direkt helvete i *förhållandet till arbetarklassen*. Nog gick det att upprätta stolta driftsceller med egna standarder och allting, och även att rekrytera ytterligare en del bland de klassmedvetna jobbarna. Detta gjorde till en början KFMLr bättre än någon annan organisation. Men om man jämför med de breda sympatier, den mobilisering kring olika krav, den lilla men breda höjning av medvetandet och kampberedskapen över hela linjen på arbetsplatsen, som FK:s mindre omskrutna arbetsplatsceller uppnått på en del håll – då börjar man fråga sig vems politik det är som mest *präglas av den strategiska uppgiften* att få arbetarklassen att myndigförklara sig själv *som klass* och därmed avskilja sig från andra klassers inflytande.

Detta har varit kärnpunkten i FK:s ständiga anklagelser mot KFMLr att både taktiskt *och* (i praktiken) strategiskt sätta rekryteringen till den egna organisationen före hela klassens utveckling. Själva har vi *undervärderat* vikten av att bygga upp den kommunistiska organisationen och dess celler såsom en del av denna nya arbetarrörelse. Men när vi nu kan dra våra *slutsatser av detta misstag* vi gjort, så tvingas KFMLr bokföra resultatet av sitt: cellerna har haft för dåliga rötter i den jord de stått på. De är sårbara. Flaggskuppen Volvo och Eriksberg har haft svår avtappning. Men då en FK:are i mars 1974 avskedades på Skoghall begärde arbetskamraterna att han skulle återanställas. Och han blev återanställd. Idag är skillnaden kanske inte så stor. Men redan vid avskedandena på Electrolux i Motala i början på 1973 hade FK:arna långt större stöd bland arbetskamraterna (solidaritetsstrejk) än vad errarna hade på Arendalsvarvet. Och med sekterismen hade errarna bevarat sin sårbarhet, medan vi hade minskat vår.

Då huvudrågången mellan arbetarklassen och borgarklassen stakades ut efter brytningen med högeropportunisten, var därmed den ovan angivna strategiska uppgiften ställd. Men den stod alltså *inte klart*.

Och det är där den nuvarande striden i KFMLr kommer in. Striden blottlägger KFMLr:s osäkerhet. I det läsvärda förordet till Mao: *Om den inre partikampen* (Lilla klassikerserien 5, s 5, Proletärkultur, 1974) skriver Frank Baude att ”det strategiska huvudmålet för KFML(r) är att vinna under sitt inflytande majoriteten av arbetarklassen”. Men både KFMLr:s CK och SKUml:s centralstyrelse påpekar inte bara att ”Stalin säger att partiet inte får vara *'endast en förtrupp'* till klassen. Det måste också vara *'en del av klassen'*” (Centralstyrelsens resolution 23-24.2.74 s III), utan även att ”i själva verket är den socialistiska revolutionen en massornas revolution och inte en partiets revolution” (5 II). (Jfr CK:s resolution s 2 sp 2.)

Frågan är därmed rest om *förhållandet mellan parti och klass* såsom en delfråga av hela frågan om den strategiska uppgiften.

Från småborgarfrågan till kärnfrågan, proletarisera förbundet och dess politik!

Hållningen till andra klasser och till den övriga vänstern. Den nuvarande striden i KFMLr började med den sida i KFMLr:s sekteristiska generallinje som i dagens läge varit minst skadlig: hållningen till andra klasser och till den övriga vänstern. Det är denna sida av KFMLr:s sekterism som trotskisterna lägger störst vikt vid. Men frågan är tvärtom om inte de sekteristiska inslagen i KFMLr:s hårdnackade avgränsning mot opportunisten uppvägs av vikten av denna avgränsning.

Men då den riktiga ståndpunkten att arbetarklassen är den enda konsekvent revolutionära

klassen av Örjan Nyström omvandlas till att ”proletariatet ensamt är förmöget till en progressiv kamp” (Förord till Lenin: Om den revolutionära taktikens grunder LKS3, s 16 Proletärkultur 1973), då går det definitivt för långt.

Sekterismen från CK-cirkuläret ”Ned med den principiösa enhetens politik! Leve den självständiga arbetarrörelsens självständighet!” (KK 3/72) visar sig ha burit t o m på Lassalles tes om den enda reaktionära massan.*

Hållningen inom den kommunistiska organisationen. Värre då med hållningen inom den kommunistiska organisationen, den ”inre sekterismen” (CK:s resolution 15-17.2.74, s 2). Förutom i ”de skoningslösa slagens metod” (sid 3 sp 1) och ”hjärnornas mörkläggning” (sid 3 sp 1), så yttrar sig denna ”inre sekterism” i en långgrandig och spetsfundig boksynthet som t o m överglänsar vad FK lyckades åstadkomma i förbundets ungdom.

Nog måste många fråga sig om det inte är något sjukt med en organisation som har så svårt att lösa motsättningar.

Hållningen till arbetarklassen. Men inte heller den ”inre sekterismen” kan nu längre vara huvudmålet för vår kritik av KFMLr. (Den var det 1971, i *Kommunist* 3 och 6/7.) Ty vi kan inte som RMF söka *huvudrågången inom vänstern* i någon av dessa frågor. Det gjorde vi då vi var en organisation av intellektuella. Huvudrågången inom vänstern *måste bestämmas av huvudrågången i samhället* (arbetarklass/borgarklass). Och det är därför vi i bedömningen av den nuvarande striden i KFMLr tar fast på helt andra saker än någon annan bedömare. *Kärnfrågan är förbundets förhållande till arbetarklassen*, att proletarisera förbundet och dess politik.

Vad innebär det att arbetarklassen griper ledningen?

KFMLr:s CK ställer parollerna ”Kamp mot sekterism och subjektivism – var på vakt mot högeropportunistiska misstag” och ”Proletarisera förbundet på alla nivåer”. SKUml:s centralstyrelse ställer parollerna ”Kamp mot sekterismen – var på vakt mot högermisstag” och ”Unga arbetare! Grip ledningen i den politiska diskussionen! Tillkämpa er ledningen över hela SKUml:s verksamhet!” Därmed har striden nått fram till den fråga som trotskisterna inte begripit och framför allt inte drar några praktiska slutsatser av: proletarisera organisationen, arbetarklassen måste gripa ledningen, proletarisera politiken!

Om arbetarklassen är den enda konsekvent revolutionära klassen, så måste den organisatoriskt och politiskt spela huvudrollen i partiet, i partibygget, i maktövertagandet, i övergången till socialismen. *Men vad innebär detta?*

Vi kan börja begripa detta genom att studera *den kinesiska revolutionens utveckling*. Till en början spelade arbetarklassen med nödvändighet med en liten roll. Men kulturrevolutionen och de nuvarande händelserna visar vad som börjat hända på ett par årtionden. Arbetarklassen har vuxit i storlek och självmedvetande. Den börjar framträda som en politisk maktfaktor i Kina. Ett nytt arbetaravantgarde har framträtt. I kommunistpartiet stärks därigenom den *proletära vänstern*, med Shanghai som huvudort. Med orden ”vi vill vara hamnens herrar, inte slavar under tonnaget” angav hamnarbetarna i Shanghai tonen i sin egen myndigförklaring, som kommer en dag. Förvisso kan man inte på nationell nivå säga annat än att det råder partiförmyndarskap i Kina. Men det väsentliga är *rörelseriktningen*: framväxten av en ny arbetarrörelse i växelverkan med den proletära vänstern i kommunistpartiet. Det är detta som trotskisterna med sina hatkampanjer aldrig lyckas uppfatta något av. För dem är kommunistpartiet bara en ensartad apparat som förtrycker arbetarklassen.

Genom denna förändring får småningom både partivänstern och förhållandet mellan parti och arbetarklass en annan karaktär. Partivänstern har byggt sitt förhållande till de arbetande massorna i stad och på land på den masslinje som formulerats av Mao: från massorna till

* Cirkuläret ingår i samlingen [KFML\(r\):s första år](#) (på marxistarkivet)

massorna. Partiet ska *lyssna* till massornas röst. En bättre masslinje än Maos kan inte formuleras för en revolution där partiet med nödvändighet är arbetarklassens ställföreträdare. Men nu börjar partivänstern få mer omfattande omedelbara rötter i en växande arbetarklass. Den börjar få en *materiell grund*, den blir kort sagt en *proletär vänster* med allt vad detta betyder för dess politiska styrka och klarsynthet. Likaså omformas därvid masslinjen, förhållandet mellan parti och klass, till en *proletär masslinje*, som inte är organisatorisk eller moralisk, utan bygger på att arbetarklassen har en politisk *styrka* att sätta upp. En sådan proletär partivänster är bättre rustad att driva revolutionen vidare och föra kampen mot högern. Ty den är en del av en arbetarklass som börjar kunna sätta makt bakom orden. Denna kamp är innebörden i arbetarklassens ledande roll i partiet.

Den dialektiska motsättningen mellan parti och klass består ända tills samhällets på arbetets delning grundade söndring i klasser upphävts. Då behövs inte längre någon förtrupp. Vägen dit går över att arbetarklassen *direkt* griper ledningen över allt mer: produktionen, skolorna, hela förvaltningen... Men detta kräver självfallet organisering. Alla på en gång kan inte verkställa besluten. Arbetarnas makt kräver *arbetarnas organisering* genom val av förtroendemän, delegater (råd) i produktionen, men även i bostadsområden osv. Då arbetarklassens politiska utveckling gått mycket längre än i Kina idag, kan dessa arbetarmaktsorgan sammanslutas inte bara lokalt utan även nationellt. Då är det läge för att häva partiparti-förmynderskapet – men tro inte att det blir en resa utan kamp!

Det är den proletära vänsterns uppgift att driva på denna utveckling i riktning mot arbetarklassens politiska myndighet. Men vägen dit är lång, och att som trotskisterna och råds-socialisterna fördöma Kina därför att det idag inte råder omedelbar arbetarmakt är historisk *idealism*, förnekande av de *historisk-materiella* betingelserna. Det väsentliga som de inte förmår se är *rörelseriktningen* vad gäller arbetarklassens kamp för sin ledande roll, växelverkan mellan arbetarrörelsen och den proletära partivänstern. Detta är den *kinesiska revolutionens "proletarisering"*. Vi kan skönja hela den proletära revolutionen från början till slut, dess långa process även efter maktövertagandet.

Sin kraft visar denna utveckling i Kina först ett par årtionden *efter* maktövertagandet 1949. I de imperialistiska länderna kommer mycket av arbetarklassens politiska utveckling att ligga *före* maktövertagandet, och *måste* göra det, om ett maktövertagande ska vara möjligt. Dess möjligheter begränsas förvisso av att borgarklassen i detta samhälle i motsats till Kina har makten på alla plan. Därför kan den *konkreta kamp*, som arbetarklassens politiska utveckling *bärs fram genom*, inte någonstans gälla arbetarmakt innan maktövertagandet står för dörren. Vi ska i avsnittet "Proletarisera strategin och taktiken!" återkomma till medlen för arbetarklassens politiska utveckling.

Låt oss via ett citat ur KFMLr:s CK:s resolution (s 2 sp 2) närma oss hur man griper sig an denna den strategiska uppgiften.

"*Plakatpolitikern*' tror att arbetarklassen kan vinnas för socialismen om man bara tillräckligt länge och tillräckligt ihärdigt 'för ut' kommunismens allmänna sanningar till arbetarna. Han ger sig inte tid att lyssna till stämningar, anknyta till arbetarnas egna erfarenheter och utgå från dessa. För honom vet partiet allt och behöver inget lära, medan klassen är en okunnig och efterbliven mottagare av propaganda. Han förstår inte att det kommunistiska partiet inte bara måste vara en förtrupp för utan också *en del av* klassen. Han har inte heller till fullo förstått marxismens tes om att den socialistiska revolutionen är de proletära massornas revolution, utan ersatt denna med 'hjälteteorin', enligt vilken allt betydelsefullt arbete utförs av en liten sammansvetsad skara 'revolutionärer' med massorna som passiva åskådare."

Här kör man äntligen fram den maoistiska masslinjen. Det är ett framsteg. Men en *proletär masslinje* bara skymtar svagt ("de proletära massornas revolution – revolutionens proletari-

sering”). Vem ska vara revolutionens kärntrupp, om inte arbetarklassen står organiserad och politiskt stark som klass? Och arbetarklassen som klass kan organisera sig bara på ett sätt, nämligen där den finns, dvs på fabrikena, i bostadsområdena, osv. Det är den *klassorganisering* som maktövertagandet den efterföljande socialistiska revolutionen kräver som ryggrad. Hur skall hela den proletära revolutionen kunna bli ”de proletära massornas revolution”, om inte kommunisterna, revolutionens samlade förtrupp, har några begrepp om ”*revolutionens proletarisering*”! Erfarenheterna från arbetarkampen i Chile under Allende visar mördande klart vad som händer om vänstern inte begriper att *driva på och politisera arbetarnas klassorganisering*, dvs om det inte finns kommunister med en proletär masslinje.

Vi sade förut att den *strategiska uppgiften* består i att ”göra proletariatet dugligt att gripa och bruka statsmakten, göra det myndigt, avskilja det från andra klassers inflytande (dvs göra det till en klass för sig), men likväl utnyttja stöd som kan uppbringas”. Nu kan vi bättre begripa vad detta innebär. Och vi kan klarare begripa att *hela den proletära revolutionens långa perspektiv måste genomsyra politiken från början till slut*, ända från idag. Mer om den saken i avsnittet ”Proletarisera strategin och taktiken!”.

Ty vad är *strategin*, som kommunisterna har? Hans Nyström skriver i KK:s extranummer (mars 1974): ”Stalins 'etapper' är alltså inte några etapper i den kommunistiska rörelsens utveckling, utan olika historiska etapper i samhällsutvecklingen, var och en utmärkt av en bestämd gruppering av klasskrafterna.” (s 38-39)

Och SKUml:s centralstyrelse skriver (resolution från 23-24.2.74, s VI):

”STRATEGIN bygger på en objektiv analys av betingelserna för klasskampen under en hel epok (t ex imperialismens epok). Den grundar sig på de stora dragen i världsläget (t ex världens uppdelning i förtryckande, förtryckta och socialistiska länder), på det egna landets internationella ställning, på dess ekonomiska nivå och dess olika klassers strävande och roll i klasskampen. Utifrån dessa fakta fastslår strategin huvudlinjerna i partiets politik under hela den ifrågavarande epoken: de övergripande målen för partiets kamp, vilken klass som är revolutionens *huvudkraft*, vilka *reserver* denna har inom och utom landet samt vilka klasser som måste *neutraliseras*, *isoleras* och *besestras* under kampens gång. Strategin förblir i allmänhet oförändrad fram till revolutionen. I Sverige utgör t ex proletariatet revolutionens huvudkraft. Därför blir det en *strategisk uppgift* för det kommunistiska partiet att vinna arbetarklassens majoritet för socialismen inberäknad ungdomen och kvinnorna.”

Avgränsningen av taktiken gentemot strategin håller vi med om. Men ni insnävar på ett felaktigt sätt strategins område. *Strategin måste gälla hela övergången från kapitalism till socialism*, från ett produktionssätt till ett annat, dvs *hela den proletära revolutionens process* så långt vi nu kan förutsäga hur denna *måste* (objektiv analys!) se ut. Det är denna process som den objektiva analysen måste omfatta – ”proletarisera” strategin! Det handlar om proletariatets historiska negation av kapitalismen. Vi har ovan angett några av de viktigaste elementen därvid. (Mer utförligt i Grundsatsernas kapitel om övergången till socialismen och i boken ”Kina – klasskampen går vidare” som FK ger ut i dagarna.)

Proletarisera strategin och taktiken!

Inom KFMLr diskuteras nu *dels* strategi och taktik och *dels* proletariseringen. Men genom att granska vad det innebär att arbetarklassen tar ledningen, så har vi funnit att även diskussionen om strategi och taktik måste ”proletariseras”.

Förut såg KFMLr enbart en enhet i den dialektiska motsättningen mellan strategin och taktik, eller att ”taktiken' blir synonymt med strategin” (Frank Baude i det nämnda förordet till LKS5, s II). Det var enkelt, raka rör. Nu blir det svårare, ty man ska ta itu med *motsättningen*.

SKUml:s centralstyrelse skriver ”SKU (ml) har definitivt behandlat frågan om dagskraven

styvmoderligt och detta måste fortsättningsvis bekämpas och förbättras.” (resolution 23-24.2.74, s II) och citerar Stalin: ”Socialdemokratin kan avslöjas och reduceras till en betydelselös minoritet inom arbetarklassen endast under loppet av den dagliga kampen för arbetarklassens konkreta behov.” (5 II). Ifall ”det strategiska huvudmålet för KFML(r) är att vinna under sitt inflytande majoriteten av arbetarklassen” (Frank Baude, förordet, s III), så är det där Stalin-citatet i alla fall ett framsteg.

Men det räcker inte med att vinna arbetarmassorna från *stöd* åt socialdemokratin till *stöd* åt kommunismen. Den strategiska huvuduppgiften är som vi sett större än så.

Men hur skall den strategiska målsättningen att göra arbetarklassen till en ”klass-för-sig” gripa in i ”den dagliga kampen för arbetarklassens konkreta behov”? Där är nöten. Var finns den dialektiska *enheten* mellan strategi och taktik? Vi studerade ovan masslinjens utveckling till en *proletär masslinje* i Kina. Hur ser en proletär masslinje ut i Sverige idag? FK:s historia de senaste två åren är historien om kampen för en sådan. Vi har i alla fall börjat.

Varför ställer FK parollerna ”Leve den självständiga arbetarkampen”; varför använder vi begreppet arbetarmakt; varför säger vi inte att vi ska ”vinna arbetarklassen för förbundets linje, för kommunismen” utan formulerar den strategiska huvuduppgiften som följande tre sidor: ”Utveckla arbetarklassens självständiga organisering och kamp”. ”Lägg den ideologiska grunden för arbetarenheten och bekämpa splittringens materiella förutsättningar i produktionen och reproduktionen” och ”Utveckla och organisera ett kommunistiskt, avantgarde med fasta rötter i arbetarklassens kamp”; varför lägger vi så stor vikt vid kampen mot meritvärderingen och mot den kapitalistiska arbetsvärderingen trots att vi vet att åtminstone arbetsvärderingen aldrig kan avskaffas under kapitalismen; varför förespråkar vi i vissa lägen kollektiva arbetsformer; varför lägger vi så stor vikt vid kampen mot splittringen i arbetarklassen och för arbetarsolidariteten; varför drar vi öht så mycket fram frågor om arbetets kapitalistiska organisering; och varför betonar vi öht så starkt arbetarnas egen organisering, kamp och rörelse?

Vi betonar arbetarsjälvständigheten trots att vi är synnerligen väl medvetna om vilken roll kommunisterna och uppbygget av den kommunistiska organisationen *måste* spela *även* i uppbygget av arbetarsjälvständigheten. I Sverige idag är dessutom rörelsen bland arbetarna fortfarande liten och framför allt politiskt outvecklad. Och dess förhållandevis mer avancerade politiska uttryck som Arbetarkonferensen i Stockholm februari 1974 vore otänkbara utan FK som samlande kraft.

FK är ute efter att i ”den dagliga kampen för arbetarklassens konkreta behov” få tag i de sidor som mest befördrar den strategiska uppgiften, de sidor som s a s innehåller *fröna till denna nya arbetarrörelse*. Genom att studera vår praktik på arbetsplatserna kan man få bekräftat att detta under inga omständigheter innebär att vi kan nonchalera alla de vanliga frågorna, som gäller ”lön, pris och profit” eller att vi har några illusioner om att i kampen mot t ex den kapitalistiska arbetsvärderingen kunna nå snabba eller stora segrar. Den kampen handlar ju i själva verket om *en del av de kapitalistiska produktionsförhållandena*, närmare bestämt en del av produktionens omedelbara organisering. Begränsningarna för en sådan kamps möjligheter är lätt att inse. Det är ju objektivt sett *kapitalismen* som beskjuts.

Men varje framgång i dessa frågor som gäller produktionsförhållandena innebär att *arbetarklassens ekonomiska positioner* (dvs positioner i produktionen) stärks, t ex genom att splittringen minskar, arbetarna kämpar utifrån *samma villkor*. Viktigt är också att arbetarklassen på detta sätt *stärks ideologiskt* genom de lärdomar den får genom kampens inriktning på maktfrågorna, dvs en sida av de kapitalistiska produktionsförhållandena. Kampen ”politiserar” lättare.

Ty *för det första* befasts insikten om *oförsonligheten* i klassmotsättningarna arbete/kapital starkare, då kampen gäller kapitalets omedelbara makt över arbetet i produktionens

omedelbara organisering, än då den bara gäller lörens storlek. Det är detta vi menar då vi talar om det *revolutionära elementet i den ekonomiska klasskampen*.

Och för det andra befordras den politiska kampen i sträng mening (dvs kamp som riktar sig mot staten), framför allt därför att staten griper in mer vad gäller produktionsförhållandena. Kampen kan peka hän mot staten såsom de kapitalistiska produktionsförhållandenas knutpunkt. Men liksom den ekonomiska klasskampen kan den politiska vara både reformistisk eller revolutionär. (Men KFMLr har en tendens att sätta likhetstecken mellan ekonomisk och reformistisk kamp och mellan politisk och revolutionär.)

Sålunda kan vi konstatera att kamp som omfattar även produktionsförhållandena betyder mycket mer för arbetarnas medvetande än enbart kamp om lörens storlek, hur mycket och allsidig osv propaganda man än hänger på kampen. Vi kämpar för att utveckla själva den självständiga ekonomiska klasskampens "allsidighet", minska dess ekonomistiska inskränkthet. På det viset kan ju också propagandan få större genomslagskraft. Kort sagt, genom att inte helt i onödan kämpa för att inskränka den ekonomiska klasskampen, utan omvänt erkänna dess allsidighet och t o m befordra just den del som gäller produktionsförhållandena – på detta sätt söker vi den *materiella grunden* för en proletär masslinje i Sverige idag. Den proletära masslinjen tar m a o sin utgångspunkt både i arbetarkampens *självständighet* från LO osv och i den ekonomiska kampens allsidiga *innehåll*, framför allt dess objektivt revolutionära sida. Med tiden kan vi utveckla den proletära masslinjen till att gälla inte bara produktionen utan även reproduktionen ("fritiden" osv).

Hos KFMLr finns hela tiden en idealistisk tendens att uppfatta arbetarklassens nuvarande senfärdighet som enbart följderna av de borgerliga och småborgerliga idéernas inverkan, både direkt och genom förmedling av dessa idéers särskilda bärare ("agenter") i arbetarklassen (arbetarbyråkratin, utstampade småborgare osv). Det är en idealistisk avvikelse som passar precis ihop med uppfattningen att kommunisternas uppgift är att genom att slå socialdemokratin på fingrarna vinna majoriteten av arbetarklassen under sitt inflytande. Låt oss först försmädligt erinra om Frank Baudes ord "Sekticismen kännetecknas också av en idealistisk sida" (Mao-förordet s II). Låt oss sen slå fast att vi likväl är eniga med KFMLr om att denna ideologiska sida existerar. Men låt oss till sista framhålla att i sista hand avgörande är den materiella grund n och den praktik som utvecklas på den grunden. När KFMLr ställer sig uppgiften att slå socialdemokratin, är det detsamma som att de vill ena arbetarklassen på revolutionär grund.

Det vill vi också. Men *varför* är arbetarklassen *splittrad*? Varför är den splittrad på reformism, syndikalism, kommunism osv, mellan kön, nationer, generationer, lönekategorier, mellan arbete och fritid, osv? Och varför bär varje arbetare undantags – löst en blandning av progressiva och reaktionära idéer?

För FK är detta viktiga och svåra frågor (ni däremot har idealistiskt kortslutit svaren). Vi har bara vissa första svar på dem, och måste ta itu med dem i samband med den analys vi påbörjat av kapitalismens läge och utveckling. Kapitalismen skapar ingen helt ensartad armé av egendomslösa, inte ens i de stora industricentra. Detta torde alla veta. Men det är just denna *olikformighet* inom arbetarklassen som lägger grunden för olika former av medvetande och bereder marken för borgerliga idéer att kila in sig. Detta motverkar den tendens till förenig som den gemensamma proletära situationen och därur arbetarsolidariteten skapar. De olika kapitlen, de olika branscherna, de olika regionerna och nationerna utvecklas ojämnt; varje kapital utnyttjar sina arbetare på många olika sätt och ger dem olika villkor; till detta kommer hela den samhällsliga klasstrukturens rörelse, småbourgeoisins proletarisering och ständiga nyskapning, de olika mellanskiktens tillväxt, osv. På detta sätt grundläggs olika former av klassmedvetande, olika grader av självständig klassideologi och olika grader av mottaglighet för borgerliga tänkesätt. I arbetets omedelbara organisering framträder slutligen ackordet,

meritvärderingen och den kapitalistiska arbetsvärderingen som ständigt splittrande och individualiserande sidor av de kapitalistiska produktionsförhållandena.

Men dessa ständigt befintliga och omedelbart *materiella* grunder för splittringen lämnar KFMLr okända och ostörda. Bara propaganda skulle heller aldrig kunna komma åt dem. Nu menar inte vi att man ska föra kamp mot kapitalismens ojämna utveckling, och först förenhetliga kapitalet (vilket är omöjligt) innan man kan förenhetliga arbetarklassen. Men vi klargjorde att det finns sidor av produktionsförhållandena som kampen redan idag spontant och oberoende av KFMLr:s vilja, riktar sig mot. Det gäller ackordet, meritvärderingen, den kapitalistiska arbetsvärderingen, ibland för kollektiva arbetsformer, osv. Och vi klargjorde dessa sidors betydelse för kampens ”politisering”.

På samma sätt kan man ta varje element i den politiska taktik som är säregen för FK. Vi har utformat den med syftet att lotsa arbetarklassen till att kunna gripa och bruka statsmakten. Vår strävan är att redan i dagens små kamper finna ”fröna” till hela den proletära revolutionens process, inte låta oss hänvisas till att som en *idérörelse* ”föra ut” kommunismens budskap och försöka samla arbetarklassen under våra vingar. Det sättet att ”förverkliga idéerna” är *fåfångt*. Vi söker istället redan här kommunismens sparsamma materiella grundvalar, kort sagt en dialektisk enhet mellan strategi och taktik.

Det som skapar grundvalen för detta är *produktionens allt mer djupgående församhälliligande*, liksom detta överhuvud taget skapar grundvalen för övergången till socialismen och kommunismen. Genom detta och genom klasskampens allmänna skärpning träder jämsides med lönekampen (som förblir årsbarn med kapitalismen) allt mer de frågor som gäller arbetets organisering fram som aktuella kampfrågor. Detta innebär att vi kan bygga vår långsiktigt uttänkta *proletära masslinje* inte endast på oundvikligheten under kapitalismen av den *självständiga arbetarkampen* i och för sig, utan allt mer även på innehållet i denna kamp. För genomslagskraften hos vår politiska linje har vi således haft en mäktig bundsförvant i kapitalismens materiella utveckling.

Den proletära masslinjens vikt belyses om man studerar förhållandena i Italien, Europas hetaste klasskampsländ. Där har FK:s broderorganisation Avanguardia Operaia till skillnad från andra mer yviga vänsterorganisationer fört denna tålmodiga proletära masslinje och kunnat bygga upp en bas på fabriker. Idag, april 1974, skärps klasskampen häftigt i Italien och landet befinner sig i politisk kris. Då framstår med ett slag Avanguardia Operaia som huvudmålet för borgarnas och kommunistpartiets attacker. Den är den ledande revolutionära organisationen efter att under lång tid ha byggt upp förutsättningarna för detta.

Ty alternativet är fortsatt vacklan!

Följderna är ödesdigra om man inte angriper den dialektiska motsättningen mellan strategi och taktik *och* mellan parti och klass – proletarisera strategin och taktiken! Stalinismen liksom trotskismen bär alltid på både sekterism och opportunism, men endera sidan dominerar.

Det vänstra benet: Visst kan man ändå principfast stå vid de strategiska principerna om den proletära revolutionen och även sprida ett visst klassmedvetande. En del arbetare kan man få med sig. Men man förblir då obevekligen en idérörelse och en sekt i arbetarklassens utkanter. Frank Baude skriver i det nämnda förordet (s II) att sekterismen också kännetecknas av en idealistisk sida och ett förnekande av kunskapsprocessens spiralformighet. Detta är betydligt sannare än ni själva tror. Och det är inte för intet som FK anklagar KFMLr för idealism, och mot denna idealism (som vi själva hade i början jämsides med sekterismen) försöker utveckla en materiellt förankrad proletär masslinje.

Det högra benet: Och visst kan man bryta med detta att vara idérörelse och sekt. Man kan som SKUml påpeka att dagskraven behandlats styvmoderligt och att det gäller att utgå från den dagliga kampen för arbetarklassens konkreta behov. Vinner man på detta sätt en bas i

arbetarklassen är man varken sekt eller ren idérörelse. Men hur ska det kunna ske *utan opportunism*, om man inte finner enheten mellan strategin och taktiken? SKUml skriver (centralstyrelseresolution s III):

”Det räcker inte med att ställa upp våra strategiska paroller såsom 'klass mot klass' eller 'fram mot den socialistiska arbetarrepubliken'. Politikens konst är, att lotsa arbetarna till förståelse för riktigheten i dessa paroller genom att de av *egen erfarenhet* övertygar sig om det. Därför måste den rätta uppgiften., politiken och arbetsstilen undantagslöst stämma överens med massornas krav vid en bestämd tid och på en bestämd ort.”

Ni står där fortfarande med de strategiska parollerna i det vänstra benet och dagskraven i det högra, och allt ni kan göra är att försöka hålla balansen: ”Var på vakt mot högermisstag”. Även här träder *idealismen* (vilja och inställning) fram. Det gäller att ”vara på vakt mot”, ”bekämpa subjektivism”, dagskraven har ”behandlats styvmoderligt”... Men det kan aldrig räcka att ”vara vaksam” mot vänster-sekterism och högeropportunism. Man måste kämpa för att finna en historisk-materiell grundval för att bemästra motsättningen mellan strategi och taktik, *utforma den nya arbetarrörelsens politik*. Annars kommer man åter och åter att upprepa vacklan mellan vänster och höger.

FKs väg det hänger på den nya arbetarrörelsen

Men vad är då skillnaden mellan FK och KFMLr? Är vi så mycket klyftigare? Svaret är att vi tillhör en annan och fruktsammare internationell tendens inom den kommunistiska rörelsen än någon annan revolutionär organisation i Sverige. I förordet till Grundsatserna från FK:s första kongress (oktober 1973) klagörs den saken:

”Förbundet KOMMUNIST:s drygt treåriga historia har präglats av den svåra kampen att omvandla Förbundet till en arbetarorganisation från en organisation ur studentrörelsen. Denna omvandling har ännu inte genomförts fullständigt men kongressen var ett stort steg framåt. Det gäller att utforma en kommunistisk politik som förbinder arbetsplatskampen och de dags- politiska frågorna med socialismen. Vi har inte som de stalinistiska och trotskistiska organisationerna hämtat färdiga lösningar, utan sökt att självständigt tillgodogöra oss det värdefulla från de marxistiska klassikerna, från arbetarrörelsens historia, från arbetarkampen i dag (framför allt i Europa) och från den unga kommunistiska rörelsen i första hand i Europa.

Denna väg har varit svårare och längre. Och den har haft sitt pris. Förbundet KOMMUNIST har tidvis präglats av bristande nationell samordning och ”löslighet” samt en bristande syn i organisationsfrågan. Förbundet har haft en praktisk och teoretisk oklarhet i förhållandet avantgarde-massa, som lett till en överbetoning av först den ena och sedan den andra sidan. Det dröjde länge innan vi insåg vikten av ett propagandistiskt centralorgan. Det gick nästan två år innan vår satsning på att omvandla Förbundet blev konsekvent. Vi hade svårigheter att formulera en konkret politik. I samband med omvandlingen av Förbundet till en arbetarorganisation, blev vi å andra sidan lite inskränkta till arbetsplatserna. Detta spelade dock för en tid en progressiv roll speciellt om man ser det med kongressen som bakgrund, där vi har samlat ihop oss och formulerat politiska uppgifter i hela samhällsformationen.

Men då vi nu gått denna väg, är vi mer än någonsin övertygade om att det varit nödvändigt för att kunna verka för en kommunistisk rörelse i Sverige. Vi går grundligt tillväga. Det går inte att som KFMLr och RMF bära med sig begravningshundar, ouppklarade politiska varbilder, som gång på gång måste leda till splittringar och därmed omöjliggöra skapandet av en slagkraftig kommunistisk organisation. Detta är stalinismens och trotskismens hela gemensamma historia talfört vittne på.” (s 7-8)

I Stalins ”Leninismens problem” och bland era fåtaliga och förvirrade broderorganisationer

utomlands kan ni förgäves leta efter uppslag till en proletär masslinje för Sverige idag. Vi har funnit vår början till en proletär masslinje genom att vi står obundna gentemot trotskismen och stalinismen. Vi har noga tillgodogjort oss erfarenheterna från Kina. De redovisas delvis i Grundsatserna, men framför allt i boken [Kina – klasskampen går vidare](#). Vi har noga tagit tillvara och försvenskat erfarenheterna från länder med mer utvecklad klasskamp än Sverige och från våra broderorganisationer i dessa länder. Viktigast har därvid varit Italien. Vi har slutligen ur marxismens klassiker dragit fram sidor som trotskismen och stalinismen aldrig kunnat upptäcka. Det gäller framför allt betydelsen av arbetets delning (intellektuellt/manuellt, improduktivt/produktivt, man/kvinna o s y) vid samhällenas historiska söndring i klasser och för upphävandet av denna söndring under övergången till kommunismen. Engels' bok "Anti-Dühring" är därvid en viktig källa. Resultaten av detta genomsyrar t ex Grundsatsernas kapitel om övergången till socialismen.

Vår väg till en historisk-materiellt grundad proletär masslinje var inte rak, och den är bara påbörjad. FK uppstod som vänsteropposition i Vänsterns Ungdomsförbund våren 1970, och bröt definitivt med högern på sommaren samma år. Gentemot arbetarklassen hade vi en delvis liknande sekterism som KFMLr. Gentemot högeropportunisten hade vi en delvis opportunistisk hållning, i det att vi betraktade den som en del av "den revolutionära rörelsen". I vår kritik av KFMLr tog vi fasta på sekterismen gentemot den övriga vänstern och inom organisationen, men kunde bara ytligt uppfatta dess sekterism mot arbetarklassen.

Men förbundet hade redan från början en viss, liten arbetarförankring, och ställde sig uppgiften att bli en arbetarorganisation. Detta var ett jäsämne. Våren 1972 var en brytningstid inom FK, en uppgörelse med sekterismen gentemot arbetarklassen. Vi ställde uppgiften att proletarisera förbundet. Efter att till en början ha haft viss yttlig syskonlikhet med trotskisterna, gick vi nu definitivt en annan väg än de. Och samtidigt ställde vi uppgiften att homogenisera förbundet, ställa det på en gemensam politisk plattform, vilket ledde fram till kongressen i oktober 1973. Parollerna var proletarisering och homogenisering.

Uppgörelsen med sekterismen gentemot arbetarklassen ledde till vissa överslag, en viss arbetsplatsnärsynthet. Omedelbart var KFMLr och RMF över oss med beskyllningar för syndikalism. Men det tar vi lugnt. *Huvudsidan* i vår utveckling bort från sekterismen var progressiv och felen rättar vi till. Och framför allt ställde vi till skillnad från er *rätt fråga*: förhållandet mellan parti och klass och över huvud taget förbundets och politikens proletarisering i stället för det gamla inomvänstertragget.

På denna väg nådde vi småningom fram till våra strategiska huvuduppgifter: "Utveckla arbetarklassens självständiga organisering och kamp", "Lägg den ideologiska grunden för arbetarenheten och bekämpa splittringens materiella grund i produktionen och reproduktionen" och "Utveckla ett kommunistiskt avantgarde med fasta rötter i arbetarklassens kamp". Kina, länder med utvecklad klasskamp samt marxismens klassiker har som sagt fått lämna sina bidrag därvid. Våra strategiska uppgifter är sålunda förankrade i vår syn på hela den proletära revolutionens process. Det gäller socialismen, det gäller arbetarklassens utveckling på vägen till makten, det gäller vår organisations utveckling i förhållande till arbetarklassens och klasskampens utveckling, det gäller partibygget, det gäller kampkraven, o s v. Se vidare kongressdokumenten del I (Grundsatserna) och del II (strategi och taktik, som utkommer i dagarna). Det som fortfarande är den stora bristen är att vi saknar en acceptabel *analys av läget och utvecklingen i världen och Sverige*. Därför har vi också ställt detta som en central uppgift.

Våra strategiska uppgifter och vår därmed förbundna taktik (se avsnittet "Proletarisera strategin och taktiken!") är således omsorgsfullt utformade, och vi ämnar lägga grunden fastare genom en lägesanalys. Att som KFMLr säga att det strategiska huvudmålet är att vinna majoriteten av proletariatet under sitt inflytande (Frank Baude i det nämnda förordet) ger inte

mycken taktisk vägledning. Lika illa med RMF. De hade sin politik klar att hämta från 4:e Internationalen. De behövde inte anstränga sig. Kortsiktigt kunde det ge fördelar. Men ni fick avvikelserna på köpet, och detta tillsammans med er mycket större isolering från arbetarklassen än vad FK hade har fullständigt hållit er kvar i det gamla inomvänstermanöverandet.

FK har nu en politisk grund att stå på. Vi behåller självfallet vår kritiska inställning även till denna. Men vi är ganska övertygade om att historien är vår bundsförvant. Man kan iakttaga samma mönster i den proletära revolutionen över hela världen: Kina, Europas viktigaste klasskampsländer, arbetarklassens utveckling i Västasien och de andra arabländerna, osv. Överallt är en avgörande faktor utvecklingen av en ny arbetarrörelse i förening med en revolutionär kommunistisk tendens som deltar i och politiskt formulerar denna utveckling. (Detta innebär inte att vi försummar frågan om klassallianser i de koloniala länderna.)

Samtliga vänsterorganisationer har ett till stor del intellektuellt ursprung. Endast FK och KFMLr har konkret ställt uppgiften att proletarisera organisationen. SKP är allt snabbare på väg tillbaka dit varifrån de kom. RMF är som i varje fråga vacklande centrister, men huvudsidan är att de *inte ens försöker* komma från att präglas av sitt ursprung som organisation.

Ett barn kan se att det centrala härvid är förhållandet mellan parti (eller förbund) och *klass*. När det gäller den saken började FK sin historia med att *ställa fel fråga*. Vi betonade frågan om sekterismen inom vänstern mer än frågan om sekterismen i förhållande till arbetarklassen. Dessutom besvarade vi frågan på ett delvis *opportunistiskt* sätt (*Kommunist* 3, 1971) genom att inte tillräckligt hårdnackat dra gränslinjen mellan revolutionärer och högeropportunist. KFMLr ställde också fel fråga, men deras svar var *sektariskt* (CK-cirkuläret "Ned med den principlösa enhetens politik! Leve den revolutionära arbetarrörelsens självständighet!", *Klasskampen* 3/72).

Ingen av organisationerna ställde då den centrala frågan om förhållandet till arbetarklassen klart. Men det fanns en skillnad. Samtidigt som KFMLr i CK-cirkuläret stadfäste sin sekterism i hållningen till andra klasser och till den övriga vänstern, så började FK istället ställa den centrala frågan och bryta med sekterismen gentemot arbetarklassen. Det var 1972. Uppgörelsen med opportunisten gentemot vänstern och med "liberalismen" inom den egna organisationen fick vi på köpet.

Nu, 1974, är det er tur att resa den svåra frågan om sekterismen mot arbetarklassen. Ni har ingen möjlighet att lyckas, om ni inte kan proletarisera både organisationen och politiken. Alternativet är högeropportunist. Alternativet är mer exakt fortsatt vacklan mellan vänstersektarism och högeropportunist.

Angriper ni inte *motsättningen mellan parti och klass* och finner en *dialektik* därvid, en proletär masslinje, så kan ni aldrig lösa motsättningen mellan strategi och taktik. Detta har varit stalinismens och trotskismens hela gemensamma historiska dilemma, liksom det var Andra Internationalens. Här ligger denna artikelns *huvudtes*. Ty kommunisternas politik måste vara *proletär* i den meningen att den är bärare av *proletariatets historiska negation av kapitalismen* – den proletära revolutionens hela process. I *sektarismen* bevarar ni opportunisten, för ni drar inte fram det revolutionära elementet i t ex den ekonomiska kampen. Och i *opportunisten* bevarar ni sekterismen, ty era politiska perspektiv förblir i alla lägen något som ni såsom idérörelse måste bespruta proletariatet med, frågan är bara hur häftigt eller hur listigt.

Redaktionen